

STELIAN PAPADOPOULOS
Profesor la Universitatea din Atena

Fericitul Iacov Tsalikis

Egumenul Sfintei Manastiri a Cuviosului David

Traducere din limba elena
de Ieroschim. Stefan Lacoschitiotul

Schitul Lacu 2001

Rândurile ce urmează sunt ale mele și ale tale deopotrivă . Ele sunt izvorâte din respect recunoscut și dragoste adâncă față de fericitul părinte Iacov Tsalikis, stareul Sfintei Mănăstiri a Cuviosului David, cel care a adormit spovedind la 21 noiembrie 1991, în cel de al 71-lea an al vieții sale.

Aceste rânduri sunt scrise pentru noi toți, deoarece n-am scris nicidecum ceea ce am crezut și cele ce mi-au plăcut, ci numai acelea pe care toți le-am auzit din gura lui cea sfântă , ceea ce am observat din viața lui cea cuvioasă , precum și lucruri minunate pe care le-am văzut și vădit cu rugăciunile lui. Rândurile acestea sunt totodată ale noastre, ale tuturor și datorită faptului că ne-am străduit ca ele să exprime simțurile minții noastre, ale tuturor. Unele lucruri despre fericitul stareleam aflat de la el însuși fie atunci când îmi vorbea, mai ales în altarul bisericii mănăstirii, fie când spunea câte ceva din viața lui înaintea mulțimii de închinători, fie când povestea despre minunile cuviosului David; noi totdeauna îl ascultăm cu multă luare aminte. Multe altele le-am aflat de la numeroase persoane care l-au cunoscut pe fericitul stareț Iacov în copilărie, în tinerețe și în anii vieții sale monahale. Acestea nu sunt puține, și nici datele ce ni le-au oferit despre starele nu sunt puține.

Citez numai câteva nume ale celor care ne-au ajutat în adunarea și completarea datelor despre stareul Iacov. Mai întâi rudele lui (Gheorghe Tsaliki, perechea Măriași Teodor Mikeli, rudele sale din Farakla), căivaștenii și bunul părinte Teodor Teodosiu. Urmasul părintelui Iacov la stareție, arhim. Kiril Gherantonis, cunoaște mai multe decât oricine altul și sfaturile sale ne-au fost de mare folos. Părinții Mănăstirii Serafim, Alexie, Nicodim, Iacov, Efrem, Gavriil, Pavel și frațele David, cu toți ne-au oferit date mult folositoare despre starele. Deosebit de preioase și de bogate au fost amintirile arhimandriților Pavel, Amfilohie și Hrisostom, protopopului Ioan Vernezu, ale

areopagitului¹ Dimitrie Tzuma și ale teologului Elefterie Mazaraki, care le mulțumesc din toată inima. De asemenea mulțumesc și tuturor celor care mi-au spus câte ceva în legătură cu stareul, sau m-au ajutat să-mi înfrâng binecuvântările mele ovieli în alcătuirea prezentei biografii duhovnicești. Despre viața în Libisiul din Asia Mică, pe care l-am vizitat de două ori, am informații atât din cărți, cât și de la scriitori care au trăit evenimentele de zădărnici locuitorilor din Libisi. Cele ce se referă la originea sa din Rodos apar în lui Teodor Imbidachi, și el locuitor al insulei.

Lucrarea prezentă, referindu-se la o persoană contemporană, la un ascet ajuns la mări înalte, la un ieromonah inspirat de Dumnezeu, înzestrat cu multe virtuți și cu nenumărate daruri dumnezeiești, putea atinge și multe unctive primejdioase, fapt ce s-a evitat cu mult grijă și atenție de cercetător, îndeosebi trebuia să se evite exagerarea și dispoziția de a lăuda fără măsură și discernământ. Aceasta a fost preocuparea noastră constant până acolo încât, pentru evitarea suspiciunilor legate de acest subiect, am preferat să lăsam neînregistrate multe semne minunate și dumnezeiești săvârșite în viața stareului. Cele pe care le-am prins cu antenele noastre slabe și cele ce le-am scris cu micile noastre puteri, sunt totuși edificatoare în această privință, deși nu în măsura în care s-ar fi convenit. Credem însă că ele arată, fie și cu lipsă, cine a fost fericitul Stare Iacov înaintea lui Dumnezeu, a Sfinților, a lui însuși și a oamenilor. Dar și în ceea ce privește este valabil cuvântul pe care Stareul însuși îl spunea despre Cuviosul David: “Minunile Cuviosului sunt foarte multe. Despre ele ar trebui să se scrie multe cărți. Dar nu ajunge nici hârtia, nici cerneala...”.

¹ Consiliul de Casație.

Libisi, satul s u natal i moartea bunicului s u Kremmida

Libisiul a fost zidit de str mo ii no tri pe versantul apusean al muntelui Anticragos, acolo unde era vechiul or el grecesc Karmilisos. Acest versant se prelunge te pân spre rmul apusean al Asiei Mici, unde se învecineaz cu Rodosul. Dac începi s sui muntele de la rm, din vâr f vezi sub tine satul Libisi întinzându-se pe dou laturi. Mica a ezare care nu avea deschidere la mare, avea vedere mai ales spre r s rit, dar i spre miaz zi i miaz noapte.

Era în 1921, spre sfâr itul prim verii i începutul verii. Din partea de nord-este venea un copil a libisian, fecior de me ter. Alergând cu opincile în mâini, el a urcat pe caldarâmul cel mare ce ducea spre Taxiarhi² i Stumbo³. Cei ce îl vedeau alergând au în eles c aduce o veste rea. Copilul s-a oprit în Stumbo, în pia a cu multe magazine. H-a mai putut ajunge la Sfin ii Arhangheli. A c zut lâng un zid, spunând în oapt :

- I-au prins... pe multe dintre grupurile noastre, dintre ai no tri, pe mul i libisieni.

Îndat s-au adunat vânz torii de la magazine i trec torii. Era o dup -amiaz de var i au ie it în pia . Primii au aflat cei care aveau oameni pleca i ca s lucreze. Ace tia erau mici grupuri de zidari, spoitori, cizmari i alte feluri de meseria i care lucrau în satele i ora ele turce ti. Uneori în subprefectura Macri sau, în general, în Sandzaki (eparhia) Mouglâ, iar alteori în p r ile îndep rtate ale jude ului Aidinios i în Smirna. Mul i me teri libi-sieni au ajuns pân în Konia (Iconia), Eregli, Nigdi, Cesa-reea, Sibas (Sevastia) i mai sus, în Pont. Erau me teri

² Biserica Sfin ilor Arhangheli.

³ Centul satului.

buni i câ tigau parale bune. Satul lor, zidit sus pe stânci, nu avea ogoare pe care s le cultivate. Putinele ogoare bune aflate spre es erau st pânite mai mult de turci. Micile îndeletniciri locale nu asigurau tuturor pâinea. De aceea s-au f cut me te ugari i, în grupuri mici (de câte doi, trei, patru sau mai mul i b rba i, dup cerin e), î i luau putinele unelte i, vreme de câteva luni bune, începând din martie-aprilie, str b teau Turcia. Cei mai mul i dintre ei se întorceau acas în noiembrie-decembrie i r mâneau în familiile lor pân în martie.

Copilul de me ter a început s - i revin . Graiul i-a revenit. Le-a spus toate cele câte le tia. Au ajuns acolo i b trânii satului i l-au dus pe copil la Biseric . Au tras clopotul nu prea de doliu, dar nici ca pentru Biseric . Mul ime de oameni s-au adunat degrab. Satul Libisi avea cinci- ase mii de suflete i to i erau greci, neaflându-se printre ei nici un locuitor turc. Despina lui Kremmida - bunica fericitului stare Iacov - î i avea casa aproape de Stumbo, în pia . De îndat ce a auzit g l gia a alergat cu sufletul la gur .

A urcat repede caldarâmul i repede l-a întrebat din genunchi pe copil:

- Pe Kremmida, pe Gheorghe al meu...

Îi tremur inima i n-a mai putut con in . Voia s spun : “l-ai v zut“, “l-au prins“, “ai auzit ceva despre Gheorghe Kremmida“?

Din nefericire copilul a i v zut i a i auzit. L-au prins i pe Gheorghe Kremmida. Despina lui Kremmida s-a înneecat de durere. Mii de persoane - cele mai multe femei - erau în jurul ei, dar ea nu mai vedea pe nimeni. Bocind cu glas sfâ ietor, ca i cum ar fi fost singur acolo, a intrat în Biseric i a c zut cu fata la p mânt înaintea Icoanei arhanghelului Mihail. S-a rugat, s-a jeluit, a cerut îmb rb tare, l-a pus drept ap r tor al fetelor i al celor mici ai ei i s-a întors acas .

Toate i s-au f cut negre. Prea frumosul Libisi, cu priveli tea lui minunat de munte i de es, cu cele dou Biserici

mari i ar toase, a Arhanghelilor i a Maicii Domnului, cu drumurile cele foarte curate, cu caldarâmurile, cu multele bisericu e, împr tiate ici i colo..., toate s-au întunecat. A ajuns acas f r s tie pe unde calc i unde se afl . A c zut pe o lavi i a început s boceasc . Fetele ei alergaser întâmpinând-o pe drum. Din casa cea de sus a venit i Tudora, singura ei fat m ritat , mama fericitului stare Iacov. inea în bra e pe cel deal doilea prunc al ei (pe Iacov) i tremura cu totul. A c zut peste mama ei i a început s plâng f r s poat întreba dac a auzit ceva i despre Stavros al ei.

i b rbatul ei, Stavros, era plecat, împreun cu dou ajutoare cositorea vase de aram i f cea zid rie în satele turce ti. Mama ei de îndat ce a v zut pruncul i-a revenit i a început s - i mângâie fata. Nu, nu auzise ceva despre cei care lucrau departe. Au adunat mai ales pe grecii care lucrau la rmuri sau mai aproape de ele. Astfel l-au prins i pe Gheorghe Kremmida. Tudora a dat pe prunc surorii ei celei mai mari i a plecat repede la Stumbo i la Biserica . Poate va afla ceva, cel pu in s fie preg tit pentru orice.

În curtea Bisericii erau acum to i b trânii i preo ii celor trei parohii, dasc lii i înv toarea colii de fete. îngrijora i, ei adunau tiri i încercau s lini teasc lumea, în Biserica mare a Arhanghelilor, adic în parohia “de sus” se cânta mereu Paraclisul. Multe dintre femei -c ci marea majoritate a b rba ilor lipseau - intrau i ie eau, aprindeau lumân ri, îngenuncheau i se rugau sfin ilor de la catapeteasm i iconostase, care erau toate din marmur i str luceau. L-au aflat i pe moutiri, singurul turc al satului, care era, s spunem, organul de ordine, reprezentant al subprefectului turc de la Macri (Kazan). Acesta nu tia nimic concret despre persoanele care au fost prinse de jandarmii turci. Dar tia deja cu multe zile mai înainte - a a a m rturisit acum - c jandarmii i armata îi adun din când în când pe greci pentru batalioane de munc .

În ceea ce privește asta s-ar fi început cu înțepiturile de la războaiele mării, însă cu toate că auziser lucruri foarte urâte despre aceste batalioane. Mai mult sau mai puțin știau despre concentrații, strămutări și deportări deja din 1915 și 1917 până în 1920.

Turcii îi adunau și îi puneau pe bărbăți la munci foarte grele: la mine, cariere, căi ferate și altele, îi obligau la multe ore de lucru, îi băteau fizic, le dădea mâncare puțin și murdar, iarna îi puneau să doarmă în aer liber... sau în baracă și cocioabe, desigur, fizic dur. De altfel, scopurile batalioanelor de muncă erau două. Să asigure mâini de lucru gratuite și să nimicească încet-încet elementul grecesc fizic și să provoace puterile europene.

Aveau o experiență cu genocidul armenilor din 1915, când destui europeni au protestat și au condamnat pe turci în toată lumea. De aceea au hotărât să-și atingă scopul lor printr-o exterminare periodică mascată.

Într-adevăr, din batalioanele acestea puținii greci s-au mai întors. Cei mai mulți se pierdeau în adâncurile Turciei, totdeauna departe de zonele cu element grecesc. Se întorceau doar cei care evadau, acei puținii care izbuteau să dea daruri gardienilor, subofițerilor și ofițerilor. Uneori, unii dintre cei care reușiseră să scape de suferințe, foame, frig și chinuri, au avut norocul să-și repereze mai târziu Crucea Roșie și Comisia Internațională. Aceștia au fost ocrotiți și trimiși în Grecia.

Pe Tudora au lăsat-o cu părerea că bărbatul ei Stavros este bine. Dar în acei ani nimeni nu putea fi sigur pe ceva. Turcii au răscolit toată Asia Mică; generalul Mustafa Kemal, care după aceea i-au spus Atatürk (Părintele Turciei) a cucerit Turcia centrală și răsăriteană. Apoi, pe neașteptate la războaiele apusene cu armata și mai ales lupta din războaiele distrugătoare elementul grecesc din Pont, care ceruse puțină autonomie și organizase mici grupuri răsculate înarmate.

Tudora s-a întors acas , unde a aflat mai multe vecine care o mângâiau pe mama i pe surorile ei. Toate îl jeleau pe omul cel bun, pe Kremmida, ca pe un mort. La fel se petrecea i în toate casele unde erau siguri c îl prinseser pe omul lor.

Preo ii, b trânii satului i dasc lii i-au încurajat pu in pe libisioti, dar înl untrul lor erau bântui i de descurajare. Ceruser i ei s devin autonomi, ca i Smirna, dar italienii i-au tr dat, iar turcii, prinzându-i pe libisiotii ce semnaser documentul prin care cereau autonomie, i-au trimis în lumea cealalt .

R ul nu ar ta semne c se va opri curând. Iar acest Mustafa Kemal era ca un nor negru peste capetele grecilor. Se va r zbuna el oare i asupra lor? Ori se va duce în alt parte ca s - i reverse mânia? Lumin lin nu se vedea de nic ieri pentru greci, înfrico tor lucru este s nu vezi lumin nici m car în patria ta, pe p mântul unde tr ie ti de 3000 de ani! Apoi s-a dezl n uit peste comunit ile grece ti i acel blestemat riouredin pa a. N-a existat un alt turc mai iubitor de v rsare de sânge ca el. El era groaza i spaima grecilor de la Smirna pân la Macri i Libisi. Uciga i tiran în toat puterea cuvântului.

Prima zi a tânguirii trecând, Despina a stat i s-a gândit. Trebuia s cugete ca s vad cum s procedeze pentru a afla am nunte despre Gheorghe al ei i ce va face cu fetele, care sunt libere, afar de Teodora, cea mai mic dintre ele, c s torit de tân r . Ea era deja în doliu, c ci moartea îi r pise ase prunci pân în 1922. Despina avea i doi b ie i, Kiriac i Vasile, iar ace tia erau mici i aveau nevoie de ocrotire.

Gândul i s-a îndreptat c tre Kremmidei, c tre cei din neamul b rbatului ei. Mai aproape de ei erau Kremmideii din Macri, Kostas i Kiriac. Boga i, ei erau binef c torii colilor din Macri i cunoscu i la Patriarhia de Constantinopol. Rudele din neamul ei, cele mai multe tr iau departe alc tuind un neam mare, cu o tradi ie bisericeasc însemnat , care d duse Bisericii apte genera ii de clerici c s tori i i ieromonahi.

Despina avea rude chiar și la Ierusalim, pe ieromonahii Ilie și Dimitrie, care slujiseră - mai ales al doilea - cu multă dăruire la Sfântul.

Dar acum cine și cum să o ajute? Vremurile erau grele și turcii înțărâtau. Pentru cele necesare traiului, desigur că nu erau în lipsă. Bărbății lăsaseră casa plină atunci când plecaseră la treburile lor. Dacă mai târziu lucrurile se vor înrăutăți, desigur că va trebui să afle ceva de lucru și pentru fetele ei cele nemăritate.

A adar, singurul lucru pe care bunica Despina l-a cerut de la cunoscuții și rude, a fost să se informeze și să intervină. Să afle cu exactitate cele despre bărbatul ei și să facă demersuri pentru imposibil, adică pentru eliberarea lui. Și oamenii au făcut tot ce au putut. Cam într-o lună au sosit și tirile. Dar mai bine nu ar fi venit. Gheorghe al ei murise. N-a putut rezista. Turcii prinseseră de aici și de acolo mulți greci. I-au adunat pe toți și îi duceau spre Anatolia, în adâncurile Turciei, pe zădărnici și lăsați. Zile nesfârșite au mers pe jos. Le dădeau puțin pâine și aceea nu în toată ziua. Alaiul jalnic se împușca pe măsură ce treceau zilele. Foamea, oboseala și biciul au umplut cărările de cadavre grecești. Kremmida, care nu mai era tânăr, suferea mult. Fiind mai firav, jandarmii l-au luat la ochi. Treceau pe lângă el și din senin îl loveau furibund. Deși puțin în căte puțin picioarele l-au lăsat, avea o inimă mare. Dacă vedea pe vreun grec descurajat, îi se alina și îl îmbărbăta. Un zâmbet, un cuvânt, puțin mângâiere. De aceea toți deportații îl iubeau. Alina și versuri pe care le rostea ca să mai uite de necazurile lor. Avea o faimă plăcută, plină de bunătate și toți îl țiau ca fiind temător de Dumnezeu. Postea regulat îi lua aminte cu mult grijă să iubească pe Dumnezeu și pe oameni. Se spunea despre el că era atât de bun, încât Dumnezeu i-a dăruit harisme minunate. Astfel odată, acolo unde lucra în satele turcești în biserică, în ziua Cincizecimii, pe când a îngenunchiat la Vecernie, a văzut spunea, în timp ce își făcea rugăciunea, că au îngenunchiat și copacii. Iar oarecând o vacă a lui, ridicându-se pe

picioarele dinapoi ca s m nânce din vârful unui pom, s-a dezechilibrat și, de i a c zut la p mânt, n-a p it absolut nimic. Bun i sfânt era a adar, bunicul Kremmida, dar biciul i foamea i-au adus sfâr itul.

Îi duceau pe jos din laturile Muglei, Aidiniului, Bourdourului, Spartei, îi treceau pe sub Iconia, prin Eregli i se apropiiau de Nigdi. înainte de a ajunge îns în acel ora , bunul grec, Gheorghe Kremmida, n-a mai putut. Atunci când acei oameni s lbateci l-au v zut foarte extenuat, l-au chinuit i mai mult. A c zut i nu se mai putea scula. L-au mai i b tut, pe deasupra, pentru c se gr beau sa i continue drumul. Acolo i-a dat sufletul bunicul i na ul stare ului Iacov. C ci însu i bunicul Gheorghe îl botezase pe nepotul s u, pe care îl iubea nespus de mult.

Dup pu ine zile a venit confirmarea scris cu mâna a nepotului bunicii Despina, Hagiduli. Era medic i îl luaser i pe el. L-au aruncat în acela i convoi în care era i unchiul Gheorghe. Când s-a s vâr it nenorocirea cu unchiul, n-a putut s -i fie de vreun ajutor. A putut doar s ia din buzunarele lui numai 5 Mre. Dou le-a dat unor turci dintr-un sat ca s -l îngroape - i cine poate ti dac l-au îngropat sau l-au aruncat în vreo râp ca s -l m nânce p s rile, în tot cazul Hagiduli a scris m tu îi sale c a dat cele dou lire i o întreba ce s fac cu celelalte. S rmana bunic Despina, prin omul care îi adusese scri-soarea, l-a în tiin at s le p streze. Dup aceea i Hagiduli s-a pr p dit în acela i mod sau lin vreunul asem n tor.

Despre tatăl stare ului, Stavros Tsaliki din Rodos

Stavros Tsaliki, bărbatul tinerei mame Tudora, mergea prin turcime. Turcii de prin sate se purtau prietenește cu el, le lucra bine și îl plăteau după cum se înlegeau. El nu avusese timp să se tîrască de socru, Gheorghe Kremmida, toată vara. În noiembrie, întorcându-se în Libisi cu destule parale și încărcat cu alimente și alte cumpărături, află noutățile. Le află de îndată ce ajunse în Macri și descăleca la rudele sale Kremmidei, ca să se răsuflare după îndelungată călătorie.

Își strângea inima... Muștia nici ce să mai spună și nici ce să mai îndrăzească. Cugeta întru sine: dacă preaputernicii Kremmidei nu aveau modalități ca să-l ocrotească pe omul lor, care putere va putea izbăvi pe cei mulți și slabi? Mai târziu, numai după câteva luni, s-a pierdut în aceleași batalioane și un alt Kremmida din Libisi. Un adolescent, pe nume Vasile, s-a sfârșit în Tars.

Stavros n-are zăbovit mai mult. A băut o cafea, și-a încărcat cei doi mulari și a plecat imediat. Muștia mai putea sta locului. Mintea îi era înfricoșată, iar inima îi era la Teodora - Dorula sau Dorita, cum îi spunea el - și la prunci. Numai cîntecul ei îi se îndreptau toate gândurile. Cu frică, cugeta el, prin ce mîhnire a trecut delicata lui Dorula...; ar fi avut poftă să fie acasă ca să-l învețe pe pruncul său Iacovel să facă primii pași... Un zămbet larg flutura pe buzele lui. Urca împreună cu mularii și cu calfa lui panta din partea de nord a Antikragului. Mintea îi alerga cu mii de aripi. Ea trecu peste ani, întorcându-se în copilăria sa, în vecinătatea Rodosului. Acolo s-a născut în 1883, într-o lăcaș răcoros, situat în afara zidurilor, la Marasia.

Erau vremuri grele atunci în frumoasa insulă. Turcii stăpîneau. Grecii erau săraci. L-a luat tatăl său, Iacov Tsaliki, pe când

era cam de 15 sau 17 ani i au mers dincolo, la Marmari, pe rmul asiatic, c utând o soart mai bun .

Pe aceste rmuri binecuvântate era mult lume, cei mai mul i fiind boga i i pu ini me te ugari. Acolo puteau s lucreze bine i cinstit. Puteau aduna parale ca s se procopseasc i ei, s se reîntoarc în iubitul lor Rodos, s - i zideasc o cas bun i s tr iasc i ei ca oamenii. Din neamul Tsalikilor mul i au plecat în Asia Mic . Primii au plecat în 1756, Gheorghe i Avgherin Tsaliki.

Iacov Tsaliki cel de acum era zidar i spoitor de vase de aram . Drept calf îl avea pe fiul s u Stavros i toate mergeau bine.

Grecii i turcii îi preferau pe ei la treab . Dintru început s-au stabilit în Libisi. înc din vechime, cu multe veacuri înainte de Hristos, locuitorii din Rodos mergeau i se stabileau pentru totdeauna pe rmurile Likiei. Aci, la Libisi, tân rul Stavros a lucrat mult timp ca zidar, în înst rita cas a lui Gheorghe Kremmida, cel cu multe fete. Gheorghe s-a gândit s i-l fac ginere pe tân rul Stavros, însurându-l cu fata lui cea mare. îns inima tân rului fusese mi cat de cea mai mic :

Mul umesc afendi⁴ Gheorghe, dar eu m gândesc numai la Dorula...

- Dar este mic , a spus tat l ei.

- Voi a tepta s creasc , insist Stavros (astfel povestea acestea cu har si simplitate însu i fericitul stare Iacov, dup cum le aflase de la tat l lui).

i toate s-au sfâr it cu bine. Stavros si Teodora s-au c s torit cu binecuvântarea Bisericii si petrecerea a înut atunci numai trei zile - pentru c mai demult inea o s pt mân .

Casa lui Kremmida era mare i bun . A lucrat i Stavros cu tat l lui si au f cut-o i mai bun . în partea de sus locuia tân ra pereche, iar în cea de jos b trânii cu celelalte fiice i cu b ie ii.

⁴ Stăpâne.

Dorula lui Stavros era bun și sensibil, era toată o revărsare de dragoste și de iubire. Dar în toată casa stăpânea chipul mamei ei, Despina. Pentru cele grele și mari ale familiei ea era capul.

Nu numai pentru că era mama multor fete și tatăl lipsea jumătate din lunile anului, dar și pentru sângele ei rece, pentru hotărârea ei și mai ales pentru că ea în mod conștient învia îndepărtată tradiție bisericească a familiei ei. Având credință adâncă și iubire pentru biserică, mereu o vedeai în sfintele loca-uri la slujbe, aprindea candelile la biserică ele dimprejur, făcea metanii, învâna pe copii să se roage... Apoi tăia și-i încurajeze pe toți, învățându-i cum să uite necazurile, fiind întâia la treabă, peste tot în frunte... nimic nu se făcea fără bunica Despina.

Toate acestea îi treceau prin minte lui Stavros și-i înduioau inima, pe când se apropia de vârful Antikragului. De îndată ce ajunse cu bine în vârf, la renumitul Pirnari, privi la dreapta, departe, către Apus, spre porțile pietroase ale Antikragului apusean, la Libisi. Pentru întâia oară acesta nu i se mai păruse atât de frumos ca odinioară. Un nor pârșit îi acoperea muntea și nu mai putea să vadă cum va arăta Libisiul de mâine. Toate îi apăreau încurcate și înnegurate, mult-puțin se întrevedea că aveau să se schimbe toate, sau cel puțin multe în Asia Mică grecească, de îngrezi într-o cină aici nu voiau să creadă asta. Dar trebuia să se facă cutremurul cel mai de pe urmă, cel catastrofal și înfricoșător, ca ei să conștientizeze situația. Și totuși nu se hotărâseră să lase pe mântul lor cel milenar, locul lor cel sfânt.

În orice caz, odată cu ultimele evenimente inimile lor muriseră, nu-i mai făceau vise ca altădată. Acum Stavros Tsaliki nu mai visa cum să facă să-i chivernisească copiii lui, cum să-i facă dascăli, preoți și încă mai sus... Acel Părinte Grigorie Tsakiris era model pentru tot Libisiul și Makriul. Soacra lui pomenindu-i pe ieromonahii familiei ei adesea îi spunea: "Bunul meu Stavros, să dea Dumnezeu ca unul dintre copiii tăi să se facă preot... să ne

pomeneasc copilul nostru, s ne împ rt easc el, s lu m anafor din mâna lui...” A a dorea i Stavros i de aceea muncea cu râvn ca s scoat parale pe care s le cheltuiasc poimâine pentru copii. Dar i pentru clipe grele. Precum au fost cele din anii de mai înainte când i pierduse pruncii - i gemenii - la pu ine luni dup na terea lor. Au cheltuit mul i bani i au pierdut i copii.

Cugetând la una i la alta a ajuns în sat. Stavros nu s-a oprit nic ieri, nici m car la cafeneaua lui Skiftu. A trecut i de esul unde în locurile mai joase era puțin apă i se formase un mic lac.

De îndat ce într în sat, copiii alergar s primeasc darurile pentru vestea bun ce i-o aduceau despre bunica Despina i femeia lui, Teodora. Aceea a ie it mai jos, pe partea bun de caldarâm i a c zut în bra ele lui. A luat-o de mân , au urcat câ iva metri pe caldarâm i au intrat în casa întunecat . To i au plâns spunându- i unul altuia cuvinte de mângâiere.

Stavros a urcat în casa de sus (unde era zestrea femeii lui, cu un magazin în pia - la Stumbo). A luat pruncii în bra e i nu se s tura s se joace cu ei. Unul din copila ii lui, Gheorghit , care tr ie te i acum, avea trei ani. Cel lalt, Iacovel, se n scuse cu un an înainte, în 1920, pe 5 Noiembrie. L-a botezat bunicul s u, Gheorghe Cremmida, i a primit numele celuiilalt bunic al lui, Iacov Tsaliki din Rodos.

Robia i dezr d cinarea

Greco-turce ti mergeau din r u spre mai r u. Dup ce s-a lini tit de r zboiul ce l-au f cut grecii r scula i din Pont, Mustafa Kemal i-a aruncat în lupt trupele aici, în p r ile apusene ale Asiei Mici. Desigur acolo unde exista armat greceasc (în anii 1919-1922), în Smirna i în împrejurimi, acolo grecii tr iau f r primejdie, în alt parte îns situa ia deveni descurajatoare. Te îi⁵, cu tupeul pe care li-l d duse Kemal i riouredin pa a, se repezeau ca lupii în satele grece ti, omorând, furând i îngrozind, înainte deja de a veni catastrofa final , toate satele i ora ele, precum Aidini au fost rase de pe fata p mântului, s vâr indu-se ucideri în mas .

La Libisi lucrurile p reau mai lini tite, îns frica i grija pentru ziua de mâine topea mintea i împietrea inimile locuitorilor care continuau s tr iasc i s munceasc aici. În această atmosfer Stavros Tsaliki se str duia mai mult acum, deoarece îi lipsea sprijinul socrului s u. Copila îi cre teau v zându-le pe femei plângând, în fiecare dup -amiaz bunica pobora c tuia de pe sob i t mâia casa. To i îi f ceau cruce, ceva metanii si seara rug ciuni. Aprindea i candelile la bisericu ele din jur - unde se duceau mai ales surorile nec s torite ale Teodorei. Ea le aprindea mai des pe cele de la Sfîn îi Arhangheli, inând un copil în bra e i pe cel lalt de mân . îi ruga pe arhangheli s -l p zeasc pe Stavros al ei, care plecase din nou la munc în satele turce ti.

Dar r ul n-a întârziat. La începutul anului 1922, turcii l-au prins i pe Stavros al ei. O nou nenorocire, iar i plan etele femeilor casei în fiecare zi. Era timp de iarn i marea coloan de greci deporta i mergea pe drumurile pline de z pad . I-au trecut prin Capadocia i urcau tot mai sus. Cei care nu rezistar la

⁵ Dezertori din armata turcă.

asprimile cumplitei celor torii, încasar ultimele biciuri și se sfârșir pe drumul înzăpezit. Jandarmii celorlalte militarii foloseau rar gloanțele. Pe drumul pe care mergeau, trecuseră mai înainte și alte pâlcuri de greci robiți. De multe ori vedeau pe lângă drum ieșite din zăpadă mâini sau picioare de greci, pe care-i aruncaseră din mers, și pe care îi acoperise zăpada pe jumătate.

Pâlcul în care era și Stavros Tsaliki, tatăl fericitului stare Iacov, se zicea că este destinat pentru Caucaz. Înainte de a ajunge acolo i-au pus să lucreze în mine. Într-o zi, în timp ce lucra, Stavros aude în galerie trei lovituri, și s-au părut interesante. A ieșit din galerie și îndată ea s-a prăbușit. L-a părut Sfântul Haralambie a căruia iconă o avea la gât. Dormeau în niște colibe - a povestit mai târziu Stavros fiului său Iacov. Ca să se încălzească puțin în zăpadă unul sau doi metri ca să afle în pământ vreo buturugă sau alt lemn și aprindeau focul.

Într-o zi, când în zăpadă pentru lemne, Stavros a aflat o buturugă la care a luat aminte în mod deosebit, și s-a părut potrivit și a început să o cioplească ca să facă din ea o mandolină. Pentru că tatăl lui l-a învățat să cânte la mandolină, îi plăcea mult să cânte mantinade⁶ și alte cântece, în zilele bune de la Libisi, în lunile când rămânea acasă, cânta aproape în fiecare zi pentru Dorula și uneori pentru toți vecinii. A adărat-o la cioplire, undeva a aflat și niște bani și trimițând în orașul apropiat i-au adus coarde. Astfel a început, în nenorocita pribegie, ca împreună cu lucrurile absolut necesare ce le făcea, să cânte serie și câte o cântare, pentru că grecii să-și mai uite de necazurile lor.

Dar de cealaltă parte a colibelor era casa ofițerului care, împreună cu militarii lui îi punea pe greci. Aceia auzind cântările au cerut de la ofițer să aibă și ei muzică. Ofițerul a chemat pe Stavros și el n-a mai lucrat în mina cea primejdioasă. Cânta în după-amiezi diferite melodii turcești în casa ofițerului.

⁶ Cântece de dragoste.

Asta a continuat pân a venit un ordin prin care cereau me te ugari dintre greci. Stavros a declarat c este zidar. L-au dus în p r ile Trapezuntei i l-au pus s zideasc un spital. i d deau i pu ini bani, ca s fac treab bun . îns nout i de la Teodora lui i de la copii nu putuse afla.

Pe celelalte rmuri, în partea de apus a Asiei Mici se pr bu ea elenismul ce d inuia aici de 3.000 de ani. Armata greceasc se retr gea în dezordine de peste tot, de pe toate fronturile. Iar în spate turcii, te ii i armata ardeau, violau, omorau i r peau toate ale grecilor p r si i. A venit luna august cu înfrico toarea catastrof a Smirnei. Anul 1922. în alte p r i grecii mureau în agonie.

La Libisi au r mas putini b rba i. Femeile i copii se închideau devreme în case i cu fric îi auzeau - pentru prima dat în Libisi - mergând pe caldarâmuri pe jandarmii turci. Mutirul (omul ordinei), singurul turec care, ca reprezentant al puterii, locuia în Libisi, dintr-un turec bun i mânc cios cum fusese mai înainte, s-a f cut aspru i amenin tor. El însu i, spre sfâr itul lui septembrie, a pus într-o sear pe crainic s strige: “S fie gata to i c ci peste pu ine zile plec m“. Unde vor merge, cum vor pleca, cu ce mijloc, nimeni nu tia. Fiecare avea dreptul s ia o boccea, o leg tur cu rufe la sub ioar . Turcii au pus, cu scop, s r spândeasc printre grecii cre tini zvonul c nu trebuie s ia multe lucruri cu ei, deoarece se vor întoarce repede înapoi. M sura aceasta chipurile e valabil pân ce se vor aranja problemele greco-turce ti. Mul i greci au crezut aceasta. Cei mai în elep i tiau îns foarte bine c , dac vor st pâni neoturcii, nu vor mai l sa pe greci în Asia Mic i nici vreo alt minoritate puternic .

La Libisi au primit ordinul dezr d cin rii ca ropotul mor i. B trânii satului, preo ii i dasc lii - cu to i au r mas surprin i - i s-au sf tuit mult cum s afle o modalitate de ocrotire a femeilor i a copiilor. Osteneal zadarnic . Turcii deja deveniser pentru

greci b t u i, r pitori i siluitori. Cei mai mari î i d deau cuvântul, dar apoi se petreceau acelea i lucruri..., î i c leau cuvântul imediat, cel mult a doua zi.

La fiecare cas , în camera cea mare i bun unde î i aveau icoanele, libisiotii plâneau i cereau mângâiere. B rba ii, de la 12 la 65 de ani, cu to i erau în pribegie în pâlcuri în adâncurile Turciei... spre a fi nimici i.

Într-o diminea , c l re ii din Macri au ajuns la nefericitul Libisi. în aceea i zi, înainte de amiaz , trebuiau s porneasc femeile, copii i b trânii Libisiului spre Macri, spre Kardoni, adic pe digul cel nou. Ordinul a n scut la început o jale nedescris . Femeile plâneau i î i boceau nu numai mor ii lor, ci i pe cei vii, se boceau pe ele însele.

Bunica Despina si-a adunat fetele în jurul ei. A dat ultimele îndrum ri. Ce va lua fiecare în bocceaia ei. Fire te, toate trebuiau s - i ascund în hainele lor banii i bijuteriile. Apoi fiecare fat s - i duc zestrea ei. Cele mai multe copile din Libisi i-au stivuit zestrele lor scumpe în partea din spate a Bisericii Sfin ii Arhangheli. Aceluia i-au încredin at ceea ce aveau. i el s fac ce poate. Era mi c tor s vezi cum umbl fetele înc rcate i fiecare din ele î i depunea zestrea ei în Biserie .

Dup fete s-a dus la Biserie i bunica Despina, cu micul Iacov în bra e. Voia s lase acolo ceva pre ios, dar mai mult voia s aprind la icoana arhanghelului ultima lumânare i s se roage. Dar nu s-a putut ruga. Femeia s-a tulburat de ceea ce a v zut, în altar, pe Sfânta Mas , l-a g sit stând pe turcul cu ordinea. Bunica Despina s-a apropiat i l-a privit cu mânie. Atunci acela i-a spus dispre uitor i r zbun tor:

- “Aici st tea Hrisos al vostru, acum stau eu!” i continua s - i taie tutunul pe Sfânta Evanghelie.

Nefericita a plecat neavând putere nici s plâng . L-a blestemat totu i în turce te, care nu tiu dac a prins,

întorcându-se pe drumul principal, a văzut în magazinul lor închis, îl duseră Tudorei și lucra aici alteineva.

Toți erau gata. Plângeau. Au sărutat iconostasul. Afară, au sărutat și ușa. Bunica Despina a luat celerul lor, pe Tăcut, și l-a legat sub adpostul de jos. A scos și i-a lăsat 12 “coule” de smochine ca să aibă ce mânca.

Încet-încet toți s-au adunat la Biserica Maicii Domnului de jos, a doua biserică mare a Libisiului. Jalnicul alai s-a pus în mișcare, cam la 2000 de femei, copii și bătrâni. Ochi înfricoși, picioare tremurânde, inimi întunecate și fără de nădejde. Cu bocceaua la subțioară și cu ce încăpea în buzunare. Tudora avea puține alimente, câte ceva ca să aibă de mâncare cel puțin copiii. A tocat multe smochine - din smochinii lor. A luat și susan și ca medicament puțin în rachiu, în buzunare și-au pus și nuț prăjit. Pe Iacov cel mic, care avea 2 ani fără două luni, îl ținea în brațe. Gheorghe avea patru ani și Tasula⁷ abia 40 de zile.

Au trecut câmpul plin de o melancolie de toamnă și au urcat Antikragul nordic. După aceea au coborât spre Macri. Seara se aflau cu toții la Kordoni, la digul cel nou. Jandarmii i-au alungat departe pe turcii care amenințau să-i prindă și să-i fure pe greci.

I-au adunat pe toți foarte aproape de mare și se pare că acolo ar avea scopul să-i sfârșească în grup. Cineva a înținut despre asta și copiii cu toții împreună au început să plângă și să strige. Fiu să-și facă răul. Femeile și copiii au dormit în aer liber. Dimineața s-a săvârșit tâlhăria cea mare. I-au pus în rând și i-au controlat până la piele. Le-au luat totul și nu le-a lăsat nici o pară. Au adunat mulți bani, bijuterii de aur și lire engleze. Nefericitele femei protestau. Unde să merg fără bani? Însă aceia le-au răspuns:

- Aici i-a și câștigat, aici trebuie să-și lăsați.

⁷ Diminutiv de la Anastasia.

Astfel le-au golit cu des vâire de bani și aur. La Kordonî au rămas și a doua zi, deoarece corabia încă nu se vedea. Cam la trei zile odată apărea vasul american.

Era de marfă, avea 16 bărci și era încărcată cu piele. Femeile și copiii au intrat în untru - prima arjă - și s-au ridicat ancorele, nefericitele femei au cerut să sune sirenele de doliu. Și a început un bocet care sfâșia răunchii, nimic nu putea să le mângâie. Micul Iacov se cocotă pe umărul mamei și fata lui îngerească arăta mâhnită. Mâhnire numai pentru că mama sa plângea...

Apoi s-a pus problema unde să-i ducă. Străinii vorbeau despre Franța. Libisioții preferau Grecia. Au pus prora spre Rodos, apoi au ajuns în Ciclade. Au prins o mare foarte rea. Cărena corăbiei scârția din greu. Se pri-mejduia. Trebuia să urâtă. Căpitanul se gândea. A fost plătit pentru femei și copii. Era greu să-i arunce în mare. Pieile erau asigurate. Le-a aruncat și oamenii s-au izbăvit. Călătoria a durat zile întregi, o săptămână mai bine. Foamea, setea, pătucii, toate la un loc chinuiau lumea.

Într-un târziu au ajuns la Pireu. Nu i-au lăsat să iasă. Bunica Despina cu Tudora s-au dus în capătul vasului tras la rămă și se uitau la lumea din port. Acolo au auzit pentru prima dată greci înjurând de cele sfinte. Atunci s-au privit ca și cum ar fi fost într-o altă lume și au spus:

- Dacă aici sunt astfel de antihrist!, să mergem înapoi la turci!

Aceasta deoarece la Libisi oamenii aveau și artau respect de cele sfinte, din tradiție și împotriva faptelor de turci. Cu toții mergeau la Biserică regulat. Furturile erau rare, iar crimele, cu des vâire necunoscute. Toți libisioții aveau acasă, în camera cea mare, iconostasă și se rugau. Bunica Despina era în mod deosebit foarte biserică-koasă și rugătoare. Acasă se așezau toate posturile și tot astfel a învățat-o și pe Tudora, care a urmat-o în toate. Tudora a mers la școala de fete numai trei clase, dar ținea în elegeră bine slovele bisericești. Cătea vie și de sfinți pe care le auzeau și copiii

ei. Prin necazurile ce-au aflat-o, a cunoscut mai bine Biserica și Tainele ei. Încet-încet ea a devenit aproape o pustnic .

Fericitul Stare Iacov a cunoscut prima sa dragoste față de cele sfinte de la bunica Despina și de la mama lui. De la ele a învățat să respecte pe preoți, să se roage, să postească, să-i iubească pe oameni.

Din Pireu corabia a plecat spre I ea. Acolo i-au coborât pe toți refugiații și i-au îndrumat să meargă pe jos la un sat al Amfissei, Sfântul Gheorghe. Bunica Despina, Tudora cu cei trei copii, cu celelalte surori și cu Kiriac și Vasile, au fost cazate într-o magazie lungă și îngustă. Fiu era singuri, ci cu alte multe familii care erau despărțite între ele printr-o porțură agățată.

Bunica Despina avea purtarea de grijă generală. Tudora nu știa dacă este vrednic sau dacă trebuie să-l aștepte pe Stavros al ei. Copiilor le spunea că tata va veni repede. Voia și ea să creadă asta. Înutul nu era bogat și puținii locuitori erau uniți la început, în acele vremuri grele. Atunci când au venit la Sfântul Gheorghe era vremea pregătirii pentru culesul măslinei. Fetele bunicii Despina au lucrat și ele la cules de măsline. Tudora lucra de obicei în magazie pentru copii și pentru ceilalți ai familiei. Apoi durerile atâtor nașteri și mâhnirile au epuizat-o cumplit, căci avea un organism foarte delicat.

În astfel, lucrând peste tot, pe unde puteau, au reușit să trăiască doi ani la Sfântul Gheorghe. Micul Iacov s-a făcut de 4 ani. Pe tatăl lui nimeni nu-l văzuse, nici nu auzise despre el. Celelalte familii i-au aflat pe ai lor - cei care în cele din urmă s-au putut întoarce - în 1923 și 1924. Pe Tudora aceasta o neliniște foarte mult și durerea o macina gândindu-se la el.

Recunoa terea lui Stavros

Să ne întoarcem iar î la Trapezunda, acolo unde Stavros Tsalikis lucra la ridicarea spitalului. Deoarece aveau nevoie de dânsul se purtau bine cu el. De îndat ce se auzea c va trece prin latura aceea Crucea Ro ie sau Comisia Interna ional , cum se mai numea, îl î ascundeau, îl piteau pentru o zi, dou si apoi iar î relua lucrul la cl direa spitalului ca me ter principal. Astfel a în eles el c ceva nu-i în regul , c acele organiza ii l-ar fi ajutat s plece în Grecia, îns nu putea ac iona pentru c -l p zeau ca pe ochii din cap. î drama lui era mare, deoarece nu tia ce se întâmpl cu familia sa î cu libisioți. Auzise numai despre marea catastrof a Smirnei, nimic altceva. Tr ia izolat.

Odat s-a hot rât. Va evada î, Doamne ajut . A a teptat clipa prielnic , în 1925 a fugit într-o noapte înspre interiorul t rii. Purta haine turce ti - vorbea bine limba - î a luat-o s taie Turcia central . Ni te ciobani din Capadocia l-au aflat într-o noapte f r sim ire din pricina frigului î oboselii pe drumul înz pezit. L-au c rat la stân , l-au înc lzit, î-au f cut trahana⁸ s m nânce. Ace tia l-au priceput. Dar nu l-au tr dat, ci l-au ajutat s continue pe un drum sigur, urm rit de un ciudat nenoroc, nic ieri n-a putut afla ce s-a întâmplat cu libisiotii. Au plecat, au r mas, s-au izb vit, au murit, s-au înneecat? nici nu putea întreba pe oricine, pentru c îl puteau b nui c este grec. Cu greut î nesfâr ite, c l torii de noapte î primejdii a ajuns la Macri. Acolo a aflat despre toate cele ce s-au petrecut de la un copil. Acela a v zut-o pe Tudora cu copiii la Kordoni. tia si despre controlul f cut femeilor. A adar, nefericita Tudora a plecat nu numai f r

⁸ Mâncare specifică locală.

însoțitor, ci îi frărate. Stavros era cât pe ce să înnebunească de mâhnire.

La Libisi n-a urcat deloc. A înaintat spre sud cu mii de precauții. Fcea pe turcul să lua aminte dacă nu apărea vreo corabie din Rodos, din Simos sau Kastelorizo. într-o noapte a avut noroc. A sărit în untru, a dat semn că nu este turc și astfel a ajuns în Rodos și de acolo la Pireu, nimeni însă nu-i putea spune locul unde lăsase vasul american ultimul grup de libisioti refugiați. Căuta de lucru și îi căuta și pe ai lui. A găsit de lucru în Amfissa, ca zidar.

Într-o zi, spre sfârșitul anului 1925, bunica Despina trebuia să facă puțin pâine. A adunat ceva bănuți și s-a dus pe jos la Amfissa. și-a făcut treaba și se întorcea spre sat. La ieșire din oraș, a vădit cum mergea, la o casă vede un meșter, îl vedea din spate și ceva s-a mișcat în ea. Când cum ar fi de statura lui Stavros, se gândea. Suspina și merse spre el. Dar pe cât înainta, cu atâta statura devenea tot mai mult a lui Stavros. Emoționat și plin de neajdă, s-a oprit în drum și a strigat:

- Ei, băiete...

Stavros îi întoarse capul și o văzu pe bătrâna lui soacră. Sări jos ca un nebun și aceea, înainte de a-l îmbrățișa, apucă să spună:

- Dorula noastră și copiii sunt bine, Stavro...

Iacov se făcuse de 5 ani și jucăria lui preferată era cătușă. Găsisese o iglă mică având o scobitură. Punea în ea cărbuni din focul pe care pregăteau mâncarea și o purta prin casă ținând cu mult seriozitate și îngimând: "Aluia, Aluia" (aliluia). Ținea și pe vecini. Adică ridica puștină și trecea în casa alăturată. Ridica și mai departe și se afla în a treia casă. Astfel micul îngeră cu tigla-cătușă binecuvânta toate familiile din magazi. Tot în felul acesta l-a primit pe tatăl lui, pe care nu-l cunoștea. Știau mereu în magazi, pentru că le spuneau că repede îi vor muta în altă parte, le vor da ogoare și le vor face case.

Copiii refugia ilor se jucau în praf și în noroi toată ziua. De la copiii satului au învățat să spun cuvinte urâte, să ocărăsească și să facă gesturi necuviincioase... Dar micuțul Iacov cu cât le vedea pe acestea, cu atât mai puțin ieșea cu ceilalți copii. Aproape că nu se juca deloc pe uli; nu putea auzi cuvintele rele pe care le spuneau aceia, deși nici nu le înțelegea, însă în fiecare seară mergea cu bunica sau cu mama să aprindă candelile. Acolo îi plăcea nespuns de mult și afla mereu alte pretexte să întârzie cât mai mult în biserică să se rădă. O puneă pe bunica să-i spună tot ce știa despre sfinți, să-i vorbească despre ieromonahii familiei lor. Nu se mai sătura să asculte despre Ilie și Dimitrie, care s-au călugărit la Sfântul Mormânt. Se spunea despre ei că au sporit mult în călugărie. Dimitrie mai mult. De aceea și Patriarhul l-a trimis să umble împreună cu Ilie ca să adune milostenii, deoarece Patriarhia o ducea greu. Pe atunci turcii nu le lăsaseră mai nimic, iar închinătorii erau puțini. Se spunea că lui Ilie i-a fost greu, că ci îi era rușine să ceară, dar și acesta a ajuns călugăr bun, s-a întors și s-a făcut monah în Palestina și el.

Anul 1925 sfârșindu-se, i-au mutat pe libisiotii refugiați de la Sfântul Gheorghe la un loc din nordul Eubeii, în micul sat Farakla, între Limni și Mantudi. Toată regiunea aparținea moșierului englez Filip Ftoel care, după aceea i-a dat moșia ca zestre fiicei lui Irina, care s-a căsătorit cu senatorul englez Beker. S-a făcut o înțelegere și refugiații cultivau ogoarele lui Noel, dând, ca și locuitorii vechi ai satului, 25% din producție proprietarului. Aceste ogoare, cam 45 de pogoane de familie, au fost desproprietărite la mulți ani după aceea... La Farakla, în loc de case cele 60 de familii de libisioti au aflat niște corturi. Casele au fost gata în doi ani, în 1927. Fiecare familie avea două camere mici. Era ceva și asta. Micul Iacov era deja de 7 ani, dintre care 5 ani trăise în condiții foarte nenorocite.

De la vârsta de 6 ani micul Iacov a învățat pe dinafară Sfânta Liturghie fără știe călăuzite. Cele ce le spune preotul și

cânt re ul Duminica el le cânta încet singur, f când foarte pu ine gre eli. Dar le spunea cu atâta seriozitate i asprime, încât cei din jurul lui r mâneau uimi i. Cu toate acestea cine avea vreme s cugete temeinic ce trebuie s se fac pentru acest copila harismatic? To i se luptau s supravie uiasc . Humai bunica i mama lui, de i frânte de oboseal din pricina treburilor, în nop ile în care se predau somnului î i f ceau v'isuri pentru Iacov.

Dar bunica a murit repede. Corturile erau vechi, ploua prin ele i p mântul scotea mult umezeal . A contactat o pneumonie i, sl bit precum era, b trâna n-a rezistat. Micul Iacov a plâns-o pe bunica Despina, pentru c ea, cea dintâi l-a învățat drumul Bisericii, ea l-a învățat cum s stea într-însa i cum s iubeasc Biserica. i atunci când bunica îi spunea ceva, când îl îndemna spre Biserica , micu ul în elezea imediat, învăța din prima. Ziceai c bunica doar ridica un capac, iar înl untrul sufletului celui mic deja exista ceea ce trebuia s înve e. Astfel, toate cele bune pe care i le spunea erau imediat în elese de micul Iacov, ca i cum cineva i-ar aminti ceva.

Dup moartea bunicii, îl supraveghea mama sa, pe care au îmb trânit-o necazurile înainte de a ajunge la 40 de ani. Femeie deosebit . Pu în boln vicioas din fire, ea a sl bit din pricina postului, a sup r rilor i a bolilor, îns le-a dat o educa ie bun copiilor ei. l-a învățat s nu se ating de lucru str în. Copila i refugia i i str ini, dar nu luau rod din pom str în. Odat treceau printr-o livad cu peri. Copiilor le era foame. Jos erau pere c zute i le mâncau oile. Copiii le poșteau dar îns nu i-au întins mâna s le ia nici m car de jos. P zeau porunca mamei.

coala și felul în care se distingea micul Iacov

La Farakla micul Iacov a mers la coală în 1927. Desigur, o clădire specială în acest scop nu exista. Mai sus de casa lor, la 500 m N-V era biserica a Sfintei Parascheva.

La început au fost aici o coală pentru copiii refugiați și pentru ceilalți copii ai satului. Un drum mic, mai bine zis o cărare, trecea pe dinaintea micilor lor case și ducea urcând în serpentine la coala-biserica aflată într-o pădure de pini.

Prindea foarte repede lecțiile, astfel că fără nici o greutate a devenit premiant. Pentru aprecierea comportamentului nu este trebuință de spus decât că a fost o astfel de impresie, încât pe micul Iacov îl respecta până și dascălul său. La fel și părinții Tudose (Dimitrie Teodosiu), care venea la fiecare 15 ale lunii în sat ca să liturghisească la Sfântul Gheorghe, biserica parohiei.

Refugiații libisioți dar și unii localnici, s-au obișnuit cu purtările lui Iacov, deși nu le puteau da nici o explicație. Un copilă foarte sărac, de 6-7 ani, umblând cele mai multe luni ale anului desculț, cu hainele găurite, dar întotdeauna curate, niciodată descurajat, se deosebea cu ușurință, înalt, serios, cu chipul lui totdeauna drept, cu fruntea curată, luminoasă ... Mulți îl vedeau jucându-se pe drum, nimeni nu l-a văzut vreodată purtându-se necuviincios. La coală, copilăii, mai din nesimțire, mai din ironie, îl strigau câteodată "bunicule". Fratele lui, Gheorghe, și unii care îl iubeau mai bine, adesea îi spuneau "călugărul". Mai târziu, aproape de la vârsta de 10 ani, mulți îl vor numi "părinte Iacove" și câteodată îi sărutau mâna, deși el îi otrăgea.

Aparitiile Sfintei Parascheva

În anul în care au lăsat cortul ei au intrat în casa cea joasă, au hrănit ei un porc care s-a făcut foarte mare. Deoarece tatăl lui, Stavros Tsaliki lucra undeva cu ziua, a chemat pe copiii lui - pe Iacov de 7 ani și pe Gheorghe de 9 - și le-a spus ce să facă cu porcul. Trebuia să-l ducă la Tsonka, un sat mai mare din apropiere. Acolo se întâlnea cu casapul să-l taie și să-l vândă, așa fel încât să nu fie nici unul dintre ei păgubit.

În drum spre Tsonka au întâlnit un consătean de-al lor care, de cum a văzut porcul cel bine hrănit le-a spus: “Bre, unde duceți scroafa aceasta care s-a făcut cât un mgar!” La aceste cuvinte îndată animalul a căzut jos spumegând, pierzându-și puterile și fiind gata să piară. Consăteanul a deochiat animalul. Copiii s-au înfricoșat. Micul Iacov și-a revenit repede și, căutând în jurul lui, a găsit o cutie mică de conservă, a umplut-o cu apă din uluc, a rupt niște busuioc din grădina de alături, s-a dus mai jos unde era un loc orod de închinare al Sfântului Dimitrie, și-a făcut rugăciunea în genunchi, a luat untdelemn din candelă și s-a întors la animalul care era pe moarte. A îngenunchiat, s-a rugat, l-a uns cu untdelemn și l-a stropit cu busuiocul. Peste puțin vreme scroafa se ridică și o duseră la casă.

Toți copiii mergeau la coală odată pe zi. Iacov mergea de două ori. O iubea mult deoarece coala sa din primii ani a fost Biserica Sfintei Parascheva. Târziu, după amiază, mergea și aprindea candelile. Copilul mergea singur și-i plăcea să rămână acolo până înnoptă. Se ruga cum tia și cât putea. După aceea lua coborâțul spre casă, lăsând în urmă pădurea cu pini. Însă într-o după-amiază, să fi fost atunci de 8-9 ani, acolo unde se ruga

i-a ap rut vie Sfânta Parascheva, exact cum era înf i at în icoan . Copilul s-a înfrico at i a luat-o la fug ajungând acas istovit, fii ci nu s-a mai uitat în urm de fric . A doua zi a mers din nou s aprind candelile i i-a ap rut din nou. Iar i s-a înfrico at. A luat-o la fug la vale, dar Sfânta a ie it din biseric , i-a vorbit cu dulcea i copila ul s-a lini tit. S-a oprit din fug i s-a întors s vad cine îi vorbe te. Sfânta i-a explicat cine este, i-a spus s nu se team i micul Iacov a urcat iar i cu fric spre bisericu . A stat lâng ea i a ascultat-o cu aten ie. Apari ia Sfintei Parascheva s-a repetat de multe ori. Micul Iacov s-a obi nuit i nu se mai temea. St tea foarte aproape de ea i vorbeau... O astfel de intimitate i îndr zneal avea cel mic...

În cursul uneia din primele ei apari ii, Sfânta, dup ce copilul a mai prins curaj, i-a spus:

- Ce vrei, Iacov al meu s -ti h r zesc pentru rug ciunile ce le faci în casa mea?

Acela nu tia ce s -i cear . Dar seara a întrebat-o pe mama sa Tudora. Aceea l-a sf tuit cu simplitate: "S -i spun , s -ti dea soarta ta", în cealalt dup -amiaz a ap rut Sfânta i i-a r spus copilului:

- Ascult -m . Vei vedea multe slave, mult lume va veni s te vad , mul i bani vor veni în mâinile tale, dar nu vor r mânea. (i într-adev r toate acestea s-au adeverit. Pe stare ul Iacov l-au cinstit boga ii i s racii, în elep ii i cei f r de carte, st pânitorii i cei ahtia i dup putere, profesori universitari i înal i judec tori, monahi, preo i, episcopi i patriarhi, care au ajuns în ultimii s i ani la m n stire s -l cunoasc , s se m rturiseasc , s se foloseasc , s ia binecuvântare de la el. i bani deasemenea, în ultimii ani mai ales, i se d deau mul i, dar el îi oferea pe to i celor ce aveau nevoie, nu r mâneau în punga sa - pentru c -i punea într-o pung care nu se golea niciodat , oricât ar fi dat.)

El însu i povestindu-le pe acestea, a ad ugat:

- Ei, fratele, meu, oare Sfânta Parascheva mi-a spus minciuni? Oare mic lucru mi-a dat? M-a făcut preotul Tainelor lui Dumnezeu!

Cite-te rugăciuni, se roagă și tu măduie-te îndată ce a început primele slove la coală început deja să citească cu râvnă în bisericești, îl încurajă mama sa, dar îi purta de grijă și părintele Tudose, părintele Dimitrie Teodosiu, care mergea la Farakla tot a doua duminică să liturghisească.

Fire-te, fiind atât de mic, nu înlegea noimele. În câteva luni - să fi mers în clasa a doua primară, adică la 8-9 ani - citea cu ușurință și nu numai asta, ci atunci când citea imnele sau rugăciunile glasul lui îi schimba tonul, rostindu-le într-un mod solemn, serios. Ba ceva începea mai mult: cu tălmăciuni marelui de credeai că vine din altă parte, dintr-un îndepărtat izvor sfânt.

Lucrul acesta, adică vocea cea bună a lui Iacov, l-au observat părinții și rudele lui cele mai apropiate. Pentru că serile, mai ales în sărbători, tatăl său, Stavros, scotea mandolina și le cânta.

A început și micul Iacov cântecele și le cânta foarte frumos. Le cânta și cu mama lui, și mai dansau câteodată.

Acum însă, cu slovele bisericești era ceva ciudat, în aceeași vreme, în timp ce îl ajuta pe părintele în altar, a început să meargă devreme și la strănă, întâi aranja cele din altar. Cu frică de Dumnezeu și cu sânguintele făcea pe toate, fapt pentru care degrabă fost răsplătit. Pentru că acolo, la Sfânta Masă, de multe ori a observat că a văzut îngeri și a auzit psalmodii cerești. Se pierdea copilul și se înfricoșa, însă simțea o mare bucurie lăuntrică, deși nu îi putea explica cele pe care le auzea și vedea. După aceea, la strănă citea mult și cânta pe cât putea. De îndată ce locuitorii satului l-au văzut și l-au auzit pe micul Iacov la strănă, li s-a născut în conștiința lor convingerea că acest copilandru este o persoană sfântă, o ființă legată mai mult de

Dumnezeu i mai pu în de cele omene ti. To i tiau deja c micul Iacov se are bine cu Sfin ii i este deplin afierosit Bisericii. Deoarece satul nu avea preotul lui, cheile bisericii parohiei Sfântul Gheorghe le avea micul Iacov. îl vedeau cu cât evlavie se mi c în biseric , ca i în casa lui. Aici era mediul lui firesc i nimeni nu se mira v zându-i atât de des în Biserica .

Toate acestea au conlucrat astfel încât cam de la 9 ani micul Iacov a devenit treptat sc pareau locuitorilor simpli i s raci - mai mult a refugia ilor. Doctorii erau departe i voiau bani, care nu existau. P rintele Tudose era în alt sat. Dar to i erau încredin a i c înafar de Liturghie, pe celelalte - rug ciuni, exorcisme - le putea face i micul Iacov. A adar au început s -l cheme ori de câte ori se întâmpla ceva r u. Se îmboln veau animalele? îl chemau pe micul Iacov s le citeasc i se f ceau bine. La copii cei mici la fel. Chiar i la femeile ce nu puteau na te îl chemau pe micul Iacov. Se ducea cu untdelemn de la Sfânta Parascheva, de la Sfântul Gheorghe i de la Sfântul Haralambie, ungea u a casei în chipul crucii, se ruga i pleca. i femeia se u ura.

De la Biserica satului avea Molitfelnicul i de acas , Ceaslovul, în cazurile de boal , atunci când îl chemau s citeasc rug ciuni, pe când era mai mic, de 10-11 ani, citea orice se întâmpla, orice rug ciune ce se ivea la prima deschidere a acestor dou c r i, deoarece nu putea judeca de fiecare dat exact ce rug ciune trebuie pentru cazul respectiv.

Adesea spunea rug ciuni alc tuite de el. S-a obi nuit. Era de nou ani când l-au trimis împreun cu fratele lui s treiere pe ogorul lor în luna iulie. Acolo, pe fratele lui Gheorghe l-a mu cat un arpe de mân i a început s -l doar tare. Gheorghe striga dup ajutor i plângea. Iacov îl mângâie pe fratele s u, îi sp l locul mu cat cu ap i, îngenunchind, a scos crucea mic de lemn, pe care totdeauna o avea ag at la gât, a însemnat pe

fratele s u cu ea în chipul Crucii i i-a ridicat mânu ele sale spre cer:

- Hristoase al meu. Te rog, f ca otrava s se fac ap , s nu p easc ceva r u fr iorul meu... i pedepse te pe arpele cel blestemat.

Peste pu în durerea a dat înapoi, r ul n-a mai continuat. i nu numai atât. arpele s-a dat pu in în l turi, a r mas nemi cat i a pierit.

Un fiu de me ter ascet

În 1933 Iacov a terminat coala primar . Despre gimnaziu și altele asemenea, nici vorbă . Sărăcia și strâmtorarea nu îngăduiau un astfel de gând. Mama Tudora a devenit foarte bolnavă . Tatăl lui, Stavros, alerga după lucru și cu toate că era me ter bun cântă foarte puțin, numai atât cât să supraviețuiască . Visele lui cele de demult le-a îngropat, în Libisi și în satele turcești lucra zi și noapte cu gândul la colirea și procopseala copiilor lui. Acum ceea ce aveau nu le ajungea nici ca să mănânce. Tudora devenea din ce în ce mai bolnavă . Astfel micul Iacov a rămas să lucreze pe ogorul lor și pe cele străine ca să cântă ceva. După aceea tatăl lui l-a luat cu el ca să ajute la zidărie. Odată , când s-a făcut o discuție în casă despre ce se va face cu micul Iacov, tatăl lui, care avea oarecum ce este în lume, i-a spus cu asprime:

- Dacă pleci de la mine, vei ajunge vagabond în Pireu.

Și-au pus, a adărat, de mâncare într-o desagă și au plecat în satele din jur, unde locuitorii săraci aveau nevoie de me ter pentru zidit, pentru vreo reparație, pentru vreun zid..., orice ar fi numai treabă să fie. Oriunde ar fi mers în lăturea aceea, cu tot îi luau aminte la fiul de zidar și încetul cu încetul peste tot îi se dădea respect. Acolo unde lucrau o zi - două , oamenii simțeau repede că acest fiu de zidar avea în el ceva deosebit, avea o altă menire, de aceea nu țiau să - i explice ce și cum!

După aceea la cele mai multe din satele de prin împrejurimi, îl vedeau din când în când la străni . La sărbători mergea și cânta, numai ce îl auzeau cum cântă cu vocea lui frumoasă , ce răsună melodios și impunător din izvorul cel îndepărtat și le era de ajuns. Pău trebuia altceva ca să ia aminte la

el i s -l respecte - s -l respecte pe prea s racul Iacov cel de 13-14 ani!

i cum s-ar fi putut s fie altfel, de vreme ce copilul de zidar se ruga în timp ce c ra lut i pietre, spunea paraclise i optea tropare, îns micul Iacov avea i noaptea pentru rug ciune, numai mama lui tia c sl bu ul ei b ietei era un mic pustnic. tia asta, pentru c îl vedea sau pricepea când se scula noaptea. F cea multe metanii, citea la opai sau la lun paraclise i ore întregi st tea în genunchi, obicei pe care l-a p strat pân la adormirea lui. Adesea mergea i priveghea singur la biserica a Sfintei Parascheva atunci când era de 15-16 ani. De altfel, cam de la 10 ani copila ul spunea singur: “C lug r m voi face“.

Pentru rug ciunile sale, pentru citirile i nevointele duhovnice ti se sf tuia cu p rintele Dimitrie. P rintele nu tia prea multe i copilul sporea în cele duhovnice ti în salturi. Cu toate acestea p rintele i-a fost de un real sprijin micului pustnic.

Toate acestea au ajuns i la urechile mitropolitului Grigorie al Halkidei. I le-a spus bunul p rinte Dimitrie i al ii. Mitropolitul nu le-a prea crezut pân ce n-a mers s slujeasc la Strafilia - un sat mare de lâng Farakla - la praznicul Prea Sfintei Treimi. Acolo a cântat i micul Iacov. Mitropolitul a fost impresionat, l-a chemat în altar i l-a cunoscut, în aceia i zi l-a hirotesit cite . i mai târziu, când i-au spus c Iacov a botezat un prunc, n-a spus s -l mai boteze din nou. într-adev r, s-a întâmplat ca p rintele s aib un botez, dar s-a îmboln vit brusc i n-a putut face nimic. Iacov, care era acolo s ajute, la insistenta p rintelui a f cut înaintea lui botezul pe care aproape îl tia pe de rost.

Este vindecat de Sfântul Haralambie i de Maica Domnului Xenia

În 1935, în ajunul Pa telui, s-a îmboln vit foarte r u.

Neavând decât pu în îngrijire medical , se p rea c va muri. S rmana lui mam era nemângâiat i ruga pe Sfin i. Din Libisi aduseser cu ei o iconi a Sfântului Haralambie. Era Duminica Tomei i a teptau grabnicul sfâr it al micului pustnic, îns to i cugetau acela i lucru: pentru ce Dumnezeu nu-l t m duie te pe micul Iacov, care cite te i înseamn cu Sfânta Cruce de se fac bine i cei mici, i cei mari, i animalele!

A adar, în aceast zi, dup amiaz , i-a ap rut înainte Sfântul Haralambie. I-a v zut mâna sa cu mânecua c îi înseamn pieptul în semnul Crucii. Iacov i-a revenit imediat. A povestit mamei sale cum i ce s-a întâmplat i aceea i-a spus plângând:

- Copilul meu, ast zi s-a f cut învierea ta din mor i. S pr znuie ti aceast zi.

Dup câ iva ani, înainte de 1940, l-a ajuns un alt r u în privin a s n t ii sale. Postul mult, lipsa unei alimenta ii bune, mersul pe jos - uneori din s r cie i alteori din nevoia - iarna pe ghea i prin ploi, au f cut ca picioarele lui s se umfle în partea de jos. Dup aceea t lpile i toat glezna s-au umplut de r ni i scoteau puroi, îl durea înfrico tor. Le lega cu buc i de *pânz* veche i, fire te, nu putea umbla. Cei ce tia leacuri practice n-au putut face nimic.

În vremea aceea au adus în sate icoana Maicii Domnului Xenia (din Almiro - Voios). Aveau s-o duc pentru mai mult vreme în satul Dafne. Iacov a auzit vestea i în pofida st rii lui, îi spuse mamei sale:

- Mam , m duc i eu.

Aceea a fost surprins i i-a fost mil de fiul ei:

- B iatul meu, nu vezi în ce hal e ti? Cum vei merge? Dar Iacov insist :

- Voi merge i m va face bine.

De fat era i p rintele Dimitrie, care i el a spus:

- Bre, Tudora, las -l pe copil...

A pornit, dar a fost o c l torie chinuitoare. Mucenicie în adev ratul sens al cuvântului, pentru c s-a dus pe jos având gleznele pline de r ni ce scoteau puroi i ap .

Într-un târziu a ajuns la Dafne (atunci satul se numea Mandanka). A intrat în biseric , i s-a închinat la icoana Maicii Domnului. A ie it istovit, pe jum tate le inat. S-a a ezat pu în s - i revin , a intrat din nou s se închine i ie înd i-a sim it picioarele libere. i-a desf cut leg turile de pânz de pe picioare, dar ele nu mai aveau nimic. Pân acum, la adormirea fericitului stare , gleznele lui aveau multe încrest turi, urme ale r nilor vindecate odinioar .

Zidarului ascet i se prezice r zboiul mondial

Chinurile bolilor, s r cia i faptul de a alerga ici i colo ca s afle ceva de lucru, nu l-au împiedicat în lucrarea sa l untric : post aspru, mult rug ciune de noapte, r zboi împotriva ispitelor, împreun cu aceasta îl durea mult, foarte mult pentru oameni. Oricine i oriunde i se cerea mân de ajutor, nu spunea nu. Fiu putea spune nu. în sat to i îl aveau ca pe o persoan sfânt , de i nu tia ce face nop ile i cum se nevoie te.

În boli i în ceasurile grele, totdeauna îl chemau s le citeasc rug ciuni i s -i însemneze cu semnul Crucii, în 1939 sau la începutul lui 1940 mul i copii din sat p timeau de o umflare a f lcilor. La coal unul o transmitea celuilalt. Adunau copii i pe to i împreun îi aduceau la Iacov ca s le citeeisc . To i copiii se plecau cu respect, le citea i-i însemna cu semnul Crucii. Numai unul râdea, întorcându-se la casele lor, to i s-au f cut bine, înafar de cel ce râdea. P rin ii lui când au v zut pe ceilal i copii vindeca i, au întreat, au aflat ce s-a întâmplat i l-au certat. Apoi au adus pe copilul lor înapoi, care plângea poc it, Iacov i-a citit, l-a însemnat cu mica lui cruce de lemn i s-a f cut i acesta bine.

Pentru toate aceste binefaceri f cute cons tenilor lui, dar i locuitorilor din satele din jur, nu lua plat , îi iubea pe to i, mici i mari, i îl durea pentru ei deoarece i ei erau s raci.

Exact în vremea aceea, adic din 1938 pân în 1940, i-a m rit mult nevointa sa. Mânca foarte pu in, dormea la fel, se ruga multe ceasuri din noapte, în timp ce ziua lucra din greu, ca i ceilal i locuitori sau i mai mult. Mama i tat l lui au început s sl beasc din pricina necazurilor i a mâhnirilor. De acum el trebuia s fie sprijinul casei.

Totodat , dobândise atâtă cur enie a inimii i mintii prin nevointa i rug ciune, încât prevedea relele mari ce se

apropiau, în timp ce avea aceste prevestiri, i-a apărut în somn născătoarea de Dumnezeu, ca la Izvorul Tămăduirii, și i-a cerut să-i zidească o închinăciune în cutare loc (și i-l-a arătat), pentru că “aici - i-a spus - a fost casa mea“. Tânărul zidar Iacov împreună cu tatăl lui i-a zidit o bisericușă mică. După câțiva ani, în locul acela au descoperit existența ruinelor unei vechi biserici creștine.

A venit însă și marea în țară. De la începutul lui 1940 la biserică a Sfintei Parascheva îi apărea adesea Sfânta, într-o seară i-a apărut foarte serioasă și întristată și i-a spus:

- Vino, fiule, să-ți spun ceva. Va fi război.

Iacov a căzut iar și la rugăciune și metanii. Unde era priveghere și hramuri de biserici, mergea și priveghea toată noaptea cântând, de multe ori și singur. Acolo unde mergea și cânta nu cerea de la nimeni nu numai plată, dar nici de mâncare, și îi puneă puțin mâncare în desag, purta haine de doc, dar curate, și cerceta toate bisericile din jur mergând la ele doar pe jos.

Biruie te drama ocupaiei

Dar iată ce venit în războiul cel mare. Al doilea război mondial în cel greco-italian. Statul Major n-a apucat să-l încorporeze pe cei de 20 de ani. După aceea ocupația în foametea. Armat de ocupație. Chinurile sârmelor refugiați erau mai mari decât ale altora. Dar Iacov stătea neclintit, nu s-a prăbușit din pricina împrejurărilor. N-a fost atras de vijeliile lui, care a explodat în mii de forme. Nu s-a pierdut pe sine, pentru că înuse legătură statornică cu Hristos și cu Sfântul Lui.

Din toamna anului 1941, foamea și lipsa erau ca marul lumii. Toi îi vindeau totul pentru o bucată de pâine, pentru o pereche de papuci. Dar toate acestea nu i-au creat probleme lui Iacov, ce devenise bărbat acum, având la 21 de ani maturitatea unui de 50.

Totdeauna mânca puțin în fiecare modalitate și mănâncă și mai puțin. Părea să pună în mod simplu problema postului, ci a unei asceze sporite, în acea vreme rea, a încercat pentru întâia oară ceea ce va face de multe ori mai târziu. Adică de duminică după-amiază până sâmbătă, când mergea la Liturghie nu mânca nimic. Se împărțea, lua anaforă și după aceea mânca puțin mâncare. Duminică mânca normal. Nevointa aceasta n-o pune în lucrare totdeauna. De 2-3 ori în săptămână, fără voie, ea s-a făcut fără pauză și astfel i-a primejduit sănătatea. Se chinuiau să-l facă să se revină. După ce s-a putut mâna lui de nemâncare s-a întâmplat odată să afle niște copilași flămânzi, iar altă dată niște bătrâni necăjiți. Le-a dat tot ce avea de mâncare pentru 3-4 zile, iar el a rămas fără nimic. A suferit și a avut stări continue de leșin.

Avea însă o veselie lăuntrică de nedescris. Cel ce avea ochii curăți vedea pe fata lui o bucurie profundă, care îi ajuta pe

oameni. În lucru ciudat era că acestea nu-l împiedicau să lucreze. Firește, organismul era silit, trupul era supus până la istovire, dar el persista. Toate trebuia să se facă corect, chiar dacă uneori trebuia să se împuțineze lucrul.

În prima parte a foametei, în 1941, în ciuda marii lui epuizări s-a dus la hramul Mănăstirii Sfântul Nicolae, la Galataki, lângă Lacul Eubeea. Și-a pus hainele curate de doc, și-a pus puțin hrană rece în două săgeți, cările bisericești de trebuință, mergând pe jos, a ajuns la Vecernie. La început a cântat cu alții. Sfârșindu-se Vecernia, ceilalți cântăreți au plecat, în Biserica noastră maspuținebetrâne, iar apoi au plecat și acelea.

Iacov, cu toată epuizarea sa, stând în picioare, cu vocea sa adâncă și melodioasă a continuat să cânte și să citească toată noaptea. Nici călugăritele n-au rămas să privegheze.

O soră începătoare - Stare acum - a văzut acestea și le-a spus stăreței. S-au rușinat că la hramul lor priveghează omul cel străin în timp ce călugăritele dorm, de aceea unele au hotărât să privegheze și ele în continuare în noaptea aceea pe cât vor putea.

În timp ce foamea și celelalte necazuri ale ocupației nu l-au biruit, puțin a lipsit să fie biruit de dispreț, în vremea aceea toți erau săraci. Iacov era și mai sărac. Avea niște haine de doc, dar nu avea papuci. Cânta la Biserica Sfântul Gheorghe a satului. Acum, ajuns bărbat, stătea la străin desculț și să-l privească toți? Se simțea foarte rău, rușinându-se nespus de mult. Își trăgea pantalonii în jos, dar nu-i putea ascunde picioarele goale, îi venea să crape de rușine. Se întorcea acasă bolnav de suferință. Se gândea să nu mai meargă să cânte. Dar a nu cânta lui Dumnezeu îi era de nesuferit, nu putea suporta una ca aceasta. Când frații lui au ieșit din casă, a îngenunchiat înaintea icoanei Sfântului Haralambie - pe care o aduseseră din Libisi - și se ruga. S-a ridicat și s-a hotărât să

mearg s c nte f r papuci. A mers una, dou duminici. Dar unii neghiobi, noi veni i i bi ni ari, au început s spun cu glas tare:

-Nu-i este ru ine, nu- i vede halul în care este, umbl descul i vrea s mai i c nte!

A auzit acestea o dat , de dou ori. S-a întors din nou acas foarte mâhnit, de moarte, cum se spune. N-a mâncat, nici n-a b ut. Se gândea s nu mai c nte, aproape c se hot r nse. “Se poate s aib dreptate oamenii care m judec , - cugeta el. Biserica este casa Celui Sfânt, nu casa oarec ruia“. Seara s-a culcat dup ce s-a rugat vreme îndelungat , îndat ce l-a luat somnul, numai ce îl vede pe Sfântul Gheorghe care îi spune:

-Eu, fiul meu, nu vreau s pleci, ci vreau s c n i în casa mea a a cum e ti.

i a continuat timp de un an s c nte f r papuci, în 1942 a avut o încercare înfrico toare. Buna i mult p timitoarea lui mam , Tudora, fiica lui Gheorghe Kremmida, pe care l-au ucis turcii lâng Higdin, dup o suferin crescând - pierduse ase dintre copii - cople ind-o i necazurile ocupa iei, n-a mai putut suferi. A murit în 1942. Abia trecuse de 40 de ani, dar ar ta ca o b tr n de 70 de ani si mai mult. îboln vindu-se grav, pe 5 iulie le-a spus copiilor ei:

-Unchiul vostru Kosta a murit pe 12 iulie, eu voi murit cu 3 zile mai devreme, când soarele va fi r s rit de-o palm .

Iacov a întrebat-o: “Oare cum de tii asta, mam ?“ - i aceea i-a r spus:

-M-a în tiin at îngerul Domnului.

Toate s-au petrecut exact a a. înainte de a- i da sufletul l-a chemat pe Iacov si l-a îns rcinat:

-Pe sora ta o încredin ez lui Dumnezeu i în mâinile tale. nu pleca înainte de a o c p tui.

Cu mult timp înainte de a se îboln vi mama sa i-a spus ceva important:

- Tu, Iacove al meu, vei deveni preot și prima care va lua anafora din mâna ta va fi sora ta. Așa s-a făcut, Iacov a plâns-o pe mama lui mai mult decât trebuia. Atât de mult, încât ea i-a apărut și în somn și i-a spus să nu mai plângă. De la moartea mamei lui s-a simțit încă și mai mult ocrotitorul sorei lui mai mici. Anastasia. O iubea mult și a rămas în sat mai mult decât ar fi voit, lucrând mult pentru ea să se cumpătuiește, să se mîntească. Avea mare dorire să devină călugăr, dar a întârziat pentru că mai întâi să o mîntească pe sora lui.

Anii ocupației au trecut chinuitor. La început au răbdat îndelung, iar apoi, după mult, mult chibzuial, au vândut toate lucrurile bune pe care le mai aveau, dintre putinele ce le aduseseră în boccele din Libisi. Numai cele două icoane nu le-a vândut. Iacov lucra pe ogoare, la zidărie, peste tot acolo unde putea câștiga ceva.

Odată a trecut printr-o mare primejdie din partea armatei de ocupație. Pe munții înalți și împăduși ai Eubeii, se afla și acțiunea armată răzvrătiților. Iacov nu s-a amestecat. Cu toate acestea, în 1943 germanii l-au luat ostatic și pe el și pe alții săteni, fiind puși pe represalii. Satul s-a răsculat, dar n-au putut face nimic. I-au băgat într-un camion mare și i-au dus într-un alt sat, mai mare, Strofilia. Toate așteptările urmau un mare război. Cei prinși se rugau lui Dumnezeu să se izbăvească. Cei ce îl țineau pe Iacov - și tot îl cunoșteau - îl priveau ca și cum l-ar implora: "Roagă-te, Părinte Iacov, fă ceva...". Și firește, Iacov s-a rugat mult, pentru el și pentru ceilalți.

Acolo, la Strofilia, cu armele îndreptate spre ei, i-au dus într-un loc mare, închis, ca să-i controleze mai ușor. În jurul lor au pus mitraliere. Acum nimeni nu se mai îndoaia că urma executarea lor. Dar de îndată ce au aranjat toate mitralierele, germanii au primit o înștiințare, s-a întâmplat ceva care i-a făcut să se adune lucrurile și să lase pe cei captivi liberi. S-a întors și

Iacov acas ; atunci avea 23 de ani. Dar pe întreg parcursul drumului nu încet s spun tuturor: “Sfânta Treime ne-a izb vit! Sfânta Treime ne-a izb vit!” Se rugase fierbinte Prea Sfintei Treimi pentru izb virea tuturor.

În anii de după ocupație - mii de metanii

Din 1945, când a început războiul civil, al doilea război al răzvrătiților cum îl numim, familia Tsaliki a cunoscut noi greutăți. Iacov avea orientarea sa, mintea sa fiind zădărnici noaptea la rugăciune și nevoită, în timp ce mâinile și picioarele nu-i conțineau la treburile satului. Alerga ascultător la sofat, la udat, la secerat, la plantat, la toate. Muncea mult, dar câștiga puțin și uneori nu găsea de lucru, căci lumea era foarte săracă.

Înainte de a se termina cu ocupația, Iacov a avut parte de o bucurie care l-a făcut nespus de fericit. O cameră - din cele două unde locuiau membrii lui - i-au dat-o lui Iacov. Avea cât o doream. Era înspre răsarit și dădea spre drumul de țară care vara era plin de praf, iar iarna de mult noroi. Dar nu-i nimic. Mare bucurie, a adăru.

A făcut din ea o chilie de călugăr. Ba mai mult, o biserică. Candelă, candelă, analogul unde se pun cererile sfinte și cântece, icoane vechi din Libisi, altele de hârtie, cruciule de lemn ce le făcea el însuși... chiar și o răstăpănită, vopsită în negru, era agățată într-un cui.

Nu numai rudele și vecinii, ci tot satul trăia de chilăa lui Iacov. Și este adevărat că sentimentele oamenilor simpli erau amestecate.

Recunoșteau legătura lui profundă cu Dumnezeu și cu Sfinții, dar îl considerau și ca pe cineva din cealaltă lume. Nu-l puneau la socoteală cu ceilalți bărbani. Și mersul lui îi deruta. El era puțin cam înalt și eapăn, dar mergea ca și cum n-ar călca pe pământ. Era ceva ciudat, că l-a avut până acum când a adormit, îl vedeai că merge prin curtea mănăstirii sau prin grădini și îi dădea impresia că nu calcă pe pământ. Și asta, independent de

faptul c totdeauna era foarte slab - îi distingeai oasele din spate i prin ras .

A adar îl g seai ori la treab , ori în Biserie , ori în chilie rugându-se. Câteodat st tea seara cu m tu ile lui pe zidul de p mânt de lâng cas . Se ducea i vreo vecin , dar tiaiu c acolo nu exist vorb rie goal i glume. Se discutau numai lucruri serioase i adesea Iacov le povestea din Vie ile Sfin ilor. Ori se sf tuiau cum s preg teasc biserica pentru Liturgia de duminic , pentru hram, pentru S pt mâna Mare, pentru Vinerea Mare i înviere.

Într-un an, când P rintele Dimitrie a fost bolnav, n-a putut face Prohodul în satul lor. Ca s nu r mân f r slujb , Iacov, cu ajutorul femeilor, a preg tit i a împodobit Sfântul Epitaf. Apoi a sunat clopotul. Seara, cu mult solemnitate i rânduial au cântat Prohodul i to i au fost foarte mi ca i, îns , dup aceea, la o or înaintat a venit un preot din alt sat i înaintea tuturor l-a certat cu asprime pe Iacov. L-a jignit tare pentru c a procedat astfel. Acela i-a plecat capul, a f cut metanii i a cerut iertare f r a se îndrept i.

În acela i timp, Iacov avea grij i de iconostasele⁹ laturii aceleia. Erau candelile care aveau nevoie de untdelemn, lucru rar i foarte scump atunci. Satul lor avea numai pin i r in , nici o pic tur de untdelemn. Se nevoia s procure pu in untdelemn i-l vedeau c odat cu amurgul disp rea. Se întorcea târziu, dup ce aprindea câte candelile putea. i cum îl vedeau c se întoarce nu încetau cu imput rile, b rba îi cu voce tare, iar femeile i fetele cu voce mai potolit .

Dar unii, i mai ales ni te femei, se mânneau c cei mai mul i îi f ceau repro uri i-l dispre uiau pe Iacov. Ace tia pu ini îl vedeau uneori pe Iacov stând ore întregi în genunchi acolo, la bisericu a Sfintei Parascheva. îl vedeau f când nenum rate metanii în c m ru a lui, c ci printr-o cr p tur se vedea pu in înl untru.

⁹ Loc de închinăciune realizat din zidărie având o icoană și o candelă înăuntru.

Desigur că nici aceia puini nu înlegeau multe din viaa lui Iacov, dar simteau în sufletul lor că acest bărbat tânăr are în el ceva cu totul diferit, are ceva sfânt... este mai presus de pământ... și îl simpatizau mult, deși ei erau puini. O vecin de aceeași vârstă cu el n-a mai răbdat odată când îl jigneau și a strigat supărat :

- Veți vedea că într-o zi ne vom închina la Iacov.

Și vecinii lui, acum oameni foarte bătrâni, îi aduc aminte acestea, și chiar acea copilărie de atunci. Pe mulți dintre ei i-am întâlnit în repetate rânduri în Farakla. Am mers acolo să scriem amintirile și impresiile conștienților lui, dintre care unii într-adevăr îl cinstiseră mult... iar acum cu toții.

În anii de după ocupație, până în 1947 când s-a dus în armată, Iacov era foarte epuizat. Dar nu atât de muncă zilnică de pe ogoare și de micile construcții, și nici din mâncarea puțină rea din acele vremuri grele. Ci îndeosebi de multele metanii și din postul cel aspru.

Multe ceasuri din noapte, vara și iarnă, o lumină mică ardea în chilăa lui Iacov. Se ruga și făcea multe sute și sute de metanii. Totdeauna trecea de o mie. Ajungea la două mii, da, la două mii și câteodată făcea și mai mult. A lupta împotriva ispitelor tinereții. Mișcările necuvenite ale sufletului, patimile s-au potolit. S-a făcut în întregime o mătăse subțire, o oglindă curată la care ajungea și în care se reflecta energia dumnezeiască, în lăuntrul lui curat se descoperea adevărul și trăia clipe de fericire nespuse, pe care n-ar fi schimbat-o cu nimic.

Toate acestea erau sfinte și dumnezeiești! Dar dimineața, luminându-se de ziuă, trebuia să înceapă lucrul alături de rudele sau de conștienții săi, care nu țiau cât s-a ostenit în cursul nopții și cât de puțin a dormit. A adar, dimineața se scula împreună cu ceilalți și lucra împreună cu ei fără să le explice vreodată ceva sau să li se justifice pentru marea oboseală de care era cuprins. Și mulți erau cei care credeau că Iacov nu se numără printre cei mai buni lucrători.

De aceea unii îl vedeau oarecum mai prejos decât ceilalți. Apoi era și marea lui prudentă și rezervă care îl micșorase în ochii celorlalți, îl ironizau? Nu spunea nimic, îl ocăra? Nu răspundea împotriva.

Într-o noapte de vară s-a dus la ogorul lor cu bostani ca să-l ude pentru că ogorul lor avea rândul la apă. Tot atunci s-a dus și consăteanul lui, Gheorghe, de o vârstă mijlocie, și a pus apa la ogorul lui. Peste puțin timp, văzând că nu curge apa la ulucul lui, vine Gheorghe cu chipșlăbăte și amenințator. Iacov i-a explicat liniștit și smerit că acum ogorul lor este la rând și s-ar usca dacă nu-l ude. Atunci acela l-a ocărat cu asprime. Dar Iacov la fiecare ocazie îi răspunde: “mul umesc, bătăie Gheorghe”, “mul umesc, bătăie Gheorghe”, “mul umesc, bătăie Gheorghe”. Episodul s-a făcut cunoscut și cuvintele “mul umesc, bătăie Gheorghe”, au rămas în sat proverbiale.

Așa se purtau cu el de cele mai multe ori, dar tot la el se pău de bolile cele grele. Și Iacov nu s-a lepdat niciodată, în vremea aceea citea rugăciuni și se ruga pentru mulți, printre care era și Gheorghe Anagnostopoulos. Era bolnav grav și s-a făcut bine cu rugăciunea lui Iacov.

În acești ani, până în 1947, Iacov lucra mult și cu osteneală, dar nu pentru sine. El însuși hotărâse mai demult. Avea să devină monah, nici nu mai discuta despre asta. Avea însă pe Tasula, pe sora lui, cu 20 de luni mai mică decât el. Murind fericita lui mamă, pe ea a încredințat-o lui Dumnezeu și lui în zilele cernite ale anului 1942. Mai era și tatăl lor, Stavros, de la care Iacov a moștenit bunătatea. Dar Stavros a slăbit, se vedea că nu o va mai duce mult, precum a fost. A murit în 1949. Și a murit mai mult din oc. S-au aflat niște ticloși care, deși era atât de epuizat, l-au amenințat, l-au înfricoșat noaptea că îl vor omorî. Și bietul de el n-a mai putut răbda mai mult.

Aadar Iacov trebuia sã fac orice putea spre a agonisi puin zestre ca sã se mrite Tasula. Sãrmana de ea era ipuin bolnã vicioasã, foarte sensibilã și s-a agitat de Iacov, a teptând ocrotire numai de la el. Dar și el o iubea într-adevăr mult pe sora lui mai mică. Și dovadă este că datorită ei a întârziat să se facă monah, precum vom vedea și precum a spus-o însuși fericitul stare. Dar aici trebuie să consemnăm și alți doi factori care l-au întârziat. Mai întâi condițiile epocii: război, ocupație, război civil, lipsa monahismului adevărat în zonă... Apoi judecata lui Dumnezeu, care a socotit că viitorul Său Cuvios trebuia să trăiască mulți ani - 30 în afara mănăstirii, ca să cunoască bine lumea și lumea să-l cunoască bine pe el. Astfel a putut societatea cea suspicioasă să-l cunoască pe viitorul Cuvios, iar el să cunoască bine ispitele și patimile ei.

Soldatul “p rinte” Iacov

Ar fi trebuit s mearg în armat în 1941. Dar a început r zboiul, neorânduieile, ocupa ia, r zboiul r zvr ti ilor... si nu l-a chemat decât abia în 1947, când Iacov era deja de 27 de ani. S-a prezentat la Voios. Instruc ie de baz , avansare cu examene. Cu toate c terminase numai coala primar , a reu it foarte bine i l-au trimis la Pireu, la Centrul de Aprovizionare i Transporturi. Astfel, f r s-o cear , a evitat luptele de la Qrammos i Bitsi*.

Dar i aici a avut lupte. Trebuia s lupte cu ironiile i batjocora solda ilor, nu pentru c îl urau, c ci în dormitor solda ii nu se adunau pentru a face ceva. “P rinte Iacov”, încoace, “p rinte Iacov”, încolo... i desigur acestea erau cele mai mici.

Prima lun a fost i ceva mai grea. De îndat ce intra în dormitor, solda ii c utau s se distreze. i “p rintele Iacov” li se p rea subiectul cel mai potrivit, nu le r spundea, zâmbea pu in si se ducea la patul s u. în tot cazul, cu cât venea mai târziu în dormitor, cu atât auzea mai pu ine ironii.

Sfâr indu-se luna, lucrurile s-au schimbat cumva. Primul soldat care s-a îmboln vit a avut lâng el pe Iacov, care-i d dea ap , câte o aspirin , medicamentul la ora cuvenit , i-i cump ra câte ceva de afar ... La fel s-a petrecut i cu urm torul soldat bolnav. Se îngrijea de ei cu o r bdare de mam . Iar aceasta se vedea mai mult sâmb ta i duminica, când to i disp reau i putinii bolnavi ai Centrului de Aprovizionare i Transporturi r mâneau f r ajutor i înso itori.

îi avea nevoie de putini bani, care îi erau absolut necesari. Pentru că atunci când avea liber, duminica dis-de-dimineat se ducea la biserică, unde dădea pîntelui pomelnicul cu numele celor "vii" și al celor "adormiți" ca să-i pomenească la Proskomidie. Dar trebuia să pună o drahmă. De unde s-o afle, cine să-i-o dea? Apoi venea miercurea, venea vinerea, ce să mănânce? În cazanul unit îi toate erau cel puțin cu untdelemn. El nu voia să strice postul acestor zile. Mici untdelemn nu-î înghețuia. Mama lui n-a mâncat niciodată untdelemn miercurea și vinerea.

La fel, ba chiar îi mai greu era în Postul Mații Domnului și în cel al Paștelui. Rău ținea ce să facă, unde să afle puțini bani ca să dea pîntelui ceva și să-i rămasă lui să cumpere puțin halva, să poată trece miercurile și vinerile.

L-a luminat Dumnezeu pe socranul soldat ascetic și a ieșit în piață. Și-a luat pâinea militară ce i se dădea în unitate și stătea să-o vîndă. De fiecare dată se găsea cineva să-o ia cu jumătate de preț. Astfel aduna de două ori pe săptămână puține drahme. Dădea pîntelui și îi rămânea lui pentru puțin halva. Desigur, nu avea destulă pâine, îi revenea acum foarte puțin, dar se simțea minunat că îi țină postul.

Mai mult sau mai puțin militarii le vedeau pe toate acestea și desigur că ele îi deranjau. Totdeauna îl necăjeau, dar odată cu trecerea timpului, tot mai puțin. S-ar putea spune că începuseră să-l simpatizeze, ba chiar să-l iubească. Și într-adevăr, pe omul acesta dacă îl cunoșteai îi venea greu să nu-l simpatizezi. Poate nu l-ai fi urmat, n-ai fi făcut ce a făcut el - căci asta era și foarte greu - dar totdeauna îi trezea simpatie. Trebuia să te stăpînească satana ca să-l urtești pe Iacov, pe acel bărbat slab și ceap, cu fața luminată și inima curată. Și inima lui curată o vedeai întotdeauna prin fața lui luminată și îngerească. Este caracteristic episodul când un erudit filolog a spus înaintea lui Iacov:

- E b iat bun Iacov, dar l-a înnebunit Biserica.

i a primit imediat r spunsul:

- Biserica îi lumineaz pe oameni, nu-i înnebune te.

Subofi erii i ofi erii vedeau i auzeau cele despre Iacov, dar de unde timp s se ocupe de el. nu s-a întâmplat acela i lucru cu comandantul unit ii, cu locotenent-colonelul Policarp Zois. Acesta de cum s-a în tiin at de cele despre Iacov l-a i chemat în biroul lui. Acolo l-a v zut i l-a ascultat cu aten ie. Era vineri. Cazanul avea carne cu vinete. “Soldat, du-te i m nânc “, i-a ordonat ofi erul. A refuzat st ruitor. “Dar, nu te temi?” - l-a întrebat ofi erul.

- Nu m tem de cei ce n-au putere s -mi ia sufletul, nu vrea asta Hristos al meu.

F când pe mâniosul, Zois l-a întrebat:

- De unde le-ai înv at pe acestea?

i a primit r spunsul:

- Acum m-a luminat Duhul Sfânt.

Dup aceea Zois l-a luat i s-au dus într-un local s m nânce de post. Din ziua urm toare l-a luat în serviciul s u personal, îl trimetea la treburi i mai ales acas la el, ca s evite ironiile solda ilor. Iar într-o zi i-a chemat pe to i solda ii i le-a vorbit cu asprime. Le-a spus s nu î i mai bat joc de Iacov Tsaliki numindu-l “p rinte“, pentru c Iacov “prin cele ce le face este într-adev r p rinte i într-o zi va deveni i p rinte“.

Locotenet-colonelul acesta era poate primul om care în mod serios i con tient l-a numit pe Iacov “p rinte“, Iacov le asculta pe toate cu capul plecat, ro u de emo ie c un om atât de important s-a ocupat cu s racul copil de refugiat, c o “persoan oficial “ (precum zicea întotdeauna stare ul) i-a f cut atâta cinste.

Spre marea fericire a lui Iacov s-a întâmplat ca so ia lui Zois i mama ei s fie ni te femei foarte evlavioase. Mergeau regulat la

Biserici , ajutau bisericile... Astfel Iacov a devenit împreună - lucrătorul lor. Făceau toate împreună , îngrijea bisericuțele mici, mergea la privegherile bisericilor mai mici, făceau singuri privegheri... totdeauna cu Iacov. El pleca din Pireu cu bilet de voie de la locotenent-colonel și urca în Atena. Casa lui Zois era în zona Fix.

Urca în Atena cu autobuzul. Din fericire atunci soldații nu plăteau bilet. Nu cunoștea zona și drumul, însă a doua și a treia oară a observat că pe tot parcursul drumului, uneori foarte aproape de drum erau biserici mari și mici.

A văzut și închinăciuni. Și-a făcut probleme și s-a mâhnit:

- Este rușinos să trec pe lângă biserici și să nu mă închin la sfântii.

A doua zi, la prima biserică pe care deja a reperat-o de la fereastra autobuzului, a coborât să se închine. A luat același autobuz și mai sus a coborât din nou. Încet-încet a descoperit atâtea biserici, bisericuțele și închinăciuni în toată zona, încât nu se putea să se închine la ele și să folosească autobuzul. Astfel a hotărât să pornească foarte devreme din Pireu pe jos, ca să se poată închina la toate bisericile. A ajuns desigur la Fix obosit, dar se închinase la toți sfântii și sfintele.. Aceasta îi era îndeajuns, oboseala trecea...

Dar, firește, atâtă mers pe jos și mai ales în fiecare zi a lăsat semne. Acestea se vor descoperi mai târziu, atunci când, ca monah, va face nevoite trupeți și duhovnicești încă mai grele.

Acolo, în casa lui Zois, și s-a dat prilejul să citească puțin, cărțile bisericești și religioase. Arareori mai citea rugăciuni cuiva, în Hena lucra atunci mamei lui, Sevas-tia, sora mamei lui, la casa unui judecător, Efeti. Acesta, deși era un om bun, a fost atras de o femeie. Mare tulburare în familie, diavolul și-a întors pe toți pe dos.

Stelian G. Papadopoulos Fericitul Iacov Tsalikis

Mâhnit , m tu a lui l-a chemat într-o zi pe nepot.

- Hai, m i Iacove, hai s le cite ti o rug ciune, pentru c nu sunt oameni r i... M mahnesc mult pentru st pâna mea...

Iacov s-a dus cu bro ura lui în casa lui Efeti, a citit ni te rug ciuni, s-a rugat i a plecat. La amiaz , când femeia lui Efeti s-a culcat pu in, între somn i trezvie a v zut un înfrico tor câine negru. Ie ea, spunea ea, din casa ei spunând dezn d jduit: "M-a alungat ciob na ul acela!"

Familia s-a eliberat de diavol i Efeti s-a întors la femeia sa.

Unele ca acestea se întâmplau i cu al ii. Astfel familia Zois era încredin at de harismele duhovnice ti ale soldatului "p rinte" Iacov. îl iubeau i-l cinsteau atât de mult, încât i-au f cut diferite propuneri s r mân în Atena împreun cu ei. Cu câteva luni de a se elibera, la începutul lui 1949, Zois i-a propus, dac voia, să-l înfieze, c ci nu avea copii. I-a f g duit înc s -i fac i o bisericu pe mo ia lui, în jude ul Irachio. I-au mai f g duit c se va îngriji să-l hirotoneasc preot la biserica Sfântul Panteleimon din cartierul Fix.

Iacov i-a ar tat prin toate recuno tin a sa pentru ofertele familiei Zois, dar r spunsul lui a fost statornic:

- Eu am alt menire, domnule locotenent-colonel.

i desigur nu spunea minciuni, deoarece de mic copil dorea din adâncul inimii lui s mearg la m n stare i uneori spunea:

- Eu m voi face c lug r.

Lucrător pentru sora lui, Anastasia

1949, în anul în care s-a liberat din *armat*, a murit tatăl lui, bunul Stavros Tsaliki. A plecat din el de copil din Marasia Rodosului cu tatăl său, Iacov. S-a dus la Libisi să se înavuască. El s-a procopsit, dar turcii le-au dat rămat pe toate. A plecat din cele de aici descurajat de lume, dar plin de credință în Dumnezeu. El a dat sufletul în mizerabilul spital de la capătul Ambelokipului¹⁰. Era bolnav de inimă, dar nu știa. L-au înfricoșat unii noaptea și a fost ocrotit. L-au adus în Atena și s-a sfârșit la 9 februarie 1949, înainte de a se libera din armată Iacov și celălalt fiu al lui, Gheorghe. Fiica lui, Anastasia, a rămas singură în sat. Cu toate acestea ea va avea un ocrotitor, pe fratele ei, Iacov.

Peste puțin timp Iacov s-a întors în sat, în Farakla. Sărăcia și catastrofele războiului civil împănau. Fiica sora lui era necăștorită. Trebuia să-o ajute să se căsătorească, căci făcuse aceasta mamei sale în ziua când ea și-a dat sufletul. Desigur era și celălalt frate, Gheorghe. Acesta deja avea obligațiile lui, îi întemeiasă familie în Atena.

Aadar Iacov s-a pus pe treab oriunde găsea. Fiumai să câștige ceva bani. A lucrat pe ogoare, la o fabrică în Manetudi, la o fabrică de iglă din Atena și la minele de magneziu ale lui Lambrinidi, din înutul lor. La mine mergea cu sandale de lemn în fiecare dimineață înainte de a se lumina, împreună cu alții și teni. Iarna era mai întuneric și aveau o lampă cu acetilenă, ca să vadă călătoria spre Canalele Adânci.

¹⁰ Cartier din Atena.

Pe drum, mergând împreună cu consătenii lui la muncă, nu vorbea mult, dar când se ivea vreun prilej, le vorbea despre Biserică, despre Sfinți, despre credință. Ceilalți nu erau prea atenți, însă socoteau ceva foarte firesc ca Iacov să le vorbească așa. Precum mergeau împreună, așa se și întorceau împreună de la mine. Într-o zi, la întoarcere, într-o după-amiază, Iacov a găsit într-un pârâu sec un craniu, un cap de om. Bunurile războiului civil! A luat craniul, -a spălat și i-a oprit pe toți să stea acolo pe loc ca să-i cânte nefericitului craniu de om slujba de înmormântare. L-au îngropat toți împreună și așa au continuat să meargă spre satul lor, cu “părintele” Iacov liniștit că și-a făcut datoria față de semenul său omorât și lipsit de slujbă.

Bisericile și oamenii i-au regăsit protectorul

De îndată ce s-a întors în sat din armat, trebuia să facă și o altă treabă. Să se îngrijească de biserica satului, de bisericuțele și închinăciunile din împrejurimi. Erau peste 2 ani și jumătate, de cât timp a lipsit Iacov. Oriunde ar fi lucrat, tot mai apuca să facă ceva și pentru casele Sfinților, pentru biserici. Prințele Tudose îmbătrânise, Iacov trebuia să-l ajute mai mult. Oamenii aveau asta și cereau totul de la Iacov. Într-o zi, în 1950, i-au cerut să citească o rugăciune pentru o demonizată. S-a lepdat spunând că nu este preot. Rudele bolnavei au insistat că a fost nevoit să meargă în biserică să-i citească și să se roage. Pe când citea vede în gaura cheii de la ușa dinăuntru ai diavolului, care îi spunea:

- Cum o să ieși o să te aranjez eu. În untru nu pot intra că este Acela.

Când bolnava a ieșit din biserică, a căzut la pământ și diavolul a ieșit din ea ca o capră.

Iacov, de cum l-a văzut pe prințele Tudose că vine cu calul de la Tsuka (astăzi Izvorul Tămduirii), a alergat să-l ajute să coboare, i-a sărutat rasa, i-a luat epitrahilul și l-a lipit cu evlavie de fruntea sa în timp ce din inimă spuse cu dorire:

- Ah, Prințule, mă va învrednici și pe mine vreodată Dumnezeu...

H-a îndrăznit să termine fraza nici măcar în sinea sa, deoarece se referea la liturghisirea preotului. Pentru preot îi avea un respect adânc. Și l-a avut, până la adormirea lui, într-o asemenea măsură încât urzea mii de chipuri ca să poată săruta mâna preotilor și a diaconilor ce se mulțumiseră la el. Considera aceasta o binecuvântare aparte.

Fericitul stare a ajuns pân acolo încât atunci când se mrturisea, s ruta papucii i picioarele duhovnicului s u. Pentru c la mrturisire st tea în genunchi i în vremea când îi citea rug ciunea de iertare totdeauna c dea pe brânci, la p mânt. Cei ce îl mrturiseau se sim eau foarte stingheri i de extrema lui smerenie.

Când ajungea p rintele, biserica Sfântul Gheorghe era preg tit . Dis-de-diminea era la stran . Iar vocea lui acum se maturizase mult. Dobândise mult profunzime i o m re ie cuvioas . Nu tia muzic , dar melodia lui simpl i calitatea de neimitat a vocii lui era o desf tare. Mi-a f cut mare impresie atunci când oarecari cons teni de-ai lui, la întrebarea mea: cum se *auzea* vocea lui Iacov atunci? - mi-au spus:

- Ca i cum ar fi cântat foarte frumos zece oameni împreun , umplea Biserica...

i într-adev r, f r s aib o voce puternic , umplea Biserica de o atmosfer dumnezeiasc ; i asta pân în ziua adormirii lui, precum a cântat în diminea a si în dup amiaza acelei zile de 21 noiembrie 1991.

La marile s rb tori i în S pt mâna Mare, mai ales, nu ie ea aproape deloc din biseric . F cea privegheri i singur. Cu o lumânare aprins înaintea lui cânta sau citea în picioare la analog sau cu picioarele încruci ate pe vine. St tea a a pân diminea a când suna clopotul s se adune lumea. Rar ceda în priveghele sale i l sa să-l ia pu în somnul. De atunci Iacov s-a f cut un silitor înfrico tor. Omul acesta care ceda la sl biciunile oamenilor, care i copiilor ce îi vorbeau urât le spunea “mul umesc“, c ruia i femeile îi luau rândul la ci meaua de ap , acest om f r trup, cum îl considerau mul i, lupta ca un leu cu trupul i cu patimile lui, cu gândurile nedumnezee ti i cu diavoli.

Ascundea înl untrul lui o nevoint f r m sur , care sp rgea stâncile i încovoia fierul. De aceea nu l-au putut în elege

semenii lui, clericii, cântăreții, oamenii simpli, pentru că se nevoia mult mai presus de măsură. Statura lui era înaltă, măsură sa era dintr-o voină puternică și o dumnezeiască putere, care îl ridica la o înălțime amețitoare. Oamenii îl pierdeau din ochi. De aceea mulți nu-l puteau suferi. Primeau însă cu orăz facerile lui de bine. Orice rău li se întâmpla, uitau pe părințele și alergau la “părințele Iacov”. Să-l citească rugăciuni, să se roage pentru ei.

De altfel am spus că părințele Tudose îmbătrânise, avea parkinson și alte chinuri. Atât de mult căzuse, încât odată, înainte ca fiul său Teodor să devină preot, liturghisea și când a ieșit să împartăască lumea, mâinile lui tremurau înfricoșător. A chemat pe Iacov. Acesta cu o mică toare frică de Dumnezeu a apucat Sfântul Potir și a împartit lumea. Toți considerau aceasta firesc pentru Iacov, căci numai el avea frică și cutremur în orice făcea. În aceeași vreme a fost nevoit aproape să se vârească și Taina Sfântului Botez. Familia Tsioni l-a chemat pe părințele Tudose și pe părințele Constantin Kehriotis să-l boteze pe micul Stavros. Primul preot nu vedea și tremura tare, iar al doilea era surd și vedea puțin. L-au silit pe Iacov să citească exorcismele, să continue slujba Botezului, să spună rugăciunile și să boteze pe copil în colimvitră. Aceia mai spuneau din când în când câte ceva. Pe toate le-a făcut Iacov.

Pleac la M n stirea Cuviosului David. Dezam girea lui.

A dat Dumnezeu i chinurile sale din afara mân stirii p reau s se sfâr easc . Sora lui Anastasia s-a m ritat. i în luna noiembrie a anului 1951 a îndreptat prora spre m n stirea Cuviosului David din Eubeea.

M n stirea aceasta, întemeiat de Cuviosul David în secolul al aisprezecelea, se afl mai sus de Satul Rovies de la malul m rii, sus în masivul muntos al muntelui Xiros. Se afl la în l imea de 500 m. în partea de sud se înalt vârful Kabalaris, iar în partea de nord se afl un torent mare, pe malul c ruia se afl micul sat Drimonas.

De mic copil auzise de m n stirea aceasta i de Cuviosul David. Tot inutul, de la m n stire i pân la Aidipso îl avea de ocrotitor pe Cuviosul David. Iar la pomenirea lui, la 1 noiembrie, to i mergeau pe jos s -i aprind lumânarea lor i s se roage. Astfel au înv at i refugia ii libisioti de la localnici. Desigur, din când în când trecea prin mintea tân rului Iacov i Sfântul Mormânt de la Ierusalim. Era îns ceva foarte îndep rtat, de nerealizat pentru el. S rac cum era, nu putea c l tori s cunoasc Sfintele Locuri. i î i aducea aminte totdeauna de cele ce i le spunea mama lui. C acolo s-au nevoit str mo ii lui... Dimitrie si Ilie s-au f cut p zitori ai Sfântului Mormânt, îns acum, de zece ani i mai mult, mintea lui alerga numai la Cuviosul David.

A adar a pornit din Farakla înainte de a se lumina de ziu . A mers pe drumuri i c r ri umbroase. Pân la Limni drumul era suportabil. De acolo înainte erau c r ri foarte anevoioase. A

ajuns cu pu în mai înainte de amiază . Apropiindu-se l-a cuprins deznădejdea și plânsul. Capre și oi aflate peste tot ornau intrarea mănăstirii și împrejurimile ei. Păr sire și nep sare. Ciobanii stăteau locul și în untru și în afară . Unii dintre ei dormeau deja cu familiile lor în untrul mănăstirii în niște chilii mizerabile. Piimic nu era la locul lui. Clădirile le folosiseră mai demult răzvrătiții ca spital și nu mai fuseseră îngrijite deloc. Cei trei monahi care trăiau acolo pareau a fi resemnați cu mizerabilul scâzământ al mănăstirii. Trăiau idioritmic. Fiecare se îngrijea de sine, de mâncarea, de îmbrăcăminte sa... Cât despre slujbe... stare deznădăjduit ! Numai bătrânul Eftimie avea o simțire de calitate sa. Pentru cei doi monahi, Antim și Macarie... ploua în altă parte.

Acești doi monahi și ciobanii, precum și alții mulți factori, s-au îngrijit cum să-l descurajeze pe Iacov. Toți au sărit pe el și s-au purtat urât cu el. Iacov nu ceruse lux, dar l-au pus într-o chilie mizerabilă, cu acoperișul spartei ușa crăpată . I-au vorbit urât; l-au disprețuit; nu-i dădeau mâncare, îi spuneau în față : “pleacă “. Iar tânărul egumen Nicodim Tomos, care abia luase egumenia, nu putea face mare lucru pentru că locuia permanent în Limni, unde era și preot slujitor.

Astfel, într-o zi de iarnă, când venise și sora lui, Anastasia, să-l vadă, l-au silit să se întoarcă în satul său.

Aceea, desigur, îl voia pe fratele ei alături de ea. Îi spunea să se călugărească acolo la ei sau undeva pe aproape, Iacov le auzea pe toate, le vedea pe toate, dar sufletul lui nu avea odihnă .

Casa de la Farakla nu-l mai încaldea, îl sufoca. Mănăstirea devenise o peșteră de înconștiență; îl alungaseră că s-a nu-l omoare. Pentru Iacov nu se întâlnea nici o ieremie. Cu toate acestea trebuia să o afle.

Simțea aceasta înăuntrul său, că trebuia să se găsească o soluție. Altfel, ce noimă va avea chemarea pe care a sosit-o Dumnezeu în inima lui? Dacă chemarea pentru monahism era

atât de sigur și de adânc , trebuia să hotărască ceva, fie și cu prețul oricărei jertfe din partea sa. În fata lui avea chilia casei care îl sufoca și mîna stirea murdară , unde îl amenințaseră chiar să-l omoare.

S-a rugat ore nesfârșite și multe nopți în noapte. A făcut mii de metanii. A postit mai presus de om. O săptămână întreagă n-a băgat în gură nici o firimitură . Dormea pe pînă, lucru cu care s-a obișnuit. A privegheat de multe ori și în biserica Sfintei Parascheva. În cele din urmă a luat hotărârea cea eroică . Pe toate le-a nesocotit. Fie pe terasă de înconjurări, fie și iad mîna stirea:

- Trebuie să meargă, căci acolo mă vrea Dumnezeu!

Se întoarce la M n stirea Cuviosului David.

Antim face totul ca să-l alunge.

Prin r bdare fl biruie te pe satana

De cu noapte i f r s spun ceva cuiva, a plecat din satul s u pe jos spre M n stirea Cuviosului David. Era 15 iulie 1952. A ajuns înainte de amiaz . A b tut la poart si un monah necunoscut i-a deschis. S-a dus în biseric . S-a închinat la icoane. A înngenunchiat i la icoana Cuviosului David din catapeteasm . A stat acolo vreme îndelungat . Apoi î i ridic ochii c tre icoan . A r mas uimit i pentru o clip s-a pierdut. A luat aminte mai bine i s-a încredin at: monahul necunoscut, care mai înainte îi deschisese poarta m n stirii avea exact chipul Cuviosului David a a cum este el înf i at în icoana lui. Semn c însu i Cuviosul David l-a chemat s se c lug reasc i s slujeasc în m n stirea lui.

Iacov a tâlcut corect semnul i i-a f g duit Cuviosului s r mân acolo orice s-ar întâmpla, oricâte ar fi nevoit s sufere. i desigur s-au petrecut multe i a suferit nenum rate... Dar a f cut r bdare i Dumnezeu I-a r spl tit cu îmbel ugare.

L-au pus într-o chilie ruinat , aflat deasupra ci meleii de azi a m n stirii. Era var i acum nu r cea pentru c acoperi ul era stricat i u a spart . El putea s sufere i c ldura i frigul, i s r cia i lipsa, dar ceea ce nu putea suferi acest s rac - dar totdeauna curat - era murd ria, puricii i p duchii. Locul era plin de murd rie i din pricin c beciurile erau pe timpul nop îi staule pentru capre i oi.

Fratele Iacov v zând acestea a încercat s cure e cumva chilia sa i cele dimprejur, în aceast lucrare a reu it. Ceea ce n-a

reu it a fost cu monahul Antim i cu ciobanii. I-au declarat un r zboi înfrico tor i periculos. Aceasta deoarece prin prezenta lui Iacov, egumenul Nicodim avea proba c m n stirea func ioneaz ; c se fac slujbele - Sfânta Liturghie se f cea foarte rar în duminici; c cineva cânt în biseric . i f cându-se slujbele, de i numai cu Iacov i cu Eftimie, ciobanii trebuiau s plece din m n stare. Acum p rintele Nicodim putea insista în privin a asta. Dar Antim i ciobanii tiau pricina cea adev rat , care le stricase atmosfera nenorocit a m n stirii. Pricina era Iacov i pentru aceasta îl oc rau, îl batjocoreau, îi aruncau în fat lucruri murdare, puneau i pe al ii să-l amenine c îl vor omorî.

La începutul lui septembrie, v zând c Iacov le rabd pe toate, i-au pierdut r bdarea i s-au s lb ticit. Au ajuns la solu ia crimei. Au dat un cu it unui cioban tân r ca s -l loveasc pe ascuns pe Iacov. Din fericire ciobanul s-a r zgândit. Astfel s-a izb vit i Iacov, s-a izb vit i copilul de cioban de pedeapsa cea ve nic .

Aceast nereu it a adus o lini te temporar . Lucrurile s-au potolit oarecum. i era trebuin de lini te, ca m n stirea s se adune pu în, Iacov trebuia s alerge în toate direc iile. i în untrul i în afara m n stirii. Nu l-a v zut nimeni vreodat stând i odihnindu-se. Zidea, s pa, m tura, sem na, uda, t ia lemne, avea grij de cele dou bost n ri, pentru sine i pentru milostenie.

La noile provoc ri ale lui Antim, care s-a folosit pân i de o femeie nemernic , a â toare si neru inat , inten ionând să-l descurajeze si s -l fac s plece din m n stare, nefericitul încep tor protest , spunându-i doar atât:

- Îmi pare r u pentru Sfin ia Ta, p rinte Antim, îmi pare r u... Piu te gânde ti cel pu în cât r u po i face unui tân r de 32 de ani? Cui î i vei da sufletul?

Dar acela î i cânta melodia lui. Continua chiar i în biseric s - i bat joc de Iacov, pentru c r mânea statornic în a- i continua slujba împreun cu b trânul Eftimie.

Pe atunci m n stirea era de o s r cie lucie, unic . Nu c lca om în ea, ba nici m car o lumânare nu aprindea cineva vreodat , numai la 6 august i la 1 noiembrie, când era pr znuirea Sfântului, mergeau cre tini, în cealalt vreme r mânea în s r cia i tic lo ia ei material i duhovniceasc .

Cea mai mare parte din igl era spart . Acoperi urile, cele mai multe, pr p dite, îngr dirile stricate, în timpul ocupa iei, germanii au ajuns pân acolo c au vrut s -i dea foc, drept represalii c o folosiser r zvr ti ii. Atunci a ie it înainte monahul Eftimie i le-a spus:

- Omorâti-m pe mine i l sa i m n stirea. Germanii s-au minunat de devotamentul i de eroismul monahului i au cru at m n stirea.

Ni te bostani, pe care îi udau cu apa adunat de la în l ime în cistern , apar îneau monahilor. Fiecare din ei cultiva într-un loc ro iile, vinetele, ardei lui..., mânea el i vindea ranilor din împrejurimi ceea ce r mânea.

Cu banii pe care îi adunau a a î i cump rau o hain , înc l minte sau alimente pentru iarn . M n stirea le d dea untdelemnul, s punul, pu în grâu i ceva legume.

Desigur în felul acesta nu se putea întemeia o via de ob te, s se pun în lucrare via a ob teasc . Hot rârea din anul precedent, de a transforma m n stirea într-o chinovie cu via de ob te a r mas pe hârtie. Cu atât mai mult cu cât egumenul Micodim locuia permanent la Limni i venea numai din când în când în m n stire.

Monah i econom

Cum îns , prin prezenta lui Iacob, toate au luat un alt drum. P rintele Nicodim a în eles foarte bine c odat cu venirea tân rului încep tor începe o nou epoc . Pentru aceasta se îngriji s -l fac monah cât mai repede, deoarece devotamentul lui Iacov era exemplar. Tunderea lui în monahism s-a f cut la 31 noiembrie seara. Iar a doua zi l-a f cut economul m n stirii, i-a încredin at toate responsabilit ile... cheile magaziei i ale por ii, c r ile m n stirii... toate. Pentru c a fost presat nu numai de devotamentul i de virtuțile lui, dar i pentru c numai el î i putea asuma eficient aceste responsabilit i.

Când P rintele Antim i colaboratorii lui, ciobanii, au v zut toate acestea, s-au f cut fiare. H-a r mas lucru urât si jignire pe care s nu le fi folosit împotriva lui Iacov... desigur, dup ce pleca p rintele Micodim la Limni. Egumenul acesta cu toate c nu tia mult carte era un om capabil, se impunea credincio ilor i predica foarte impresionant în biserica sa din Limni. De i nu st tea în m n stare ca s se îngrijeasc de ea, s lucreze si el însu i, s atrag lume, din fericire iubea totu i m n stirea i f cea tot ce putea pentru reînnoirea ei, de i de departe, în tot cazul, cea mai mare vrednicie a sa se afl în faptul c a încredin at aproape toat r spunderea monahului Iacov i avea încredere în el în toate cele pe care i le încredin ase.

În îndatoririle sale, tân rul monah Iacov era neprih nit. i cu cât ceilal i îl oc rau mai mult, cu atât el se purta mai politicos si mai smerit. Le vorbea frumos, le d dea mai multe alimente, a a

cum a spus egumenul, ca i cum nu i-ar fi spus niciodat vreun cuvânt r u.

Pe cât a putut a pus rânduial în m n stare. Eftimie încerca s -l urmeze. Macarie Karakalinos era lene i atras de neîndreptatul Antim, care totdeauna se împotriva la tot ceea ce f cea Iacov. îndeosebi îl înt râtea respectul i moralitatea lui, insistenta de a face toate slujbele, chiar i când ceilal i îl l sau singur.

Atunci când egumenul, de i rar, urca la m n stare, cei doi perversi îl cleveau pe Iacov în tot felul. Spuneau minciuni, c nu le d alimente, c se poart cu ei cu trufie. Dar cele mai multe se f ceau atunci când egumenul lipsea.

N v lirile lui Antim împotriva lui Iacov nu aveau nici sfâr it, nici m sur . Ziceai c Dumnezeu a îng duit satanei s -l ispiteasc pe Iacov, ca să-l arate campion al r bdrii i al smereniei. i desigur l-a ar tat campion, dar semnele l sate de lupta sa erau multe. S rmanul Iacov s-a umplut de boli i de r ni. Dar toate acestea erau pentru trup, c ci nici una n-a atins sufletul lui, nici una n-a sup rat duhul lui. Acolo n-a reu it nimic satana, c ci s-a lovit de r bdarea si de smerenia lui.

Preot al Celui Prea înalt

În m n stare nu exista preot ca s liturghiseasc regulat. P rintele Micodim a în tiin at pe mitropolitul Halkidei, pe bunul episcop Grigorie despre noul monah i despre virtu ile lui i s-a hot rât s -l hirotoneasc , Iacov auzea acestea cu mare dorire i cu mult fric . Sufletul lui plângea cugetând la m re ia preo iei. Plângea îns si de dorin i de fric , îi venea s îmbr i eze preo ia i s moar pentru ea, dar se cutremura i îl cuprindea panica, acum, când se apropia vremea.

La 17 decembrie a coborât la Halkida. A doua zi Mitropolitul l-a hirotonit diacon în biserica a Sfintei Var-vara. L-a chemat de cu sear i i-a explicat.

- Vino, fiul meu, Iacove. Tu nu tii mult carte, dar e ti evlavios i de aceea te hirotoneasc...

La 19 decembrie, în ziua urm toare, în paraclisul Episcopiei i-a dat i preo ia. Dup aceea a vorbit Mitropolitul. A vorbit i a rostit cuvinte ciudate, despre cuvint ii i sfin ii Bisericii. Celor putini, care erau de fat , le-a gr it despre virtu ile noului preot Iacov, care st tea cu capul plecat. Iar lui însu i i-a spus un cuvânt proorocesc:

- i tu, fiul meu, te vei sfin i. S continui cu puterea lui Dumnezeu i Biserica te va proclama sfânt. Aceste cuvinte înfrico toare au trecut pe deasupra capetelor si nimeni nu p rea s ia aminte la ele. Dar b trânul episcop Grigorie tia ce spunea, ce i-a pus Sfântul Duh ca s spun . Preotul cel tân r a f cut otpustul i a împ r it anafor . Prima a luat sora lui

Anastasia, a a precum i-a spus mama lui în clipa mor ii. Dup aceea Mitropolitul i-a cerut lui Iacov s fac aghiazm în locuin a lui i în locuin a surorii sale. Iacov ov i, se ru ina... dar a f cut ascultare i l-a "sfin it" pe episcopul s u.

În aceea i zi a pornit spre m n stirea metaniei sale, pe care, în ciuda halului în care se afla, nu o va p r si niciodat .

De cum s-a întors în m n stire a început s slujeasc zilnic. F cea toate slujbele, vecenia, Pavecernia, miezo-noptica. Utrenia, Ceasurile si apoi Liturghia... de obicei numai cu bunul Eftimie. Slujea Liturghia de 3-4 ori pe s pt mân , pentru c în duminici avea porunc de la mitropolit s liturghiseasc în s tute ele Damnia, Paliohori, Kalamoudi i Drimona.

Toate acestea erau bune i pl cute lui Dumnezeu, îns pentru satana ran .

Când satana a v zut Liturghia f cându-se atât de des în m n stire, s-a s lb ticit i mai mult. Antim si prietenii lui lucrau mai dur. i cu cât încerca Iacov s -i îmblânzeasc , cu atât mai s lbatici se f ceau. Era în toiul iernii i tân rul preot se sim ea încol it de miile de ispite.

Oare st tea el într-o chilie suportabil , ca s se protejeze de ploaie i z pad ? Chilia lui era mai rea decât toate, de i era economul i preotul m n stirii. Du umeaua era cr pat , iar dedesubt puneau caprele m n stirii. Dormea pu in, dar i pu inul acela devenea primejdios. Prima dat când a nins mult, sculându-se dup pu inul lui somn, avea z pad pe spate de sus pân jos. Sufla vântul si prin cr p tur b ga z pad . Astfel i s-a albit tot spatele. i pentru a st rui In nevoin nu aprindea întotdeauna focul, nici înc l minte bun nu avea pentru iarn . Femeia colonelului Zois i-a trimis ni te cizme militare vechi. Dar i acestea, purtate mereu, s-au ros si în loc de talp , p rintele Iacob le-a pus cauciuc de la ro ile de ma in aruncate.

De nesuportat si primejdioas devenea situa ia duminicile diminea a, înainte de a se lumina de ziu , pe ploaie, pe

ghea , prin mult z pad , uneori pân la genunchi trebuia s plece cu catârul Haidos liturghiseasc în s tule e, în untrul m n stirii purta orice zdren e avea. Punea pe deasupra o cerg g urit . Dar acolo unde mergea trebuia s fie îmbr cat cuviincios. Iar hainele lui cele bune erau sub iri. N-avea haine bune groase, de aceea tremura de frig i adesea se îmboln vea. So ia lui Zois a aflat de asta i i-a trimis o manta militar veche a b rbatului ei, pe care a vopsit-o în negru i i-a f cut ceva ca s par ras . Astfel se mai proteja oarecum. Dar pe toate acestea, mai mult sau mai pu in, g sea un mod oarecare pentru a le înfrunta. Dar cu ispitele, lucrurile erau mult mai grele.

Noi nevointe ascetice

La începutul lui 1953, după ce s-a topit zăpada de prin împrejurimi, s-a dus să caute și a aflat pe tera Cuviosului David. Bucuria îi era de nedescris. În inima sa i se sâdise adânc dorința de a-l imita pe Cuviosul David. Desigur, pe cât va putea.

Acela a trăit atât de ani în pustie, în tovarășia sâlbăticiunilor, în mica lui pețerie eu - se gândea Iacov - să nu merg? și a teptă să mă linițesc de ispite în mîndrită?

A teptă să sporesc în ascultare și smerenie...

Din primele luni ale lui 1953, și-a sporit nevoia sa. Cu cât mai mult prin nevoia și în mică oră voia trupului, cu atât mai ușor sporea în ascultare și smerenie. Și vedea că pe cât mai mult avea aceste virtuți, cu atât inima și mintea și se deschideau spre Dumnezeu. Pîrintele Iacov n-a citit opere teologice și niptice adânci ale Sfinților Pîrinți ai Bisericii. Mătușă deloc de Filocalie. Lua aminte însă mult la cele scrise în cărțile liturgice. Cu trecerea anilor le înlegea mai bine fără să studieze greaca veche. Penticostarul, Triodul... le sorbea în adevăratul sens al cuvîntului. Dar cartea care și se potrivea cel mai bine era Penticostarul. Bucuria și triumful învierii din troparele lui intrau în inima pîrintelui Iacov. Și au fost clipe când îi venea să zboare. Inima lui era inundată atât de mult de bucurie încât se simțea ușor, gata să zboare la înălțime. Pînă acum când a adormit, spunea adesea:

- Inima mea îmi este grădina ... Eu, pîrintele meu, sunt bucuros... vezi, pîrintele meu, acum când te-ai mîrturisit că te simți de fericit și de bucuros? Eu mereu sunt așa...

Postul Mare l-a aflat cu multe treburi și obligații în m n stare, nimeni nu lucra, nimeni nu se interesa de ceva. Trebuia să fie prezent peste tot: în gr din , la animale, la bazinul de apă , la cur enie, la lemne... peste tot. și slujbele, pe toate ele le făcea. Bunul Eftimie numai îl urma. și fiindcă egumenul lipsea, orice străin ar fi venit întreba de P rintele Iacov. Însă treburile erau treburi și nevoita, nevoia .

A postit trei zile - abstinere de la orice fel de mâncare și de la apă - după care a continuat cu mâncare uscată . Punea linte și bob la înmuiat. Le mânca împreună cu puțină pâine și apă . Asta era mâncarea lui.

Noaptea avea alte nevoia e, altă asceză . După pavecerni mai lucra câteva ore. Apoi mergea la chilie. Aici era marea arenă , aria¹¹ de marmură a morții și a lui Digheni¹². Aici se lupta satana cu omul lui Dumnezeu. și copilul de refugiat s-a luptat cu arma smereniei. și Iacov s-a luptat cu satana și l-a biruit, pentru că a iubit mult pe Dumnezeu.

În chiliu a să avea un pat de lemn, pe care era pusă o zdreană . Dar nu dormea pe el. A citit de demult despre dormitul pe jos al pustnicilor. I-a imitat. Dormea și el pe jos, atâta cât dormea.

De cu seară chiliuta era luminată cu o lumânare. O puneă înaintea lui, în mijlocul chilie, lua epitrahilul, se așeza jos în genunchi pe picioarele încrucișate, și începea cititul. De obicei începea cu Paraclisele Maicii Domnului, al Cuviosului David și al Sfântului Zilei. Acestea totdeauna. Mai citea și altele, câte putea. Apoi Psaltirea. O citea toată pe durata nopții, în fiecare noapte. Făcea și metanii. și noaptea și ziua. Trecea totdeauna de o mie și ajungea până la trei mii, potrivit cu ziua, cu anotimpul și ispitele.

¹¹ Loc unde se treiera, care era de obicei de formă rotundă placată cu lespezi de marmură .

¹² Erou bizantin grec.

Nop ile, la lumina lumân rilor, a tr it cele mai înfrico-
toare i mai dulci experien e pe care le poate tr i omul. Diavolii
îl luptau cu turbare. F ceau totul ca s -i ia mintea i inima de la
Domnul. Uneori reu eau. Adesea intrau în chilie i-l turburau cu
strig te, zgomote i chipuri s lbatece. Acela însp imântat ridica
în sus înaintea sa Crucea de lemn i Dumnezeu îl ajuta i diavolii
disp reau. i atletul î i lua plata sa. Erau nop i în care, când
priveghea i îl ruga pe Dumnezeu s -l elibereze de gânduri, s -l
umple de dragoste pentru El, sim ea în el o adiere dulce, r cori-
toare, care îl lini tea aducându-i o pace de nedescris. O
desf tare îl cuprindea cu totul, desf tare pe care o putea da
numai Dumnezeu. Era oarece din fericirea împ r iei cerurilor.

Le-a tr it pe acestea si era de 33 de ani, la anii lui
Hristos. Vorbea foarte pu in despre astfel de feluri de experien e
fericitul Stare , dar mai spunea câte ceva cuiva.

Gr dîna i s r cia M n stirii

În martie trebuia s preg teasc gr dîna. Se topea z pada i s pa locul. Monahii vechi nu se puteau obi nui cu via a de ob te. Fiecare avea gr dîna lui i fiecare î i preg tea mîncarea singur. P rintele Iacov i-a preg tit-o de pu ine ori, pentru c mîncă foarte pu in i nu tia nimic din cele ale buc t riei, de aceea se între inea numai cu verde uri i pu ine legume. Evita sistematic mînc rurile ce f ceau pl cere. Niciodat n-a mîncat unt, dulciuri, paste f inoase, creme i alte produse pl cute. Atunci cînd în timpul postului, în ultimii lui ani, îi duceam kouaker deoarece îl durea stomacul i trebuia s ia medicamente pentru bolile lui, nu voia s -l m nance, spunând:

- Sfin ii no tri mîncău lucruri atît de pl cute?

Rar, câteodat duminica, mîncă pu in sup de pas re. Dac -l sileau, punea în gur o buc ic mic de carne. i asta din drept socoteal , ca s nu se ru ineze ceilal i care mîncău.

În gr dini a pe care o preg tea cu sîrguin si dragoste punea ro ii, vinete, bame¹³, ardei, precum i ceap i cartofi. Dar pe toate acestea nu le consuma el. Le vindea pentru oarecari pu ine drahme, la jum tate de pre , la rani si ciobani. Pu inii bani îi d dea pîn la ultimul b nu stare ului Nicodim. i acela se mira cum de poate Iacov s -i dea bani, cît vreme el nu avea haine si înc l minte s se încal e, si nu-i r mînceau s - i cumpere alimentele necesare sau alte lucruri de nevoie. Cu

¹³ Legumă.

grădini a aceasta s-au întâmplat și multe lucruri comice. Unii s-au teni mergeau noaptea sau când lipsea el și-i furau ceapă, roșii, bame sau altele. Câteodată îi prindea și în loc să-i pedepsească sau să-i denunțe, îi ruga să-l lase și lui ceva, și nu i le ia pe toate.

Și este adevărat că Părintele Nicodim dăruia acesti puțini bani pentru nevoile mănăstirii. Odată cu ocuparea și curăzboiul răzvrătiților, mănăstirea a fost golită de toate. Mușumai că nu avea puțin și mobil simplu, dar nici măcar câteva cuite și furculițe. Când venea cineva, trebuiau să caute mult prin chilii ca să afle un scaun, o furculiță ...

În asemenea paragină a aflat mănăstirea stirea fericitei stare. Și nu este deloc ciudat faptul că părintele Nicodim, călugăr, a dat poruncă părintelui Iacov să nu dea nimic din mănăstire, nici cel mai mic lucru, nici la vreun străin, nici la vreo rudenie. Ba și mai mult, deoarece pentru o perioadă de timp cămănatul părintelui Iacov, sora surorii lui. Anastasia, a lucrat mai târziu în mănăstire, Părintele Nicodim, temându-se că nu cumva Părintele Iacov să-l dea undelemnii-a spus apăsător:

- Undelemnul îl avem pentru Sfinți (=pentru candelă) nu pentru cutare!

Părintele Iacov îneca cu scumpă tată porunca stăruirii. Trebuia să facă ascultare desvârșită. După aceea însă au venit momente în care l-a durut insuportabil deoarece trebuia să o facă.

O stea coboară și îl conduce Pe tera Cuviosului David

A reu it s aștepta pe tera Cuviosului David. O durere adânc l-a cuprins la gândul s pustnicească și el acolo. Dar m n stirea nu avea oameni ca s se poată întreine. Dacă pleca și el, desigur că s-ar fi distrus, în vara anului 1953 a pornit iar și spre Pe tera în timpul zilei. A ieșit pe poarta sudică a m n stirii și a cotit imediat la dreapta. A luat-o pe cărare ce mergea alături de apeductul de apă, ce vine din bazinul ce este în latura r s ritean a unui vârf plantat al muntelui Xiros numit Kabalaris. Cărare aceea - fie iarnă fie vară - este o desfășurare, înainte de a ajunge la bazinul de apă a luat-o puțin la dreapta și a urcat prin p dărea deasupra de platani, pini și brazi, până la castanul cel mare. F r s - i dea r gaz s r suflete a intrat pe drumul obișnuit și a urcat la stânga spre căeaua de deal pe care este pus Crucea de lemn. De pe înălțime a privit înapoi spre cărare, împrejur erau munți și marea. Erau frumoase, foarte frumoase. Dar nu avea timp.

A coborât, a trecut râulețul, a lăsat drumul și a luat-o la dreapta pe cărare spre Libadaki. O întindere de teren arabil cu ogoarele m n stirii. A luat-o iar și la dreapta și peste puțin a apărut în dreapta lui "Sendonaki"*. Zăindu-l a fost impresionat. "Sendonaki" era o stâncă abruptă de 150-180m înălțime, având în partea de jos copaci, aflată în fat cu Pe tera, care este cam cu 200 m mai jos. Deodată i-a venit dorința să urce, acolo sus, deoarece acolo, precum spune tradiția, urca și Cuviosul David. Întindea pe vârful stâncii un cearceaf mic, pe care i-l dă-

duse mama lui, îngenunchea pe el și se ruga pentru patria lui, Lokrida. într-adevăr, de cum ajungi acolo ai înaintea o priveli te încântătoare, de basm. înaintea ta și mai jos se întind coaste, h și uri și vârfuri plantate. După aceea ochiul se rostogolește în marea de un albastru închis a Eubeii. și după ce se satură de întinderea nesfârșită a mării, urcă să vadă pământul Lokridei, al Akritei și a Levantelor, patria Cuviosului David.

Părintele Iacov a rămas acolo numai puține minute. Ai fost zis că se temea că nu cumva să fie prea atras de frumusețea locului, și printr-o nostalgie romantică să nu-și neglijeze cumva asceza. A coborât repede și a luat-o pe cărare ce ducea pogrândcătre Pe tera care arată ca o stâncă ciudată. Sau mai degrabă erau două stânci care au căzut una peste alta formând o mare despiciătură și lăsând o parte mică deschisă spre N-V. Deci aici în untru pustnicea Cuviosul David. Părintele Iacov a îngenunchiat, a aprins lumânarea și s-a rugat mult timp. Dar trebuia să se întoarcă pentru Vecernie. și-a făcut Crucea, a cerut ajutorul Cuviosului și s-a întors. Drumul este cam de 3 km.

În mânăstire toate sporeau neîncetat. Cu adevărat au sporit toate cele bune făcute de Părintele Iacov cu rugăciunea și cu mâna lui. Dar s-au mări și problemele create de monahii nemonahi.

Toamna războiul și ispitele satanei s-au mărit. Se făcea mai slabă văzându-i pe părintele Iacov smerit și statornic. S-a pus colosul diavolesc să surpe colosul cel sfânt al smereniei; pe părintele Iacov. Neînchipuite greu și l-au ajuns pe smeritul Părinte. Fiu le ajungea că îl ocărășeau și îl smereau înaintea lumii, că îl clevețeau și la stare, când acela venea câteodată la mânăstire. În general acesta avea încredere în părintele Iacov, dar uneori se pleca clevețirilor și îl canonisea greu. Antim și Macarie îl clevețeau cum iese pe părintele Iacov, iar el nu voia să explice în amănunt cum stau lucrurile de fiecare dată. De aceea făcea imediat metanie și cerea iertare, deși nu era vinovat.

Ca să biruiască ispitele, dar și ca să-l imite pe Cuviosul David, s-a hotărât să se roage în timpul nopților în Pe ter , atunci când nu ploua mult și când nu era mult zăpadă .

Făcea, deci. Vecernia în mânăstire, iar după ce se înnopta ceilalți monahi se retrăgeau. Cheile le avea el însuși, nimeni nu putea ieși sau intra. Și-a luat toiagul, a încuiat porțile mânăstirii și a ieșit prin partea dinspre sud. Felinar, lanternă nu erau atunci, precum spunea el însuși... sărăcie mare. Mergea pe cărarea de pe lângă apeductul cu apă . S-a silit să urce spre castani. Nu era lung și era greu să afle cărarea. Cădea și se scula. Câteodată intra și pe drum, unde era mai ușor. Când mai apoi a luat-o la dreapta, spre cealaltă cărare, s-a răstăcit. Nu mai știa unde merge. S-a încurcat în rugi, s-a zgâriat s-a lovit, s-a pierdut în văioag .

Din fire era fricos, precum spunea el însuși. Iar acum, în toiul nopții, s-a temut mult, foarte mult. Atunci s-a rugat.

-Dumnezeul meu, luminează-mi calea ca să ajung la Pe ter .

El însuși povestea aceste peripeții nocturne și continuă :

-și Bunul Dumnezeu a ascultat cererea mea. Din multe stele ale cerului mi-a dat și mie una. Ea mergea înainte și îmi lumina calea. Eu mergeam în urmă . Și așa am ajuns la Pe ter . Acolo m-am rugat. Și iar și steaua mergând înainte îmi lumină calea până la poarta mânăstirii. Prin ei dormeau dușii și n-au observat nimic din toate acestea.

Mergerea sa astfel în fiecare noapte era chinuitoare, dar și plină de har. Steaua nu se arăta întotdeauna ca să-l povăuiască . Numai atunci când era absolut nevoie, adică atunci când se pierdea în pădure prin văioage și nu mai afla cărarea. Atunci era mult mai greu să umbli pe acolo decât este astăzi, pentru că acum pădurile s-au rărit mult și cărările s-au bătătorit mai mult. Dar și astăzi, dacă merge cineva noaptea spre Pe ter , n-o poate afla.

P rintele Iacov apropiindu-se de Pe ter era cuprins de fric . Cum va intra i cum va r mâne pe timpul nop ii în pe tera pustie. De aceea, înainte de a intra a cerut si un alt har de la Cuviosul David:

-Sfinte David, dac vrei, vino si te roag împreun cu mine; dar s vii într-un chip cunoscut ca s nu m înfrico ez.

i intrând a sim it al turi de el pe egumenul Micodim. A aprins dou lumân ri. Au îngenunchiat. Au citit paraclise. Au citit toat Psaltirea, au tras la a e* si f cându-se ziu s-au ridicat. Atunci a plecat mai întâi Nicodim i a disp rut. Era Cuviosul David, care a stat cu el în chipul egumenului Nicodim, ca s nu se înfrico eze.

Înainte de a sosi vremea pentru începerea Slujbei, P rintele Iacov era deja în m n stare, î i arunc puțin ap pe fat i sun clopotul. F cea slujba pân târziu i mai întotdeauna liturghisea de trei patru ori pe s pt mân . Fiemonahii monahi se sculau abia atunci pentru micul dejun. P rintele imediat începea treburile cele multe ale m n stirii neapucând s se odihneasc deloc.

Iar când avea s se lupte cu multele i grelele ispite nu mânca nimic, îndestulându-se cu Sfânta împ rt anie i cu anafor . Adic a f cut ceea ce f cuse timp de mai mul i ani i Cuviosul David, pe care îl avea de model i ap r tor. Din mâncarea cea simpl gusta numai sâmb ta la amiaza i duminica. i sâmb ta nu totdeauna. Cum de rezista într-un astfel de post cu atât de mult munc , numai Dumnezeu o tie. i a tiut-o i i-a socotit-o Dumnezeu ca o d ruire. Vede i, l-a voit pe Iacov, atletul cel ales.... ceva mai mult, l-a voit campion. De aceea a îng duit Satanei s -l ispiteasc mult pe Iacov, iubitul Lui, c ruia, în acela i timp îi d dea putere nem surat s -i poat sta împotriv . Adic Dumnezeu i-a dat mult dragoste de Dumnezeu.

îi pe tera îl avea întotdeauna pe Iacov, înafar de nop ile cu ploaie îi z pad . Când era lun g sea c rarea. Altfel cobora din cer steaua pe care i-o h r zise Dumnezeu. Toate mergeau bine, dar diavolul nu se lini tea. Astfel, într-o noapte la pe ter îi s-a ar tat diavolul în chip de scorpioni. P rintele Iacov st tea în genunchi pe p mânt, cu lumânarea aprins înaintea lui îi citea cu aten ie.

De la paraclise trecuse la Psaltire, în noaptea aceasta rug ciunea lui ie ea altfel. Dup aceea a început cu “Doamne, lisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluie -te-m pe mine, p c tosul!” A sim it o nespus desf tare l untric , o veselie...

îi exact în clipa aceasta s-a declan at ofensiva. Pe tera s-a umplut de scorpioni, mii, nenum ra i, care se aflau în jurul lui, înainte, înapoi, oriunde ai privi. îi-a ridicat mâinile în sus; nenum ra i scorpioni st teau spânzura îi ca ciorchinii de stânc . R zboinicul Iacov s-a însp imântat, s-a pierdut, dar numai pen- tru câteva secunde. “Sunt diavoli“, s-a gândit... Imediat s-a umplut de o putere necunoscut îi le-a poruncit:

- Pân aici! Acolo s sta îi. S nu v mai apropia îi!

îi luând o pietricic a trasat un cerc în jurul lui în care scorpionii nu aveau voie s intre. Apoi îi-a continuat f r fric rug ciunea sa îi în tot cursul nop ii, pân la ziu , nici un scorpion n-a trecut peste cerc. A dat porunc îi diavolilor, semn c înl untrul lui s-a z mislit împ r ia cerurilor, desigur pu în, dar marea minune s-a s vâr it. Dumnezeu îi-a dat st pânire, adic îi-a h r zit s foloseasc uneori, în parte, puterea dumnezeiasc , facerile de bine ale lui Dumnezeu. Astfel lucreaz El cu îi prin sfin îi S îi.

Experien e dumnezeie ti în Pe ter

Era istovit de muncile obositoare din fiecare zi.

S pat, m turat, la lemne cu securea cea mare, sp lat... pentru toate trebuia s se îngrijeasc singur. Mu exista om c ruia s -i fie mil de el, neavând mân de ajutor de nic ieri. Iar egumenul, atunci când urca singur la m n stare, le voia pe toate des vâr ite. Cu toate acestea P rintele Iacov nu s-a împu inat cu sufletul. Lucra ca un supraom, postea ca un înger i asculta ca un rob netrebnic.

Chiar i pe jum tate mort încuia m n stirea i apuca pe c rarea spre Pe ter . Suia cu atâta osteneal de ziceai c era Golgota. În toamna anului 1954, pe când urca l-a atacat un câine negru sinistru. Era s lbatec i pricinaia fric ; deoarece era lun l-a v zut bine. S lb ticia lui l-a f cut imediat s în eleag c era diavolul preschimbat, ca s nu-l lase s se roage. A scos imediat Crucea de lemn i a îndreptat-o spre câine, care a disp rut. Mai sus, în timp ce mergea a auzit în jurul lui zgomote puternice, un cronc nit sinistru i altele. Toate ale Satanei.

A ajuns la Pe ter i a început citirea paracliselor. Vremea trecea. S-a terminat o lumânare, a aprins o alta i dup aceea alta. A citit i Psaltirea în întregime. Acum spunea rug ciunea cu metaniile... i a c zut - a a cum era - în genunchi la p mânt l-a luat pu în somnul. Atunci îl v zu clar pe Cuviosul David în chipul lui Nicodim, spu-nându-i cu bun tate:

- Stai, e ti obosit, odihneste-te pu în...

Peste pu în î i deschise ochii i v zu pe cineva ie înd din Pe ter .

Înainte de a se lumina de ziu s-a întors în m n stare i era plin de bucurie c Sfântul s u a stat lâng el. Se sim ea foarte mul umit c nu s-a mâniat Cuviosul David pentru mo iala lui.

- Sfântul este atât de m rinimos - cugeta el. Oare cum va fi Domnul nostru. Dar cine sunt eu, care îndr znesc s cer mil ?... un nimic... întin aerul, mahnesc pe Sfântul i pe Domnul meu... oare ce voi p i la judecat , ce voi r spunde?... gândi apoi. i acestea le spunea pân la fericita lui adormire. Cine? Cel ce a dat porunc Satanei i cerea poruncitor de la Cuviosul David i de la Sfântul Ioan Rusul s fac cutare bine i un altul.

Întorcându-se, a deschis poarta m n stirii i a intrat. Monahii "dormeau". A sunat clopotul i înainte de r s ritul soarelui era gata. A pus samarul pe catâr. Era duminic diminea a i trebuia s .mearg în sat s liturghi-seasc . i-a pus c r ile în desag , i-a împ turit cu grij ve mintele în boccea, le-a luat la sub ioar i a ie it din curte. A tras catârul lâng un dâmb, s-a suit pe samar i a pornit spre locul unde avea s liturghiseasc . Terminând acolo treb uia s urce i la Drimona, un s tule aflat mai sus de m n stare.

Acolo avea s s vâr easc o cununie. S-a dus i terminând slujbele i-a luat animalul cugetând s se întoarc la m n stare. Atunci un cioban bine f cut îi spune: "Vom merge împreun , P rinte". Acela se lep da, nu vedea pricina pentru care s se osteneasc voinicul, îns deoarece acela a insistat. P rintele Iacov a cedat.

Pe drum au vorbit despre diferite lucruri. De îndat ce au ajuns la pârau cel mare, pu in mai jos de m n stare, voinicul s-a oprit spunând: "Ei, de acum du-te, P rinte!" P rintele Iacov insist atunci ca s afle pricina. Nu cumva tân rul voia s se spovedeasc , nu cumva voia s cear ceva de la p rintele? Dar nimic din toate acestea. Tân rul voise numai să-l apere pe P rintele Iacov. I-a explicat c ceilal i ciobani i s teni se înteleseser să-l bat pe p rintele Iacov. Pe monahul care, prin prezen a sa nu-i l sa s devin

st pâni pe m n stare. Pe monahul care slujea în fiecare zi în m n stare i din pricina c ruia se îndr cise un alt monah. L-ar fi lovit înainte de a începe slujba spre M n stare, la pârâu, c ci acolo nimeni nu i-ar fi putut vedea i auzi.

Cu sfântul cap al Cuviosului David

Nu avea numai evlavie la Cuviosul David. Se încredinase lui și avea în el o încredere fără margini, în Biserică, îi lua capul atunci când lipseau sau credea că lipsesc ceilalți, îl puneă jos înaintea lui și, fie în genunchi, fie cu desvârșire pe brânci și se ruga. Se ruga la Sfântul și-i dea smerenie și ascultare, pentru care se ruga cu lacrimi fierbinți, îl ruga pentru mîntuire și pentru ceilalți, pentru monahi și pentru toți cei care îi ceruseră ajutorul Sfântului.

Din când în când, atunci cînd oamenii cereau. Pentru rînte Iacov se ducea cu capul Cuviosului David în satele Eubeii de nord. Cînd într-o parte, cînd în alta. Și oamenii alergau să se închine. Mai puțin sau puțin ceva drahme... puțin, dar foarte folositoare pentru mîntuire. Pentru rînte Iacov nu folosea nici una pentru sine. Și erau zile cînd de dimineață pînă seară mîncă numai un cartof mic. Se întîmpla, mai ales iarna, să aștepte dacă nu cumva va veni cineva din Limni să aducă puțin pâine, fiu se mîhnea pentru sine, căci astfel avea prilej să postească mai mult. Dar cînd era și cu cineva din mîntuire trebuia să-i dea ceva de mîncare.

Aadar îi puneă singura rășină bună pe care o avea, încă lăsa mîntuirea cârpită, desaga din piele de capră cu sfântul cap și se ducea. Toamna sau primăvara nu avea umbrelă, căci costa mult. Despre a doua rășină ... nici nu încăpea discuție, încă lăsa mîntuirea bună ... de unde să se găsească ?

În 1955, la începutul primăverii și-a făcut Crucea și s-a dus pe jos la Spărtari și uca (astăzi Izvorul Tîmduirii). Trebuia să meargă cale de cinci ceasuri. Satele le cunoștea, căci ca mirean

lucrase acolo ca zidar cu tatăl său. Pe când se apropiase de sat vremea s-a schimbat. Trebuia să apuce înaintea ploii, dar iată că l-a apucat ea. Cinstitul cap se primejduia să se vatăme din pricina apei... Era ierosilie* să îl plouă. Iar el, cum stătea ud de ploaie, cu capul, ca să se închine sătenii la el? Trebuia să meargă în vreocă, să-și scoată răsădula, dar să-l vadă oamenii astfel, una ca aceasta o resime ca un blestem și o catastrofă.

Au căzut primele picături dinspre sud se apropia o negură. Agrabă pasul pe câtă putut strângând sfântul cap în brațe. I-a vorbit sfântului precum ațut. Ploaia s-a întetit dar pe el nu îl uda. Mergea îndoit din mijloc, cu capul în brațe și grabă, în jurul lui lumea se prădea de furtuna cea înfricoșătoare. Ziceai că s-au deschis cerurile. Un metru în jurul lui (da, un metru înainte, înapoi, la dreapta și la stânga) nu cădea nici o picătură. A ajuns în sat și alergă la biserică uscat... el și sfântul cap!

A doua zi după-amiază trebuia să se întoarcă. A ațeptat pe unul și pe altul să se închine și a întârziat. Ca să ajungă mai devreme, a luat-o pe cură. A trecut de Damnia și a urcat ajungând la pâraul mare - sau așa credea el - care era mai jos de mănăstire. Era întuneric, nu îi vedea nici nasul. A pierdut ceară și nu mai știa unde merge. A strâns cu putere sfântul cap în brațe, și i-a spus ce i-a spus. A venit o lumină înaintea lui și l-a dus pe ceară cea bună până la mănăstire.

Le îndăcu capul Cuviosului David și întorcându-se avea astfel de semne minunate. Altfel, Cuviosul i-ar fi dat bun voină să deschizându-i poarta mănăstirii. Se întorcea noaptea cu sfântul cap și apropiindu-se de poartă, monahul Eftimie i-a deschis înainte ca el să bată. I-a făcut închinăciune și s-a dus să pună sfântul cap în Biserică. A ieșit și a urcat la chilia pîntelui Eftimie, care a rămas uimit. Huită deloc că venise pîntele Iacov și firește, nu îi deschisese poarta. I-o deschisese Cuviosul David în chipul lui Eftimie.

Apari ia Cuviosului în chipul unui alt monah devenise un lucru foarte obișnuit; doar o ceruse odinioară însuși părintele Iacov ca să nu se înfricoșeze.

A dus capul Cuviosului David și în locurile lui natale, în Livanates. Îl cobora în dâra până la Rovies, satul de lângă mare. Ca să nu-l vadă ciobanii și să tenii într-un deșert și observa pe marea Eubeii când va veni de dincolo, din Livanates, barca să îl ia. De cum o vedea că se apropie se ducea repede la cheiul mic și se reza în barcă.

În anul acela înutul suferea de o secetă îndelungată. Oamenii bătrâni, care îl cunoșteau pe părintele Iacov, se rugau și ei pentru ploaie. Părintele Iacov i-a ascultat și apoi s-a așezat într-un câmp al bătrâniilor, care de acum se apropia de Livanates. Atunci părintele Iacov înădănd desaga cu capul în brațe îi spuse Cuviosului:

- Părinte, iată au venit și tenii tăi pentru secetă. Te rog, ca acum când vom merge să bubuieți. Ia aminte să nu muruiești. Te vei face și tu de râs, mă voi face și eu.

Numai ce au ieșit pe uscat și imediat a început să tună. După treizeci de ani de la acestea spunea:

- Eu, fratele meu, le spun la urechea Sfântului și el ia legătură cu Hristos.

Explicația aceasta cuprinde teologia a mii de teologi, deoarece puterea fantastică de minuni, har dumnezeiesc și energii necreate are numai Dumnezeu. Iar El le dă obiceii prin cei mai aleși ai Săi, prin Sfinții care, fiindcă L-au iubit desvârșit și s-au curățit prin tot felul de nevointe au căpătat harisma îndrăznirii înaintea Lui.

Adică acestora li s-au hărăzit privilegiul să ceară orice de la Dumnezeu și Dumnezeu să-i "asculte", să le împlinească cererile.

Ofensivele Satanei îl lovesc fără mil

Arta pe care o are Satana a întrebuintat-o lucrând prin ispite ca să-l abat pe p rintele Iacov. H-a l sat ispit nefolositor . Dar n-a reu it, c ci P rintele Iacov spunea i iar i spunea:

- Pentru tine. Cuvioase al meu David, le voi suferi pe toate.

A în eles c pe toate le f cea satana ca să-l alunge din m n stare. Orice s-ar fi întâmplat, se nevoia s fac r bdare i s r mân smerit. tia c smerenia i r bdarea îl vor mântui. i nu numai atât. Presim ea c aceste virtu i “îl vor îmbog i într-o zi”. Acestea le spunea i spre sfâr itul vie ii sale.

Astfel stând lucrurile satana a fost nevoit s joace i cartea sa cea mai eficace, i o juca înc adesea. Trimetea pe ucenicii lui, diavolii, să-l atace trupe te pe P rintele Iacov.

În octombrie 1954 egumenul Nicodim a mers în m n stare pentru dou zile. A dat îndrum ri tuturor, a v zut ce a s vâr it P rintele Iacov i a plecat diminea a, dup Sfânta Liturghie. P rintele Iacov a început de îndat treburile pentru cur irea bisericii. i o cur a cu mult aten ie, pentru c , precum spunea, acolo locuiau Hristos i Cuviosul David. Dup aceea, cu pu în înainte de ora 11, a luat scara ca s se urce în camera oficial , în chilia cea bun în care dormea p rintele Nicodim atunci când venea în m n stare i care se afla deasupra buc t riei.

A adar a intrat în chilie i a început s-o m ture. Era obosit i mijlocul îl durea tare. Când a ajuns lâng pat cu maturatul, s-a gândit s se întind câteva minute pentru a- i odihni pu în

mijlocul. S-a întins într-adevăr, frsă doarm, a văzut intrând pe un diavol sinistru, cu chip de mongol și foarte aspru. L-a atacat într-o fracțiune de secundă și imediat au intrat și alți diavoli.

Printele Iacov a înțeles, dar era târziu. A vrut să-și facă cruce, dar diavolul cel slabățec și cu mână puternică l-a lovit tare peste braț. A încercat din nou... dar acela i-a mai dat o lovitură și mai puternică, în chinul lui a încercat să o cheme pe Maica Domnului, începând cuvintele, la **Ma**, diavolii au început să-l lovească cu pumnii în gură. L-au lovit mult, și-au băut joc de el pentru că nu li se putea împotrivi, îi spuneau amenințări: “noi i-am făcut atunci aceea..., noi ti-am făcut cealaltă, noi te-am prins de gât și nu puteai spune Evanghelia în zilele trecute...” L-au înjurat, l-au înfricoșat și mai ales l-au băut peste mâini, peste gură, peste piept, l-au tras de barbă ...

La un moment dat, după o lovitură puternică peste braț, mâna i-a fost azvârlită, lipindu-i-se de frunte și buzele lui au apucat să optească: “Maica Domnului”. Atâta a trebuit, ca cei diavolii au dispărut imediat. Dar printele Iacov era într-un hal de nedescris. L-au zdrobit. Avea o durere înfricoșătoare, nu avea putere să strige tare. A rămas acolo pentru puțin timp, ca și cum se putea mișca din loc. Avea nevoie de ajutor, dar nu apăsă nimeni. A încercat să coboare de pe pat. S-a târât și a căzut jos. Măinile îl dureau și nu le putea folosi. S-a târât cu mult osteneală multă vreme. A ajuns la scară și de acolo s-a rostogolit, Când l-au văzut toți s-au înfricoșat și s-au minunat. Era vânt și umflat. L-au luat, dar îl durea peste tot. Printele Eftimie l-a ajutat mult. I-a pus cataplasme, îl trata prin metode practice... Folosea și alifii. A suferit mult timp. Au trebuit să treacă 6 luni ca să se facă bine. Dar bine complet nu s-a mai făcut niciodată. Flecile l-au durut - atunci când se schimba timpul și când era mult umezeală - până la adormirea sa.

Aceia i tactic a repetat-o satana i în alte prilejuri. Unui astfel de atac l-a supus în 1958, care a fost la fel de groaznic. Diavolii l-au atacat sub chipul înfrico tor al unei matahale de om, s lbatic i negru. Era la muzeul vechi, acolo unde acum este chilia monahilor Pavel i Efrem. Cel negru mai întâi, apoi diavolii cei mai mici care îl înso eau dup el, l-au lovit în fat i peste mâini, ca s nu poat face Cruce i s nu o poat chema pe Maica Domnului. L-au oc râ urât i i-au f g duit c niciodat nu îl vor l sa lini tit.

R ul f cut de diavoli, zgomotul i strig tele lor se *auzeau* pân jos, de i pu în. Doi monahi din buc t rie, care au auzit zgomotul, nu i-au închipuit c se întâmpl a a ceva în chiliile de sus. P rintele Iacov s-a târât anevoie fiind zdrobit i pe jum tate le inat. A stat acolo mult timp, pân când din întâmplare l-au aflat. Când i-a revenit, li s-a plâns:

- Fra ilor, n-ati auzit ca s veni i s m ajuta i. M-au distrus diavolii...

Iar i cataplasme, iar i frectii i semnele au r mas pe el luni de zile.

În anul acela, 1958, a avut i o alt încercare mare. La începutul lui ianuarie a murit sora lui, Anastasia. O iubea mult i pentru ea întârziase s între în m n stare. L sase si doi orfani, pe M ria si pe David. Era boln vicioas si s rac . Grav bolnav au luat-o cu un catâr din Farakla si au dus-o la Atena. Nu s-a mai întors.... nici moart . Aceast moarte s-a f cut pricin de durere i plâns pentru p rintele Iacov, ca dup o sor dup trup. Acest eveniment dureros el l-a schimbat în cuptor de galvanizare duhovniceasc , într-un nou mod de cur ire, în ciuda dragostei ce i-o purta i a binecuvânt rii ce o promise de la egumen, i-a impus sie i s n-o viziteze în ultimele ei zile, la spital, nici s-o vad moart .

O iubise mult pe sora sa, de aceea a voit ca virtutea monahal a dep rt rii de lume i de rudenii s st pâneasc

într-unul lui cu des-vârîre, în acest moment critic a încercat să rupă, ca monah, dependența de persoanele înrudite iubite. Dar se interesa și se ruga neîncetat pentru mântuirea sufletului lor. Și a simțit o odihnă și o mângâiere nespuse atunci când Dumnezeu i-a descoperit că sora sa Anastasia se află - plină de negritate veselie - "în cortul ceresc al Sfântului Ioan Rusul". Toate acestea se descriu în chip minunat în scrisoarea de răspuns a stareului adresată prietenului lui, preotului Teodor Teodosiu. (Părintele Teodor este fiul părintelui Dimitrie Teodosiu, care ca preot de mir avea responsabilitatea duhovnicească și peste satul Farkala, unde l-a cunoscut pe micul Iacov). Deoarece conținutul scrisorii are un stil caracteristic pentru felul cum gândea și trăia stareul, și deoarece descrie niște vedenii și descoperiri, o adăugăm în întreg cu ortografia ei, îndreptând numai punctuația:

Sfânta Mănăstire a Cuviosului, 10 martie 1958

Cine ne desparte de dragostea lui Hristos?

Cucernice și prea iubite al meu Părinte Teodore, închin ciune, îți scriu mâna cu mult evlavie și respect. Am primit cinstita și sfânta ta scrisoare și îți mulțumesc cu căldură pentru toate cuvintele tale de mângâiere, care sunt ca un balsam pentru sufletul meu îndurerat, precum îți mulțumesc și pentru rugăciunile tale fidele pentru sora mea. Și eu, de asemenea, cucernice al meu părinte, înalt rugăciuni pentru toți cei care au plecat din această viață vremelnică și mai ales pentru neuitatul părinte Di-mitrie, pe care atât de mult l-am iubit de mic copil. Părinte Teodore, m-am mâhnit ca un om pentru sora mea, dar lucrul cel înbucurător este că smerita Tasia s-a învrednicit să se veselească în corturile cele iubite ale Cuviosului Ioan Rusul. Părintele meu, în descoperire și în vedenie am văzut-o pe sora mea în corturile cerești ale Sfântului Ioan Rusu. Părintele meu, tremur cu totul de cele ce îți scriu: n-a avut greutate nici la suire, nici la judecată. A fost însoțit de Cuviosul David și de Sfântul Ioan Rusul. Viu este Domnul Dumnezeu. Acum nu mai mă mâhnesc, deoarece mi s-a poruncit să nu mai plâng, ci să mă bucur pentru ea, căci s-a învrednicit de căminul cerești. Sfinții Părinți îți aduc respectele lor. Harul Cuviosului David să te umbrească totdeauna și să te întărească. Respectele mele preotesei și lui Dimitraki. În mod deosebit stare ei. Părinte Teodore, creștinul pleacă din viața cea de artă de acum și ajunge la limanurile cerești, unde nu îl deranjează valurile și nu are loc nici un naufragiu. Acolo nu există dușmani și prigoane.

Măhnirile, durerile și primejdiile nu au intrare, întâlnindu-se acolo cu persoane iubite și alese, descoper în aproapele chipul Mântuitorului și locuie te împreună cu El în patria Sa ve nic și în preaslăvita casă a Părintelui Său. Desigur, ca oameni ne măhnim deoarece a plecat de lângă noi o persoană iubită. Doar și Domnul a lăcrimat atunci când s-a apropiat de Lazăr. Voi face răbdare pentru dragostea Domnului meu și a Cuviosului David.

Să mă ierți pentru cele neserioase scrise de mine, dar îți scriu pe Cuviosul meu părinte Teodor că te iubesc și nu mă va lua în nume de rău. V-am obosit, părintele meu, dar credința este vie și toate sunt sfinte. Cu multă dragoste, evlavie și respect îți scriu sfântul cap cu scriutare sfântă.

Smeritul rob al Domnului, † Iacov

Porunca arhanghelilor

În 1961 egumenul Nicodim și ieromonahul Iacov au hotărât să zidească o biserică în cinstea Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril. Egumenul a ales locul și a pus cruci ca semne. Apoi el a plecat la Limni și în noaptea aceea i-a apărut Părintelui Iacov un ofițer înalt, blond și frumos, cu o sabie de aur, care i-a spus:

- Părinte, sunt arhanghelul Mihail. Nu doresc ca biserică mea să se zidească în locul acela ce s-a înșmenat cu cruci, ci aici unde îți voi arăta.

S-a plecat și a mutat crucile mai încolo. Dimineața părințele Iacov s-a dus și a aflat crucile mutate. Paraclisul urma să se zidească provizoriu din lut și paie, deoarece nu existau mijloace necesare, în noaptea următoare s-au arătat părintelui Iacov doi ofițeri cu sabii de aur și i-au spus:

- Suntem arhanghelii Mihail și Gavriil. Să-ți spui starea lui: noi nu voim ca să se zidească din lut și paie casa noastră, ci din nisip, var și lemne. Iar pe acoperi cu ighi.

Dar aceste materiale nu existau sus în munte. Era săracie mare și nu exista nici un drum bun pentru a fi transportate. Părintele Iacov i-a întrebat despre acestea și aceia i-au răspuns:

- Părinte, nu te mâhni, căci noi ne vom îngriji de aceasta. La noapte va ploua și râul va aduce mult nisip. Materialele de construcție vor fi dăruite de creștinii evlavioși.

Și toate s-au făcut așa cum au spus mai înainte și cu ajutor minunat.

Emana ia haric nu se poate ascunde

În 1962 preotul satului Izvorul T m duirii, despre care am pomenit mai înainte, s-a dus să-l vad la m n stare. Era fiul preotului Dimitrie, care liturghisea mai demult i în Farkla. Se cuno teau din anii adolescenței lor i p rintele Iacov putea vorbi liber. I-a vorbit despre câteva din ispitele lui i mai ales i-a povestit despre atacurile Satanei, precum i despre unele experien e sfinte ale sale. I-a m rturisit temerile i îndoielile sale.

- Cum s le spun, P rintele meu? Unii spun c am p it ceva, c sunt bolnav... Deoarece spunea diavolul celorlal i diavoli: “Rupeti-i mâna cu care face cruce!” i cele pe care le v d pe sfântul cap, în Sfântul Altar... Cuviosul David este viu... îmi vor spune c am ceva...?

 i încet-încet i-a povestit, uneori descoperit, alteori cu jum t i de cuvinte, descoperirile i interven iile Cuviosului David. La un moment dat nu s-a putut ab ine.

- M mahnesc, suf r, p rinte Teodore, o s plec... Stau pentru Cuviosul. Am venit un copil de refugiat i nu i-am adus nimic, i-am dat inima mea... Vezi acum unde am ajuns...!

Fericitul stare Iacov le spunea, dar de la începutul anului 1960 au început s se m reasc mult dou lucruri pe fata lui. Amândou în acela i timp. Sporirea lui duhovniceasc , ce îi aducea emana ia, i extenuarea organismului s u. Amândou mergeau una al turi de cealalt .

Acum noaptea nu mai avea lupta diavolilor, ci lupta Sfin ilor i a lui Dumnezeu. Mu pentru c s-au asprit cu totul ispitele. Ci avea

atât de fierbinte dragoste și afierosire față de Sfîinții de Dumnezeu, încât s-a umplut în întregime și se revîrsea înafară. În mintea și în inima sa n-are masă nici un colț or gol în care să se încuibe ispita. Această dragoste a sa îl încalzea și îl absorbea atât de mult încât uita de boala sa trupească și de înfricoșătoarea oboseală. A devenit cu totul duh. Vorbea cu Sfîinții, în jurul lui zburau îngerii, în întreaga lui ființă stăpînea bucuria. Fericirea împărăției cerurilor era în parte aici, în chilia vasului ales, adică în inima și în mintea pîntelului Iacov.

Atunci când un monah l-a silit mult să-i spună despre aceste experiențe dincolo de jumătățile de cuvinte și de subînțelegeri, i-a spus cu o veselie smerită :

- În seara asta, fiule, m-am aflat și am împreună liturghisit cu sfinții și cu îngerii! La jertfelnice care nu se pot descrie.

și față de lui devenea lumină. Iar monahul a întrebat cu naivitate: “Cum se face asta?” Iar fericitul stareț i-a răspuns:

- Pîntele meu, nu întreba, acestea sunt chestiuni duhovnicești.

Monahul însă a insistat și starețul a cedat cu o condiție:

- Pîntele meu, să nu spui nimic.

Atunci când voi muri, să spui că “un oarecare stareț mi-a spus că liturghisea în timpul nopților, că trăia împreună și împreună-liturghisea în fiecare zi cu Sfînta Treime”. (Adică simțirea prezenței dumnezeiești).

- Ai văzut, pîntele meu, ce fericire avem noi monahii și mai ales clericii?

Din acestea poate înlege oricine de ce nu se temea de moarte. Dimpotrivă, o aștepta în fiecare zi, în fiecare ceas și în fiecare clipă. Unii se sminteau când îl auzeau foarte des cîntînd slujba înmormîntării în ceasurile în care făcea diferite treburi. Obișnuia și altceva, ca să se familiarizeze cu moartea. Se culca la pîntec, își încrucișa mâinile și începea slujba înmormîntării. Cîteodată, vrînd să folosească pe cîte unul, îi spunea:

- Vino s -ti cânt un cântecel! - i cânta tropare din slujba înmormânt rii.

Mi c toare erau i experien ele lui în biseric , în timpul Sfintei Liturghii, nespuse i minunate erau cele ce le vedea i le tr ia. F cea proscornidia i adeseori vedea starea duhovniceasc a mor ilor pe care îi pomenea. Prin u a altarului pe jum tate deschis îl vedeau înaintea proscomidiei stând la în l ime, neatingând podeaua. De data aceea a uitat s-o pomeneasc pe mama lui, care i-a ap rut dojenindu-l:

- Iacove al meu, tuturor le-ai dat darurile lor, iar mie ast zi nu mi-ai dat.

Povestea c la fel se întâmpla i cu Macarie¹⁴ al Ciprului. Terminând proscornidia i întorcându-se s mearg la Sfânta Mas , îl vede c st la dreapta lui, cu palmele una în alta, a a cum se împ rt e te preotul cu Trupul Domnului, în pomenirea i rug ciunea pentru cei adormi i era foarte meticulos. Pomenea pe foarte mul i. i pe monahul Antim, care îl chinuise atâta. Odat l-a rugat pe Dumnezeu s -i arate unde s-a dus Antim dup moartea sa. L-a v zut într-o noapte într-un subsol nenorocit i întunecat i foarte mâhnit. L-a heretisit, iar Antim i-a spus:

-Sunt aici... Atunci când m pomene ti trece o raz de soare i v d pu în.

Toate se f ceau într-un mod simplu i clar. în vremea heruvicului fericitul liturghisitor de multe ori nu se afla singur în altar, îngeri de fă slavosloveau pe Dumnezeu, înveseleau atmosfera, împreun -lucrau cu liturghisitorul, aripile lor atingeau liturghisitorul i el le vedea chipul lor tineresc... Iese, face ie irea cea Mare. O c lug rit ce era de fat , îl vede c se mi c prin aer, c într în altar f r s calce pe du umea. S-a minunat i i-a f cut Cruce. S-a pierdut, pentru prima dat a v zut o minune. Când s-a terminat Liturghia i c lug rita s-a dus s ia binecuvântare/ i s plece, îi spune cu naivitate:

¹⁴ Arhiepiscop al Ciprului si conducător al națiunii (n.t.).

- Ast zi, Liturghia a fost altfel.

Aceea a prins curaj și i-a deschis gura să descrie cum l-a văzut la Intrarea cea Mare. Dar stare ul a apucat mai înainte și i-a spus să tac, să nu spun nim nui nimic.

Mai târziu explica datoriile diacone ti. Ca să-l fac atent pe diacon, i-a vorbit despre experiențele și vedeniile lui cu o adânc evlavie:

- Ah, p rintele meu, dacă a i vedea ce se petrece în timpul heruvicului, când protul cite te rug ciunea, a i fugi cu to ii... îngerii urcă și coboară nev zut și de multe ori simt aripile lor cum mă lovesc peste umeri.

În vremea Sfintei Liturghii, a heruvicului și mai ales a epiclezei strălucea și emana cur ie, fericire și m re ie. Da, acest ieromonah înjosit, care din 1960 și după aceea tr ise și lucrase totdeauna cuprins de câte o boală grea, acesta f cea mi c ri m re e, dar nu teatrale. Avea un mod de a oficia împ r tesc. și fiecare sim ea că această m re ie iese din respectul nem rginit ce îl vea făcut de Taina Euharistiei. și ceva mai mult: aceasta i se impunea în mod firesc din prezenta îngerilor și arhanghelilor “distin și” și a sfîn ilor în altar. A spus că de multe ori a văzut pe Sfânta Mas :

- Îngerii și arhanghelii, fiule, Un Trupul Domnului.

Toate acestea s-au făcut foarte repede pricina unei emanații care a început mic, dar statornic în persoana p rintelui Iacov. Acolo unde liturghisea în c tunc - și oriunde mergea cu capul Cuviosului David, fie că voiau, fie că nu voiau, cre tinii se entuziasmau. Ceva li se transmitea, ceva îi inspira, de i nu spunea nici un cuvânt. Această fat lin și plin de dragoste, fruntea lui luminată, ochii care înveseleau pe om și vocea lui impun toare și mângâietoare... toate uimeau pe oameni. Trebuia să fie ceva de piatră sau lipsit de orice sim mânt ca să nu simt că monahul acesta are ceva deosebit.

îi acest altceva nu putea fi decât ceva dumnezeiesc, deoarece îi însufla dragoste îi aducea pace în jurul lui.

Într-adevăr, când stătea lângă el, de vorbea sau nu vorbea, făcea simțite liniile tei, îi transmitea blândele și pacea lui. Darul acesta îl au numai oamenii lui Dumnezeu, vasele cele alese ale Lui, cei ce îl iubesc mult și îl slujesc cu dăruire.

Fericitul Iacov într-adevăr a slujit pe Dumnezeu cu desvârșit dăruire. L-a slujit cu patimă în aspectul cel mai înalt al slujirii, ca liturghisitor. nimic mai înalt, nimic mai sfânt, nimic mai dulce! Dar totodată nimic mai înfricoșător decât Sfânta Liturghie. Se scula cu temperatură, cu bătăi neregulate ale inimii, cu o strângere puternică în piept, cu o flebită înfricoșătoare... dar liturghisea. Mai ales în ultimii ani, când avusese mereu probleme cu inima - și din 1986 i-au pus aparat de reglat bătăile inimii - se pregătea de foarte devreme în chilie și aștepta să revină ca să coboare în biserică. și îl ruga pe Cuviosul David nu ca să-l vindece, ci să-l ajute să stea în picioare ca să liturghisească. Da, numai să liturghisească... și apoi să vină orice ar voi Dumnezeu... numai să apuce să liturghisească. Atâta râvnă pentru liturghisire avea fericitul. Se mai întâmpla din pricina bolilor lui și deoarece spovedea până la orele 3 dimineața, să gândească uneori:

- Astăzi n-o să reușesc, nu voi putea suporta și oamenii mei cei buni au venit de departe la Sfânta Liturghie.

Atunci îi apăreau Sfinții și-i spuneau. Iacove, noi am venit de departe și tu nu liturghisești?

Peste puțin timp începea și pe măsura înainta Slujba se simțea mai bine. Iar atunci când intra în Liturghie de multe ori nu mai avea simțământul că este bolnav. La sfârșit, o spunea el însuși, devenea atât de ușor încât credea că zboară. Totdeauna se îmbrăca cu un veșmânt ieftin, niciodată n-a avut și n-a dat bani pentru un veșmânt prețios mai bun. Numai în anii de urmărire a avut veșminte bune, daruri ale fiilor lui duhovnicești. Dar și din

acestea purta din când în când câte unul, atunci când avea lume și la srb tori.

Închin torii de atunci erau cei mai ferici i oameni. Atunci p rintele Iacov, datorit putinilor închin tori putea s -i vad mai mult i s -i asculte în tihn . Apoi erau anii - din 1960 - în care bunul episcop Grigorie al Halkidei trimetea vara la m n stare copii, studen i la Teologie i al ii. To i ace tia au cunoscut nem surata dragoste dumnezeiasc a p rintelui Iacov, pe care si l-au f cut p rintele lor duhovnicesc i pe care îl respectau i iubeau f r m sur . Aceasta voia i bunul episcop Grigorie, care a cunoscut sau a b nuit harismele duhovnice ti ale p rintelui Iacov cel cu putin tiin de carte. De altfel nu i-a spus la hirotonia sa, c într-o zi Biserica îl va proclama sfânt?

Dar nu to i aveau sentimentele b trânului episcop. Vedeau cum lumea - tineri, b trâni, rani, oameni de tiin , me te ugari - îl cinsteau i îl respectau pe p rintele Iacov i îl invidiau. Egumenul Hicodim, cu toate c se afla rar în m n stare, devenea aspru când vedea c i se s rut cu atâtă evlavie i încredere mâna p rintelui Iacov, care la urma urmei era i liturghisitor i duhovnic. Fericitul p rinte Iacov lua aminte atât de mult la virtutea monahal a ascult rii încât el însu i spunea ca o sfânt laud :

- Niciodat n-am trecut cu vederea porunca p rintelui Nicodim, nici prin gând nu mi-a trecut s nu-l ascult.

La fel putea spune i despre virtutea neagoniselii. Era îns u oar i mic în ochii lui i de aceea nu vorbea despre ea. Vorbea i realiza îns despre cea a milosteniei. Prea s rac i gol a tr it i tot astfel a închis ochii. De i în ultimii ani a avut multe, niciodat n-a înut nimic pentru el. începând din 1960 m n stirea a început s aib ceva posibilit i. i el însu i primea atunci salariu de preot slujitor. Dar nu-i r mânea nici o drahm . De atunci a început milostenia lui proverbial . Mai întâi sute, apoi mii au fost milui i cu sume mari i mai ales cu trimiteri de bani regulate. Pân a ajunge egumen, totdeauna îl întreba pe p rintele

riicodim dac s dea ceva de la m n stare. Dup ce, în 1975 a devenit egumen i s-au oferit mul i bani, i d dea milioane la s raci i mai ales la bolnavi. Lumea îi ducea sau îi trimetea i el îi împ r ea acolo unde trebuia. Numai de 2-3 ori l-au în elat ni te mici excroci i le-a dat bani. Dar nu s-a mâhnit, c ci foarte repede i-au trimis cu mult mai mul i pentru s racii i bolnavii lui.

Înmulțirea prescurei și a pastei făinoase

În august 1963 au venit la mine știri 75 de livani¹⁵.

Au lucrat de bună voie pentru bazinul de apă al minei stării. Mulți livanati din Livanates, patria Cuviosului David, au pus față de mine și oferă ceva mine stării compatriotului lor în bani sau muncă. Așa au ajuns atunci acești 75 de bărbani să lucreze la bazin, în mine știri se mai aflau 15 ca să ajute. Prințesa Iacov coordona în general lucrările, dar era și singurul care trebuia să se îngrijească de mâncarea și găzduirea acestor oameni buni.

A folosit orice există și nu exista în magazie. Dar într-o bună zi s-au terminat alimentele. Bani nu avea. A căutat pe toate rafturile, prin toate colțurile. A reușit să afle 2 ocale și jumătate de paste făinoase, iar ca pâine numai o jumătate de prescură. I-a dat și bătrânul Eftimie o jumătate de pâine. Cantități de grâu pentru circa 100 oameni care lucrau toată ziua cu mâinile.

Se mâhnea și nu știa ce să facă. L-a cuprins deznădejdea și aproape plângea că trebuia să lase lumea fără mâncare. Deodată lucrătorii cea mare de pe foc, aruncă în ea paste făinoase, puse pâinea alături și așa cum era se duse în biserică. S-a oprit înaintea icoanei Cuviosului David și i-a spus:

- Sfinte al meu, acești oameni lucrează pentru mine știria ta. Se întorc obosiți și fără mâncare. Nu am altceva să le dau ca să mănânce, fără numai două ocale și jumătate de paste făinoase cu puțin untdelemn, o jumătate de prescură și o jumătate de

¹⁵ săteni din Livanates.

pâine (și le arătă Sfântului). Te rog să le binecuvintezi, ca să
mâncăm și ne saturăm.

A făcut mâncarea în acea cratiță, apoi lua din ea și nu se
mai termina. S-au saturat cu totii și a prisosit o jumătate de
cratiță. Asta au văzut-o mulți, între care și egumenul de acum,
părintele Kiril. Mulți ani după aceea, evidențiind minunea
Cuviosului David, părintele Iacov spunea:

- Fratele meu, repetarea minunii cu cele cinci pâini.

Cel prea milostiv a l sat fl mânzi pe orfanii surorii salei

În primii ani milostenia nu era u or de f cut. Pân în 1975 nici lumea nu-i d dea destui bani i nici el nu putea milui u or f r binecuvântare. i atunci când nu putea milui se mârnea, îl vedeai i sufletului t u i se f cea mil de el. Pe acel chip luminos i totdeauna încurajator ap rea o mârnire adânc ce îi înduio a inima. Suferea mult. Odat , în 1965, la 6 august, a tr it mârnirea cea mai zguduitoare a vie ii lui.

Sora lui. Anastasia, de care se îngrijise i pe care o iubise mult, a l sat în 1958 doi orfani mici, David i M ria. St teau în Farakla. S r cie mare. Copila ii nu aveau bunuri materiale i nici mam ... Mâncarea, o h inu , înc l mintea... fiind micu i, le puteau uita. îns c ldura, îmbr i rile i afec iunea mamei cum s le uite? Tat l lor s-a rec s torit. Copila ii au auzit de la vecini c vor merge la praznicul Schimb rii la Fat , la Cuviosul David. Inimile le s ltau de bucurie. Auziser c bunul lor unchi este monah acolo. F r a sta mult pe gânduri i f r s aib sim mântul distanței au spus c merg i ei. Dar trebuia s mearg pe jos cel pu în ase ore. Mâncare nu exista s ia cu ei, nici înc l minte nu aveau s pun în picioare pentru drumurile de munte. Aveau în inimile lor numai dorin a de a-l vedea pe unchiul lor. i o n dejde adânc c vor afla ceva despre mama lor de la sfântul lor unchi.

La 5 august, pu în dup amiaz au pornit vecinii, în urma lor i cei doi fr iori. Drumurile erau nesfâr ite, rele, abrupte, râuri, p duri... Copiii au obosit, au fl mânzit, îi dureau picioru ele; dar mergeau la unchiul... i au continuat, într-un târziu au ajuns. Unchiul lor avea toate grijile i nici nu l-au putut

vedea, noaptea nu s-a îngrijit nimeni de copii. S-au a ezat undeva într-un col , au închis ochii i au adormit de oboseal . Au adormit fl mânzi.

Diminea a i-a trezit zgomotul închin torilor. N-au intrat decât câ iva pa i în biseric ; nu aveau nici h înu e bune, erau descul i, înainte de *amiaz* s-a terminat Sfânta Liturghie. A teptau s ias unchiul lor. A ie it ultimul. S-au apropiat de el i i-au s rutat mâna. Acela i-a v zut i i s-a bucurat inima, dar repede o mahnire adânc a întunecat fa a sa f cându-l asem n tor cu un mort. A prins curaj, i-a ridicat mâna i le mângâia c p oarele... s rmanii descul i ai surorii sale. N-avea nici o drahm ca s le dea... nici m car o prescur . Nu trebuia s ia nimic din ale m n stirii. S-a strâns i s-a topit întru el inima sensibilului ascet care tr ia numai pentru dragoste i miluise pe mul i. Fa a lui luminoas devenise palid .

Avea porunc aspr de la egumen s nu dea nimic din m n stire la rude. Sfânt e virtutea ascult rii, iar el era un monah adev rat i trebuia s o in . Dou lacrimi numai n-a putut ine. Le-a mângâiat capetele cu mâna tremurând i le-a spus: “Drum bun, copiii mei!”

Copila ii au fost cuprin i de o dezn dejde cumplit ... Tr znetul de ar fi c zut peste ei, nu s-ar fi mahnit atât de mult. i-au plecat capetele..., lumea se pr bu ise. S-au dus mai încolo... cu to ii mâncau câte ceva i se preg teau pentru drumul de întoarcere spre satele lor. nepo ii cei orfani ai unchiului sfânt nu aveau nici anafor s - i pun în gur .

Peste pu in vecinii lor din Farakla au pornit; trebuia s -i urmeze i orfanii fl mânzi, pentru c singuri nu tiau drumul. Mergeau i ei în urm . Coborând spre pârau, i-a v zut din întâmplare un monah tân r, p rintele Kiril, egumenul de azi a M n stirii. Le-a vorbit, a v zut în ce hal sunt i a în eles. Le-a g sit o prescur s m nânce, s li se înt rease picioru ele lor. Cineva le-a dat câteva drahme. A dat 20 drahme lui David i 5

Măriei. Copila îi s-au întors rupi de oboseală, îi așteptau durerile vieții de orfan din Farakla. Cum ar fi putut în elegeră atunci să rămână copiii sărăciași ascultarea unchiului lor? Ar fi putut în elegeră aceasta numai dacă ar fi fost mari, capabili să-l cerceteze bine, ca să se convingă că ceea ce s-a întâmplat n-a fost din neputință.

Cât despre el însuși, fericitul cu atât mai mult n-a uitat mucenicia sa din ziua aceea. Când avusese înaintea lui pe micii orfani ai sorei lui îi nu-i ajutase.

După 20 de ani îi mai bine, spunea că iar îi spunea nepoatei sale Maria, copilă fiind mândru orfan din 1965:

- Ah, Maria mea, dacă ai ști cât m-a durut atunci!

Bolile l-au marcat devreme

Munca aspră, slujba îndelungată și privegherea de fiecare zi din copilărie i-au făcut efectul. Într-un post aspru, care adesea l-a adus într-o stare de mare slăbiciune trupească. Astfel epuizarea organismului lui a înaintat mult. Lucru care în mod normal trebuia să se întâmple încă mai devreme. Dar nu voia să se micșoreze nevoia de nici un preț. Cu cât puterile lui duhovnicești înfloreau, cu atât insista în nevoia de aspră. De altfel, scopul nevoinei era exact acesta, să-și mențină puterile lui duhovnicești libere de înrăurirea patimilor, a ispitelor și a materiei, astfel încât ele să se îndrepte neîmpiedicate spre Dumnezeu și să fie sfinite de El.

Cu toate acestea trupul a cedat. Din 1956 îl durea în chip de nesuferit mijlocul. Despre durerea din picioare nu spunea nimic deoarece o răbdase. Dar cu mijlocul era cu neputință de suferit. Și cum să nu-l doară dacă 22 de ore din 24 nu-l odihnea? E de mirare dacă se întindea 2 ore în timpul nopții. Atunci când îl durea tare se odihnea vreme de două ore. La fel și atunci când nu liturghisea. Deoarece dacă avea să liturghisească și aceasta se întâmpla să fie în ajunul unei sărbători mari - nașterea Domnului, Boboteaza și altele - atunci nu dormea deloc. Mici mai târziu, în ultimii ani, atunci când avea și aritmia inimii.

Mergea fratele lângă el și-i spunea:

- Părinte, te-ai oboșit, hai să te odihnești puțin... Iar acela îi răspundea:

- Du-te, părinte, eu voi rămâne aici. E mare noaptea aceasta, nu sunt oboșit.

Dimineața, când se sculau cu toții, îl găseau încă în genunchi, cu epitrahilul de gât rugându-se.

În astfel de zile, după privegherea de toată noaptea, cobora în biserică și vorbea cu cineva. Nici el nu voia să se vorbească, ci se afla altundeva, trăia în altă lume!

Aadar pentru mijlocul lui trebuia un medic. I-au făcut 80 de injecții, dar răul continua, tot mai dușurea nu se întrezărea. Se așară în adevăratul sens al cuvântului la treburi și la slujbe. La amiază n-a mai rezistat și a căzut pe patul de lemn, pe scânduri. Acolo i-a apărut Cuviosul David în chipul printelui Spiridon, aghioritul pe care îl găzduiau în mănăstire. Prințele Spiridon l-a ajutat să se ridice și i-a spus: “Sprijine-te pe mijlocul de mijlocul meu cel îmbătrânit”. L-a ajutat să se sprijine. Atunci Sfântul i-a întors mâinile sale înapoi și l-a apucat pe printele Iacov de mijloc; s-a auzit o trosnitură. Asta a fost. Durerea a dispărut. Iar Sfântul l-a întrebat:

- Cine sunt?

- Prințele Spiridon, i-a răspuns el. Atunci sfântul a spus:

- Nu! Măști, dar nu vrei să-mi spui numele. Și stai în casa mea.

A deschis ușa și l-a văzut pe Sfântul ieșind și coborând scările.

În 1964 a pierdut multe din pricina amigdalitelor lui. Îl durea îngrozitor și-i cădea puroi în rinichi. De multe ori îl cuprindeau dureri insuportabile în timpul Sfintei Liturghii și se înnețea cu totul. Dar niciodată nu s-a întâmplat să întrerupă Sfânta Liturghie. Oricât suferea, însă tot o termina.

În 1962 s-a milostivit Dumnezeu de el și i-a trimis în mănăstire un monah bun, pe Chirii. Acesta, care astăzi este egumenul mănăstirii, l-a îngrijit și l-a ajutat pe cât a putut pe printele Iacov, nevoitorul cel bolnav, ale cărui chinuri nu aveau sfârșit.

În 1967 l-au găsit altele. A făcut o operație grea: hernie și apendicită, adăugându-se niște probleme de prostată. A suferit mult neștiind ce are. La spital nu voia să meargă. Se învinețea,

se încovriga și se zvârcolea de durere. P rintele Chirii l-a g sit într-o situa ie dezn d jduit . Nu se putea mi ca, se târa.

Mergea pu in, apoi c dea i se âra de-a bu ilea. A p it o criz înfrico toare i l-au dus în nesim ire la spitalul din Halkida. Acolo au crezut c are o apendicita simpl . Dup mii de rug min i ale medicilor i ale cleri cilor a primit s i se fac opera ie. Dar lep darea lui se datora faptului c nu voia s - i scoat hainele i doctori? s -i vad trupul gol. Considera asta o des vâr it înjosire.

- P rin ilor, voi deveni teatru. Nici un om nu m-a v zut vreodat gol.

i într-adev r, a fost atât de curat i lua aminte atât de mult s nu- i vad trupul, încât el însu i “niodat nu i-a întins mâna s - i apuce trupul s u“, precum spunea egumenul i bunul cunosc tor Nicodim. Chiar i pe pruncii pe care îi botezase atâ ia ani la rând, nu-i privise niodat , î i inea ochii în sus i m rturisea cu sfânt simplitate i fal :

- N-am v zut niodat cum sunt organele copiilor.

I-au spus, deci, minciuni, c nu-i vor scoate hainele, c îi vor face o gaur în ciulama. A a a primit s i se fac opera ia, în ziua de 4 octombrie a tepta în salonul mic pentru opera ie. Erau de fat arhimandri i Nicodim, Policarp, Vasile i înc cineva. P rintele Iacov s-a rugat mult i, printre altele, a spus, precum a povestit dup aceea:

- Cuvioase David, dac vrei s m întorc în m n stare, vino i f -mă bine...

Intr-un sfert de or trebuie s fii aici... i dac vii, treci te rog i ia-l i pe cuviosul Ioan. Este în drumul t u, te vei întoarce la dreapta pe o str du strâmt i-l vei afla.

Peste câteva minute - spunea cu o voce solemn - a venit cuviosul David (transpirat pentru c îi ceruse s vin foarte repede) i cuviosul Ioan. Au stat în u i dând bine e i-au spus cu cuvinte i gesturi:

- Eu sunt b trântul David i al turi (ar tând cu mâna) este cuviosul Ioan M rturitorul. Fiu ne-ai chemat? Am venit, nu te nelini ti, te vei face bine!

Imediat a în eles c clericii de fat n-au heretisit pe cei doi Sfin i i a protestat:

- P rin ilor, nu v ridica i în picioare? Fiu heretisiti? Aceia au r mas uimi i. Iar Micodim a spus limpede:

- S-a terminat, s-a pierdut p rintele Iacov...

L-au luat în chirurgie, l-au adormit i apoi i-au scos rasa, dulama i celelalte, înainte de a prinde bine anestezia a v zut c se deschide u a i într cei doi Sfin i. Chirurgul Spiridon Kaloheris l-a deschis i a r mas tr snit. Nu era o simpl apendicit , ci o situa ie complicat i periculoas . Bolnavul ar fi trebuit s moar . N-avea de ales. A hot rât s porneasc fie ce o fi. A fost bine. Opera ia multipl a reu it, i nevoitorul s-a întors la chilia sa. Cine mergea să-l vad , îi spunea: “ce chirurg bun este domnul Kaloheris“, i se ruga pentru s n tatea lui. Atunci Cuviosul Ioan i-a pierdut r bdarea i noaptea i s-a ar tat mânios:

- Iacove, ce îl tot lauzi mereu pe medic? Eu te-am f cut bine, eu am avut porunc s te operez. Ce putea face medicul singur?

Dup câteva zile medicul Kaloheris s-a dus la m n stare să-l vad pe p rintele Iacov, c ruia i-a m rturisit c în timpul grelei opera ii:

- Am sim it c cineva îmi conducea mâna. i am sim mântul c n-am f cut eu opera ia...

Lucrul de zi i de noapte, de mân i duhovnicesc, i-a pricinuit de asemenea o situa ie grav la picioare. A f cut o flebit grav , îl dorea înfrico tor i nu mai putea merge.

În 1974 l-au dus la spitalul NIMITS pentru opera ie. A primit, pentru c tâlcuia încerc rile opera iilor ca o favoare special a lui Dumnezeu i spunea:

- A îng duit Dumnezeu s merg la spitale de atâtea ori i s fac opera ii, ca s m smeresc.

De data aceasta a stat în chirurgie ase ore și mai mult. Chirurgul Kordellis G. a trebuit să facă tăieturi foarte mari, deoarece avea multe vene putrede.

Acolo, în salonul spitalului, în timpul convalescenței i-a apărut Prea Sfânta născătoare de Dumnezeu ca și-I înțerească, precum a povestit vizitatorului și fiului său duhovnicesc, Părintele Pavel:

- Ieri, fiul meu, la un moment dat a intrat o oarecare femeie îmbrăcată ca o infirmieră. Încea să un copila în brațele ei. "Ce faci, părintele meu?" - m-a întrebat.

"Ce să fac, doamnă, sunt bolnav și mă mângâiesc că am plecat din mânăstirea mea", între timp, fiule, m-am întrebat: "aici infirmierele îți aduc și pe copiii lor la spital?" Atunci aceea mi-a zâmbit și mi-a spus: "Nu te teme, te vei face bine!" Am întrebat-o: "Cine sunteți Domnia Voastră, Doamna mea?" Atunci aceea iar mi-a zâmbit fără să-mi spună nimic altceva. Eu m-am întors spre bolnavul de alături ca să-l întreb dacă nu cumva știe cine este Doamna aceea. Dar acela plin de uimire mi-a zis: "Despre care Doamnă vorbești?" M-am întors și n-am văzut pe nimeni. Atunci am înțeles, fiule, că a fost Maica Domnului. S-a întors la mânăstire, dar nu mai putea lucra mult. Multe ceasuri din zi stătea în genunchi și mărturisea. Căci până la sfârșitul vieții sale cele mai multe spovedanii le-a primit stând în genunchi.

“Acestea sunt lucrurile lui Dumnezeu”

Deoarece p rintele Iacov era preot slujitor i al celor trei s tute e, trebuia s mearg i acolo în Duminici i în alte câteva zile, atunci când îl chema nevoia. i trebuie s mearg cu catârul pe frig, pe z pad , pe gheat , prin ar i a soarelui... riu de pu ine ori odinioar catârul s u îl chinuise, lovind cu copita i enervân-du-se. Odat , în timp de iarn cu z pad , animalul s-a poticnit în p dure i l-a aruncat pe jos pe p rintele Iacov, care s-a lovit r u pierzându- i ni te m nu i de lân groase, pe care i le trimisese doamna Zois pentru anotimpul rece. Deoarece totdeauna era epuizat de nevoia , a r cit tare, i-au înlemnit mâinile încât era cât pe ce s nu mai poat s liturghiseasc .

De multe ori mergea prin sate pentru diferite pricini, f r s ia catârul. Odat se întorcea de la Damnia fiind înc reat cu destule kilograme. Cu doi kilometri înainte de a ajunge la m n stare a trecut un taxi cu un c l tor care îl cuno tea pe p rintele Iacov i de aceea i-a propus oferului s îl ia i pe el. Dar oferul a r spus:

- Las -i, c lug rii n-au nevoie!

Au continuat i de cum au ajuns la m n stare au b tut i le-a deschis însu i p rintele Iacov. Taximetristul i c l torul s-au pierdut. Cel dintâi i-a cerut iertare.

Unele ca acestea erau foarte obi nuite, dar s mai povestim un caz. O mam care avea copila ul bolnav i venea cu h inu ele lui la p rintele Iacov s i le “citeasc “, le-a adus în 1970 cu taxiul lui Atanasie Barbouzu. Iarn , noroaie, înc nu era f cut drumul cel mare si taxiul a r mas în noroi, exact la intersec ia unde o ia drumul spre Pe tera Cuviosului David. Au coborât i au vrut s continue drumul pe jos, când a ap rut paratele Iacov cu catârul mergând spre Damnia ca s împ rt easc pe cineva

aflat pe moarte la o distanță de cel puțin 6-7 km de mănăstire. Mama a vrut să-i vorbească părintelui Iacov, dar acela i-a arătat "Sfintele" (Sfânta împărăție), i-a spus să-i facă Crucea și s-a mers la mănăstire unde se va întoarce și el. Mama și taximetristul au mers pe jos 10-15 minute și au ajuns. Au intrat în biserică, s-au închinat, uimiți, îl văd pe părintele Iacov că iese din altar.

- Părinte, Iacov, nu te-am văzut cu puțin înainte pe drum?

- Da, fiule.

- Nu te duceai la Damnia să împărățiești pe un bolnav de moarte?

- Da, fiule.

- Și cum de te-ai dus și te-ai întors așa de repede?

- Fiul meu, acestea sunt lucrurile lui Dumnezeu. (Faptul acesta l-a povestit taximetristul înaintea episcopului).

În "lucrurile" lui Dumnezeu nu le-a discutat. Le primea așa cum veneau. La fel credea despre nevointă și despre post. Îi erau cu desigur vârstări clare și dumnezeiești și le recomanda cu căldură fără să dea multe explicații. Spunea numai despre post că este prima poruncă pe care a dat-o Dumnezeu omului. De aceea, atunci când Mitropolitul Nicolae - prin enciclica sa către plinătatea credincioșilor - a redus Postul Mare, a încercat o mare amărăciune și nu și-a ascuns nemulțumirea sa. Astfel de acțiuni, precum și când se treceau cu vederea câteodată impedimentele pentru preoți, îl făceau să spună:

- Episcopii au agitat Pidalionul în smochin (nu-l pun în lucrare).

S-a mâhnit mult atunci când un episcop a hirotonit într-un preot pe unul căruia stăruia să nu-i dea recomandare, căci avea impediment. Într-înd cu scumpătatea legilor monahismului și nevoindu-se cu o aspră fărâșeamă, și s-a dat de la Dumnezeu îndrăzneală față de sfinți și mai ales față de Cuviosul David, dar

i fat de cuviosul Ioan Rusul. Vorbea cu ei cu simplitate i direct. Cere una i alta f r ov ial i ocoli uri. Odat s-a mâniat i l-a “înfrico at” pe Cuviosul David. Asta s-a întâmplat în 1972, când un oarecare viclean din Robies a t iat câ iva m slini, din putinii pe care îi avea m n stirea, pentru soba lui. Datorit despropriet ririlor îi r m seser m n stirii numai o livad cu câ iva m slini i p rintele Iacov s-a mâhnit. Mai greu îi era pentru faptul c trebuia s alerge la politie, la procuror, deoarece egumenul îl l sase responsabil în m n stare. Avea atâtea probleme... procese îi mai lipseau. S-a tulburat foarte mult. Fiu s-a gândit nici o clip , ci coborând în biseric , s-a dus înaintea icoanei Cuviosului David i i-a spus:

- Eu, Sfinte al meu, livezile, casele i celelalte ale mele le-am l sat i am venit aici din dragoste ca s -ti slujesc ie. tii cât te iubesc si te cinstesc. Livezile sunt ale tale. i totu i, tu nu te interesezi de ele i merge oricine i taie. Nu pot alerga la politie. Pân dup amiaz s -mi aduci pe cel ce ti-a t iat m slinii. Altfel, o s te închid. B trâne, In cutie i nu te voi mai t mâia i nici nu- i voi mai aprinde candela!

i cuviosul David “s-a conformat”. Dup amiaz , înainte de a începe Vecernia, vede c într un oarecare ran. P rintele Iacov a în eles c acela era autorul, dar a a teptat. La sfâr itul Vecerniei ranul a m rturisit i apoi a urmat restabilirea lucrurilor.

Trei ani mai târziu s-a întâmplat iar i ceva asem n tor, în timp ce p rin ii se preg teau pentru Vecernie au observat c un ho deschisese pangarul furând banii.

Atunci stare ul s-a dus foarte mâhnit la icoana Cuviosului David i i-a spus:

-Dac nu-mi vei afla pe cel care a furat banii pân ce va începe Vecernia, s nu a tep i s te t mâiez i s fac Vecernia.

Peste pu in timp Cuviosul David l-a adus pe ho . A intrat plângând i, c zând în genunchi a cerut iertare.

Cuviosul David nu umai c -l asculta pe p rintele Iacov, ci îl i comp timea, precum se vede din p ania egumenului riicodim. Cu pu in înainte de a i se lua egumenia, p rintele riicodim mergând la m n stare l-a aflat pe p rintele Iacov liturghisind i l-a întrebat: “Ce faci, p rinte Iacove?”

-Ce s fac, P rinte, sunt bolnav, sunt la p mânt a r spus acela.

P rintele Nicodim n-a ar tat în elegere, ci i-a spus ironic:

-Ei, Sfin ia ta întotdeauna e ti bolnav. Ce ai?

A doua zi diminea a p rintele Nicodim s-a sculat cu picioarele foarte umflate. A în eles ce s-a întâmplat si de cum l-a v zut în curte pe p rintele Iacov i-a spus cu repro i c in :

- Ei, P rinte Iacove, am spus i eu un cuvânt i a fost nevoie s mi-l întorci?

Cu toate acestea Cuviosul n-a împiedicat pe Satana, care din când în când îl ataca. Astfel c acela i diavol sinistru, cu chip de mongol, l-a atacat iar i pe p rintele Iacov noaptea, l-a b tut cumplit si nimeni n-a auzit atunci când a cerut ajutor din chilia sa. Diavolul l-a i înfrico at spunându-i:

-Unde o s mai scapi, ciol nosule? Acum nu mai scapi din mâinile mele!

Diminea a, plin de vân t i i zdrobit s-a plâns:

-Unde a i fost P rin ilor? nu m-ati auzit când am cerut ajutor?

La egumenie

Începând mai ales din 1970 emana ia duhovnicească a ieromonahului Iacov deveni direct proporțional cu chinurile lui. Chinurile erau fără sfârșit, dar și emanarea duhovnicească era fără limite.

Se vorbea despre el nu numai în zonă, dar și în toată Eubeeea. Îl cunoșteau mulți din capitală și din împrejurimi și mergeau să-l vadă, să-l asculte și să se mîrturisească, însă atunci când, puțin mai târziu, în 1972, s-a pus problema unui nou egumen, n-a fost socotit potrivit de către Nicolae, mitropolitul de atunci al Halchidei.

Au trecut trei ani. marele nostru nevoitor făcea ascultare desvârșită și făcea de noul egumen, tânărul ieromonah de atunci Hristodul, acum egumenul mării mănăstiri Cotelomului din Sfântul Munte. Avea atâtea virtuți și Dumnezeu i-a dăruit atâtea harisme extraordinare, încât nu i-a fost greu să se supună tânărului egumen. Dimpotrivă, îl iubea mult - de altfel îl cunoștea de mic copil și îl spovedea.

După trei ani s-a pus iarăși problema egumeniei, noul mitropolit Hrisostom s-a orientat atunci foarte bine asupra părintelui Iacov, care ovoida și dădea înapoi, în cele din urmă s-a plecat și de la 25 iunie 1975 a fost pus "în sfârșit", a devenit egumen.

Noi responsabilități, multe dureri, dar și mai mare emanație duhovnicească. Refacerea mănăstirii, care deja începuse sub părințele Hicodim cu părințele Iacov ca puternic stimulator, acum înainta în salturi. A purtat de grijă mănăstirii și la tot înutul înconjurător. De aceea în groaznicii ani 1978-79, când au ars foarte multe păduri din Grecia, el ieșea la miezul nopții din

m n stare, uneori singur, alteori cu monahii i f cea mereu Paraclise, ca s se izb veasc locul de blestemul incendiilor.

Dar mai mult decât de cl diri - pe care le voia bune i solide, dar foarte simple i c lug re ti - se interesa de viata l untric a ob tii. Lucrul acesta îl dorea mai mult. Cu to ii erau numai trei monahi, în ciuda emana iei lui duhovnice ti, în ciuda minunilor ce le f cea, nu avea monahi tineri. Mul i tineri ce doreau s devin monahi îi cereau sfatul i se m rturiseau aici, dar se duceau în alt parte i se închinoviau.

Un egumen tân r, care în acea vreme s-a dus la el ca s -l cunoasc i s -i cear sfat, l-a întrebat:

- P rinte, cum de nu ai mai mul i monahi, de vreme ce atât ia interesa i de viata duhovniceasc trec pe la Sfin ia Voastr ?

La care stare ul a r spus f r greutate:

- P rinte, se vede treaba c eu tiu bine numai primele slove. Pe cele adânci nu le cunosc...

i într-adev r au trecut 12 ani pân s vad un monah tân r. A a teptat pân în 1987. Dar asta nu se datora faptului c el nu tia "slovele cele adânci". Un harismatic, un v z tor de Dumnezeu la care alergau pentru sfat o mul ime de monahi din diferite m n stiri, tie bine "slovele" monahismului, felul cum s îl introduc stare ul pe ucenic în duhul i în atmosfera vie ii monahale, în alt parte era pricina - sau mai degrab principile - i este greu s se cerceteze discern mântul stare ului Iacov i judecata lui Dumnezeu în acest caz. De aceea, s l s m chestiunea aceasta.

A adar erau pu ini monahi, dar slujbele se f ceau normal, virtu ile monahale se vedeau i pe fete. i asta a ar tat-o satana egumenului într-o zi la amiaza în felul lui propriu. De i poarta era închis a ap rut deodat în curte o b trân urât având aram în nas.

Stare ul i-a spus:

- Vino să te închini. De unde îmi vii? Stai și te odihnește o zi.

- Ce spui? Aici nu stau nici o jumătate de ceas afară spusă bătrâna. Aici liturghisim în fiecare zi, vă rugăm... Mă duc la mănăstirea (cutare); o să încerc lucrurile acolo vreo săptămână și după aceea mă duc în altă parte.

- "Fiu cumva ești satana?" - îi egumenul îndreaptă Crucă de lemn înspre ea. Satana în chipul bătrânei a dispărut imediat, dar nu s-a descurajat. A doua zi, în chilă sa, în clipă când se pregătea să înceapă rugăciunea sa cea de multe ceasuri, îi punea în mână în cătușe, cuviosul a văzut un schelet înfricoșător înaintea lui.

Stărețul a luat icoana Maicii Domnului a pus-o deasupra lui și a dispărut. Aceasta s-a întâmplat de mai multe ori. Altădată Satana a luat chipul unui apărător mare și urât, care s-a repezit să-l lovească pe stăreț în față.

Dar satana avea și alt mod de acțiune, mult mai eficient. Punea oameni să calce în picioare putinele livezi ale mănăstirii, sau să-l nedreptească în alt chip. Așa a procedat și de data aceasta. Stărețul s-a împușcat cu sufletul. Satana a înțeles lucrul acesta, și s-a arătat și i-a spus:

- Eu o să-ți fac, bre... o să-ți sugrum. Pi-o să-ți las să-ți liniștești, mâine vei lua și o hârtie.

Stărețul i-a pierdut curajul. A doua zi într-adevăr i-a venit citație pentru tribunal. Măria, nepoata lui l-a aflat într-o stare îngrozitoare, în zadar a încercat să-l încurajeze. Au coborât din chilă ca să meargă în bucătărie să bea o cafea. Trecând pe dinaintea uii centrale a bisericii, stărețul s-a întors către dreapta și a intrat în biserică. Măria l-a urmat, curios, oprindu-se la pangar. Stărețul a înaintat spre catapeteasmă, și s-a oprit înaintea icoanei Cuviosului David. De acolo Măria l-a auzit zicând:

-De ce stai, sfinte al meu, Davide? Tu stai în icoană și-l lași pe Iacov să-l scoată la capăt singur... Cu Iacov s-a terminat, nu mai poate, nu-și mai face nimic. Coboară și le rânduie-te...

Starețul a spus și altele pe acest ton aspru, dar Măria sa înfricoșat și a ieșit, nemaiauzindu-le pe celelalte.

A v zut i a atins Sângele cel Prea Sfânt al Domnului

Minunea cea mai mare i mai minunat , pe care i-a oferit-o Dumnezeu, s-a s vârit în diminea a zilei de 22 noiembrie 1975. A fost atât de mi cat de această minune, încât imediat a consemnat-o într-o însemnare pe care am aflat-o în caietul s u. însemnarea începe cu data de mai sus i cuprinde exact urm toarele cuvinte:

“În 22 noiembrie, într-o zi de sâmb t diminea a, la Sfânta Proskomidie, după pomenire, în vremea când acopeream Sfintele Daruri, am v zut real, m rturisesc într-o sfîn enie, o p rticic de sânge uscat. Am atins-o i pe degetul meu a r mas sânge. Chemând pe unul din fra ii Sfintei M n stiri, pe p rintele Serafim, i-am spus toate i el mi-a spus: “P rinte, noi nu vedem, dar Sfîn ia Ta ai v zut ce este?” i eu i-am r spus c m închin i cred c este însu i Dumnezeu de fat .

i am spus: “Doamne miluie te!” de trei ori“.

† Arhim. Iacov

Dragostea lui pentru Domnul era nem rginit , ne-vointa îi era peste m sur . Dar i darurile lui Dumnezeu erau covâr itoare. A v zut și a atins însu i Sângele Cel Prea Sfânt al Domnului. Slav ie, Doamne! Minunat este puterea Ta, minuna i sunt i cei ale i ai T i. Noi nevrednicii, î i mul umim pentru ei.

“Niciodată n-am dorit să am ceva al meu...;
sunt pe mântuire în cenușă”

În a doua jumătate a lunii mai a anului 1977, a fost iarăși grav bolnav. A făcut răbdare, dar răul continuă. S-a temut că își se apropie sfârșitul și la 23 mai a scris fraților mănăstirii o însemnare, pe care am aflat-o în caietul lui. Textul este simplu. Dar el descoperă adâncă cuvioșie a monahului neagonisitor. Cuprinde exact următoarele:

„Sfânta Mănăstire a Cuviosului David, 23 mai 1977”

Cuvioșii Părinți Chirii și Serafim, văcer binecuvântările voastre cele sfinte.

Părinții mei sfinți, să luați aminte de Sfânta Mănăstire a Cuviosului Părintelui nostru David. Tot ce există în Sfânta Mănăstire, muzeu etc. apar în Cuviosului Stare David. Și în lăuntrul chiliei Cuviosului Stare, în care stau din 1952, orice există apar în Sfântului Stare David, cărți, bani etc. Eu niciodată n-am dorit să am ceva al meu, ci numai datorită bolii mele, pentru nevoile mele, am avut aceste lucruri, niciodată nu m-am gândit la ceva ca să-l doresc și să-l am al meu, cunoscând că sunt pe mântuire în cenușă.

Să luați aminte la toate; să aveți dragoste între voi, deoarece dragostea acoperă multul imedat și pe cale, și din dragoste pentru noi S-a răstignit Domnul nostru Iisus Hristos.

Dacă avem dragoste între noi, atunci suntem fiii lui Dumnezeu. Dacă v-am mâhnit cândva, ca un om, să mă iertați în harul Domnului să fiu cu voi.

Vă salut cu salutarea sfântă.

Cel mai neînsemnat între ieromonahi, P. Iacov

Convorbire cu cuvio ii David i Ioan Rusul

În anul 1977 p rintele Ioan Bernezos, de la satul Iprocopi din Eubeia i-a cerut s se roage, pentru c în ciuda tuturor încerc rilor n-a putut afla ap , i toate s-au uscat. Era în timpul r scoalei organizate pentru p durile lui Beker, atunci când mul i s-au întors i împotriva p rintelui Ioan. Atunci p rintele Iacov i-a f g duit urm toarele:

-M voi duce imediat s fac rug ciune la Sfântul David, ca s afli ap . Voi spune Cuviosului s vin acolo, s ia i pe dumnezeiescul Ioan (Rusul) i precum a lovit cu toiagul s u i a scos ap în m n stirea sa, a a va lovi ca s scoat ap i pentru bunul nostru preot.

Degrad s-a aflat ap i atunci când p rintele Ioan a sunat la telefon s -i mul umeasc , înainte de a spune ceva, stare ul l-a în tiin at.

- P rintele meu, dup ce m-am rugat fierbinte cuviosul David mi-a spus: Pleac -i capul, coboar -i privirea. i, f cându-mi semn c voi afla ap , ad ug : înainteaz !

Este ciudat c se sim ea diferit pentru al i sfîn i i mai ales pentru Cuviosul Ioan Rusul, pe care-l chema în ajutor împreun cu Cuviosul David. Atunci când îi chema pe amândoi d dea impresia c pentru Cuviosul Ioan, era mai absolut necesar ca - fiind mai tân r - s alerge mai repede, deoarece Cuviosul David era mai b trân. Cu cuviosul Ioan nu devenea niciodat poruncitor, precum cu cuviosul David. Se ru ina chiar s liturghiseasc la Biserica Cuviosului Ioan de la Procopi. îi spuneau:

- P rinte Iacove, veni i s liturghisi i la Cuviosul Ioan.

Dar acela r spunea:

- Eu, cel din p mânt, nu sunt vrednic s m afli înaintea dumnezeiescului Ioan.

îi totdeauna când pronun a numele Cuviosului Ioan, c ruia adeseori îi spunea “dumnezeiescul Ioan”, i “M rturisorul” la cuvintele 'dumnezeiesc“ i “m rturisorul“ vocea lui lua un ton de m re ie solemn , ca i cum ar vedea pe sfântul înaintea lui i l-ar proclama împ rat.

Pe cuviosul Ioan nu numai c îl ruga s alerge la nevoile credincio ilor, dar îl i vedea viu afar de racla lui, gr bindu-se spre ajutorarea lor. în 1986 p rintele Iacov povestea cum sfântul Ioan lucreaz viu în afar raclei lui. A a cum st team al turi de el l-am întrebat cu glas sc zut:

- Sfin ia Voastr l-ati v zut afar ? De unde ti i aceasta?

Stare ul i-a continuat nara iunea, deoarece la discu ie erau de fat i al ii. Aceia i întrebare i-am pus-o înc de dou ori, cu glas potolit, ca s nu aud ceilal i. Atunci, dezarmat, a r spuns, dar f r s schimbe ritmul:

- Deoarece îl vezi diminea a, când vine de unde a fost i într în racla lui! Sunt ceasuri în care nu se afl în racl .

Minunea aceasta c Sfântul Ioan uneori nu se afl în racla sa, au adeverit-o i al ii, precum i preotul responsabil al Bisericii. Cuviosul Ioan l-a învrednicit pe fericitul stare de discu ii clare i ziditoare cu el. Ba ceva înc i mai mult, stare ul îl vedea întreg i viu pe Sfânt, cu care discuta, întorcându-se de la consulta ii medicale, trecea, ca întotdeauna s se; închine sfântului Ioan. Odat îngenunche la racla Cuviosului si peste pu in îl v zu pe Sfântul c îi spune, precum a povestit însu i stare ul mai apoi:

- Acum am o treab si trebuie s plec. Tu s nu prime ti s faci vecernia pân ce m voi întoarce.

Când s-a întors Sfântul i-a spus:

- Crezi c binecuvintez pe to i cei care vin aici? Iat , pe aceast femeie care s-a închinat acum cu copiii ei n-am binecuvântat-o:

- De ce? - a întrebat p rintele Iacov.

- Pentru c î i blesteam copiii.

... sunt numai bucurie... privesc la fetele voastre

Marea lui sup rare de la sfâr itul anilor '80 era mic orarea puterilor lui trupe ti. i se mîhnea c nu mai putea lucra mult cu mâinile i nu mai rezista s se roage 23 de ore din 24. Dar cu toate acestea lucra 20 de ore, mai ales duhovncie te. Unul din duhovnice tii lucr tori era i arhimandritul Pavel. A arat spiritual toat Eubeia i mai departe, iar pe cei care aveau de înfruntat probleme grele îi trimetea la stare ul Iacov. Acela îi primea pe oameni cu o nesfâr it dragoste, îi privea cu aten ie în ochi i în elegea cine are inten ie bun i cine a venit din curiozitate.

Odat nu s-a putut st pâni, pentru c avea înaintea lui numai oameni duhovnice ti i le-a spus:

-Fiilor, sunt numai bucurie. Eu m uit la fetele voastre; sunt curate. A a s fi i întotdeauna. Eu v d i înl untru. Un preot m-a întrebat odat : “Pe mine cum m vezi, p rinte Iacove?” i era negru, fiilor, nu v pot spune. Am zâmbit i nu i-am spus preotului cum l-am v zut.

N-a f cut observa ii aspre nici mirenilor, nici clericilor. Discern mîntul lui era nespus de mare, fapt care se vede i din împrejurarea urm toare. Un preot care mergea adesea la stare , l-a întrebat:

-P rinte, nu cumva v mîhnesc fiindc îmi tai p rul? Stare ul a r spuns “nu“ dar fire te, voia ca i el s tin cu t rie tradi ia. Mai târziu, acela i preot venind la Mân stare f r s mai aib p rul t iat. Atunci stare ul a g sit prilejul si i-a spus îndeosebi:

- P rintele meu, si înainte erai bun, dar acum e ti majestuos ca Melchisedec.

Fat de to i era politicos i sociabil, pe to i încerca s -i zideasc , s - i îmb rb teze, îns faf de cei cura i i bine inten iona i se

deschidea altfel. Îi cel mai mult fat de tineri. Fa de ei î i rev rsa bucuria si veselia sa, ce nu se putea descrie. Oamenii nu în elegeau lucrul acesta dar, f r s cerceteze mai mult, se predau î ei acestei bucurii î veselii. î adesea veselia se manifesta î altfel.

Atunci când înso ea închin tori bine inten iona î la biseric spre a cânta Paraclisul Cuviosului David, sau simplu, ca s -i binecuvânteze cu capul lui, din sfintele moa te ie ea o mireasm nespus . Asta s-a întâmplat si atunci când M n stirea a fost vizitat în aprilie 1983 de Facultatea de Teologie din Atena, condus de p rintele Gheorghe Eftimiu.

Sosea vremea ca închin torul s plece î atunci sim ea c las în urm persoana pe care o iubea mai mult decât pe oricare alta pe lume. De aceea pleca mâhnit. Acela îi petrecea î oamenii plecau cu curaj, cu mângâiere, cu n dejde... î mai ales cu dorin a s revin . O vizit la p rintele Iacov era pentru mul î un nou punct de plecare, de r scrucă pentru via a lor de dup aceea.

Ieromonahul H. spunea c atunci când pleca de lâng el sim ea c pleac din rai. î ceea ce sim ea era un lucru foarte firesc, pentru c în fata acestui stare fericit se oglindea Dumnezeu. Mintea î inima sa erau s la al energiilor dumnezeie ti care se oglindeau si se ar tau în sfîn ita lui fa . Acest fapt era de la sine în eles, v zând pe fa a lui atâta lumin î pace, blânde e î dragoste, în chipul acesta se descoperea î se sl vea Dumnezeu. Cu alte cuvinte în felul acesta închin torul gusta ceva din rai, ceva în mic din împ r ia lui Dumnezeu.

“Acesta a avut un mare dar înainte-v z tor...
dar îl ascundea ca s nu fie sl vit...”

Mai ales acei care vizitau pentru prima dată M n stirea sufereau din când în când câte un oc. Ajungeau acolo ne tiu i de nimeni, dar îi chema pe nume sau le spunea greut ile ce le-au înfruntat până a ajunge la m n stare. Cu toate acestea, cu harisma mai-înainte-vederii era foarte atent.

De i cuno tea adâncurile inimii celui cu care discuta, nu-i spunea nimic, î i ascundea harisma mai înainte vederii. i precum a spus P rintele Porfirie, la câteva zile după adormirea p rintelui Iacov, fericitul i marele avv :

- Acesta (p rintele Iacov) avea un mare dar înainte v z tor, pe care îl ascundea cu grij , ca s nu fie sl vit. Este unul din Sfin ii cei mai mari ai secolului nostru.

Dar i în acest caz nu i-a lipsit discern mântul, în 1979 au venit la m n stare profesorii unui liceu, f r ca s - i anun e vizita lor. Ace tia aveau multe probleme între ei i de aceea au mers la stare . Stând la o cafea a venit i stare ul, care a început s le spun diferite lucruri i s le dea sfaturi concrete, care au constituit rezolv ri la problemele profesorilor, care fire te au r mas tr sni i. S-a comportat astfel, deoarece nimeni dintre ei nu îndr znea s vorbeasc înaintea celorlal i despre acele probleme.

La fel f cea atunci când judeca ceva esen ial la cei care se m rturiseau. Mul i veneau la m rturisire sl bi i duhovnice te, ov itori, ru ino i, ne tiutori. Acela îngenunchea i începea cu dib cie s -i spun ispitele, p catele, c derile, gândurile celui ce venise la m rturisire, care i el edea în genunchi, c ruia cu dragoste i asprime alin toare îi recomanda medicamentele duhovnice ti necesare. O spun mul i, chiar i monahi:

- Eu la m rturisire nu i-am spus nimic. Stare ul le-a spus pe toate i eu la fiecare din ele îmi mi c m capul.

i de i n-a mers nici pân la prima clas a gimnaziului* i nu tia despre psihologie i pedagogie, se adapta u or la planul corect al discu iei i la m sura în elegerii celui ce se m rturisea. Agricultorul îl sim ea ca fiind al s u, la fel i func ionarul. De asemenea profesorul universitar i înaltul judec tor, nu numai c nu avea greut i cu el, ci le crea sim mântul c stare ul, prin cuvintele pe care le spunea, se afla la nivelul lui. rt-a fost deloc întâmpl tor faptul c mul i profesori universitari i înal i demnitari i-au cerut sfatul i i-au m rturisit înaintea lui. La fel i foarte mul i clerici, duhovnici i ei, de asemenea epis-copi i patriarhi s-au plecat i s-au m rturisit la stare ul Iacov cel f r diplome. i to i au plecat u ura i, mân-gâia i, cu o nou îmb rb tare pentru nevoia a duhovniceasc .

De altfel avea atât de dorin s -i vad pe oameni venind la Sfânta Liturghie, încât, de cum distingea o poc in sincer , nu punea canoane aspre. Ar ta mare comp timire i îng duin fa de cei ce se m rturiseau, îns nu putea trece cu vederea începuturile de temelie.

Astfel în 1987 n-a îng duit unei tinere s se împ rt -easc . Aceea a mers la un oarecare episcop care i-a spus s se împ rt easc . Dar de dou ori când tân ra a venit spre Sfânta împ rt anie, a descoperit ceva ciudat: de i i se d dea Sfânta împ rt anie cu linguri a, în gura ei nu intra nimic. S-a cutremurat, s-a poc it i a alergat s se m rturiseasc iar i la P rintele Iacov.

Ceva asem n tor, precum a povestit însu i p rintele Iacov, s-a întâmplat cu un ziarist, care voia s se împ rt easc , de i nu îi era de folos s o fac :

- în clipa când trebuia să-l împ rt esc am ov it... Sfinte al meu, Davide! Atunci de la sfânta linguri iese o str lucire de aur, trece pe deasupra capului meu i se duce la Sfânta Mas ...

Strălucirea aceasta, pe care “a văzut-o, - spunea el - i un monah, un om virtuos”, a însemnat că Sfântul Duh n-a lăsat ca Trupul în Sângele Domnului să intre în omul cel necurat. Persoana aceea, care avea o negreală pe față, arată prin aceasta că are o oarecare legătură cu vrăjitoria, precum a explicat Părintele Iacov.

Împlinitor, iar nu doar cinstitor al canoanelor

A trecut de asemenea prin încercări atunci când i-au ut recomandat ca duhovnic pentru preoie. Fiii lui duhovniceți, care i-o cereau, nu erau îngreuiți prin cderi opritoare de preoie. Acela însă simea o adânc teamă de a a ceva, adesea ovia îi lămurea candidatului cât de înfricoătoare este Taina preoiei. îi amâna recomandarea... îl revedea pe candidat, spunându-i:

- Tu, fiul meu. Ieții pe acestea, iart-mă că ți le mai spun și eu... Nu este ușor... să te faci... preot al Celui Prea înalt. Cum să-ți explic eu acestea...!

îi proceda în felul acesta, întârziindu-l pe candidat, ca acela să conștientizeze sfînia Tainei, iar el să depășească frica ce îl stăpînea.

Stareul Iacov cel atât de aspru cu sine, arăta mult în elegere pentru greutățile celorlalți. Ajungea astfel să dezlege la untdelemn miercurea și altele asemenea, cu explicația că "sunt osteni oamenii, au făcut atîta osteneală ca să vină să se închine Cuviosului. Fiu face nimic, pune-le untdelemn...". Dar aceasta n-a făcut-o niciodată pentru sine. Atunci când stătea la masă și mîncă, în orice zi ar fi fost, stareul se făcea numai cîmînc, îndată ce îi dădea seama că am observat că el cu adevărat nu mîncă, lua o fărmitură și o băga în gură. Iar puțina mîncare ce-o avea în farfuria sa rămînea aceiași. Sau se împuțina numai atunci când dădea o parte din ea vreunui de alturi.

îi ruga pe oaspeții lui să mînce bine și se bucura mult atunci cînd mînceau. De aceea adesea îi îndemna cu bună-tate:

- Mîncă, nu-l mîhni pe Domnul.

Totui dădea o importanță specială postului și cumpătării, precum și mersului la Biserică. Recomanda oamenilor să meargă la

biserici și se roage. La prima vedere se pare un lucru simplu ceea ce el recomandă drept canon sau condiție de temelie:

- Să posteți de toate trei zile, să vă rugați, să vă înfrânați și să deschizi trei biserici (să dai și să faci trei Liturghii).

Dar aceste lucruri foarte simple ascund o înțelepciune teologică. Deoarece ele presupun o credință adâncă în Dumnezeu și în mijlocirea sfinților și numai acela care o are se poate supune în lucrare această nevoie aspră și se supune ostenețelor și cheltuielilor. "Deschiderea Bisericii" o recomandă pentru că tăie bine câtă putere sfinților și iertătoare are Taina Euharistiei. Dacă află că un preot a luat mulți bani pentru astfel de Liturghii, sau pentru 40 de liturghii, se mârșăiește peste mârșăie și spune credincioșilor:

- Să luați aminte unde vă dați banii!

Dar pe preoții care ajungeau la Mănăstire cu fiii lor duhovnicești îi băga în seamă, îi cinstea și îl lăuda în public, ca să aibă autoritate față de credincioși, încerca să le sărute mâna, chiar și celor mai tineri. Avea mulți fii duhovnicești preoți și urzea mii de chipuri prin care să le sărute mâna.

Dojenea pe monahi în chip blând și-i introducea în duhul monahismului, arătându-le dragoste și ajutându-i. Iar atunci când se întâmpla să-i neglijeze datoriile lor sau să-i slăbească nevointa lor duhovnicească, nu-i muștra cu cuvinte aspre. Se purta cu ei tipiconal, nu-i privea direct în față. Dar cu toate acestea monahii îl țiau plin de dragoste și simpatie și când îl vedeau în curte sau în biserică alergau să ia binecuvântare de la el; un cuvânt al său, privirea sa mângâietoare erau o participare de raie. Când se purta cu ei tipiconal, când nu-i mângâia cu privirea simțeau adânc că pierd acel raie, pentru care au venit în Mănăstire. Asta îi căminea, se pocăiau și începeau cu mai mult râvnă nevointa duhovnicească. Dacă voia să devină mai concret, le spunea, chipurile, cu indiferență:

- Prin ilor, când eram mai tânăr mergeam la biserică
(adică la paraclisele Mînistirii), le pregăteam, le curăţam ca să
fie gata la sărbătorile lor... jertfeam din odihna mea...

Îi ei în elegeau că trebuie să fac ceva mai mult decât
cele obișnuite, dacă o cerea nevoia.

La Sfântul Ioan Rusul

Nu voia să iasă din mână stire. Mai întâi deoarece ie înd, credea că iese din rai, se făcea un nou Adam izgonit, în al doilea rând, deoarece de acest rai pe care îl simțea, era dator să aibă grijă continuu de el, și prin urmare trebuia să fie întotdeauna acolo.

Și când pricepea că un monah avea de gând să mergă la cutare loc de închinare, sau la vreo mânăstire în vizită, spunea, chipurile, cu indiferență, în trapez sau în particular:

- Prin ilor, am cunoscut un monah bun care n-a ieșit deloc din mânăstirea lui. Și s-a sfârșit.

Se gândea monahul să ceară binecuvântare să mergă în Sfântul Munte? Starețul i-o lua înainte:

- Prin ilor, voiam să merg în Sfântul Munte. Dar cum să merg... și aici este Sfântul Munte. De aici firea te ținea foarte bine că agitația mânăstirii Cuviosului David, cu atâtia închinători bărbari și femei, nu o are Sfântul Munte. Clericii, fiii lui duhovnicești, îl chemau adesea să vină în enoriile lor sau în mânăstirile lor, dar starețul totdeauna se lepăda spunând:

- Ce să fac eu cu mine? Eu sunt hoit și o să vă întin în aerul.

Excepție o constituia Biserica Sfântului Ioan Rusul. Dar ea era în drumul lui, spre și de la Halchida, unde trebuia să mergă din când în când din motive de sănătate sau pentru interesele mânăstirii. Se oprea, a adar, totdeauna, să se închine la cuviosul Ioan.

Într-o amiază întorcându-se de la Halchida a ajuns la Procopi. De aici a luat-o la stânga și s-a aflat lângă Biserica Cuviosului. A intrat cu evlavie, în pridvor a aprins o lumânare mare și a înaintat spre stânga în biserica pro-priu-zisă. S-a apropiat cu

respect și veselie de racla Cuviosului și a îngenunchiat. A stat a a rugându-se mult timp. A teptau și ceilalți și se închine și se nec jeau pentru că întârzia. S-a ridicat, a și rutat sfintele moarte și a trecut de cealaltă parte a raclei, în stânga, ca să nu împiedice pe închinători. Acolo stătea în picioare și cu ochii aintiți la sfîntul cap al Cuviosului. Se bucura de priveliștea lui.

Aa cum privea, a observat că sfintele moarte se mișcau, își schimbau poziția, potrivit cu omul care se apropia și se închine. Iși așezat ceva ciudat și a luat aminte mai bine la acest fapt. A luat îndrăzneală și a întrebat pe Cuviosul:

- Sfînt al meu, de ce pe unii îi lași să-și atingă buzele și te sărută, altora le scoți mîna, altora le dai mîna și te întorci și-și vezi, iar altora le dai mîna, te uiți la ei și le zâmbești? Iar de la alții de ce îi întorci fața și te scârbești de ei?

și a primit imediat răspunsul Cuviosului:

- Iacove, nu trec totuși pe dinaintea mea și se închine... Unii trec cu evlavie, alții trec cu mâinile la spate... iar alții vin din curiozitate..

Darul acesta l-a avut pîntele Iacov și alte daie. Adică vedea cum sfintele moarte luau o poziție de primire sau de respingere, potrivit cu evlavia și cu starea lăuntrică a celui ce venea. Dar de fiecare dată când trecea și se închine, Cuviosul nu-l lăsa pe pîntele Iacov fără vreun semn dumnezeiesc. Astfel, mult mai târziu, în 1990, când se întorcea de la niște consultații medicale din Atena, s-a oprit la Biserica Cuviosului împreună cu nepotul său Teodor. Era mult lume. A intrat, s-a apropiat de raclă, a îngenunchiat și a rămas așa destule minute. Femeile care a teptau și se închine și-au pierdut răbdarea din pricina întârzierii pîntelui, care nu-și mai termina rugăciunea. Deodată, s-au tras înapoi înfricoșate spunând: "Trosnesc oasele, oasele Sfîntului trosnesc". Pîntele Iacov a înțeles neliniștea lor, s-a ridicat în picioare și le-a spus foarte firesc:

- Cre tinilor, Sfântul este viu, i-a schimbat doar poziția, nu v temei!

Iubea mult și pe preotul Bisericii de aici și nu se sfia să se spovedească la tânărul părinte Ioan, care era și preotul Cuviosului.

Însă totdeauna mîrturisirea părintelui Iacov devenea o experiență mică toare pentru duhovnicul ce o primea, în 1983 a cerut să se spovedească. Preotul, care era fiul lui duhovnicesc, n-a voit. A fost cuprins de frică și-l mîrturisească pe starețul său, un ascet cuvios care el însuși mîrturisea mii de oameni și sfîtuia asceți de înaltă virtute. Spunea că nu are nimic de spus unui duhovnic ascet, nu are experiență... Starețul insistă și înăea epitrahilul spre a-l pune la gâtul preotului, de la care a cerut ascultare fără murmur. Astfel preotul a primit. Au înghenunchiat amândoi în fața icoanei Cuviosului David din catapeteasmă și a început revîrsarea smereniei, care zguduia cetatea și lumea întreagă. Biserica a fost inundată de inimă deschisă și de mintea deschisă a cuviosului ascet, care era și egumen cu responsabilitate, dar era și povătuitor duhovnicesc a mii de credincioși laici, monahi, preoți, episcopi și patriarhi. Ascetul pe toate le spunea fără reîntreținere. Și le spunea conștient, mai întâi Domnului, apoi Cuviosului David și în cele din urmă preotului. Se mîrturisea că și cum dialoga cu Cuviosul David, avînd martor pe preot. Vorbeau în șoaptă amândoi cuvioșii - a a simțea preotul - și cuviosul cel ce se mîrturisea se întorcea către Domnul și arăta Domnului că în cutare caz "am făcut a a precum mi-a spus Cuviosul David", pentru cealaltă situație "am făcut asta, precum mi-a arătat cuviosul David..." Descoperirea preotului cugetării, faptei și gândurilor, dar ele erau ca o plîngere conștientă față de Domnului, Cuviosul îi sublinia că le-a gândit sau le-a făcut cu încredințarea Cuviosului David. Îl avea pe Cuviosul împreună și spunzător și ajutător înaintea lui Dumnezeu. Dar îl avea și de stare, de duhovnic. Căci la sfîrșit i-a spus:

- Vezi, Sfinte P rinte (David), le spun înaintea bunului nostru preot...

“Bunul nostru preot“ nu avea i nu îndr znea s spun ceva cuviosului ce se m rturisea. Atunci acela c dea pe brânci, îi punea fruntea pe înc l mintea preotului i a tepta rug ciunea de iertare. Preotul se pierdea, se sim ea în aer, nu tia dac trebuia s citeasc rug ciunea de iertare. Stare ul a tepta alungit jos. F r s în eleag de ce, preotul citi sfâr itul rug ciunii i-l apuc pe stare ul s u ca să-l ridice de la p mânt.

Coltul chiliei sale cu patul de lemn. înainte de a se îmboln vi grav, pe scândurile patului avea numai o zdrean . i totu i pu inul timp în care dormea se culca pe du umea.

Revrsarea de închin tori
i de semne dumnezeie ti.
Sufer , bine miresmuie te i “danseaz “

Dup 1980, câ iva ani au trecut greu în M n stare. Bolile stare ului, închin torii, alte încurc turi si ispite... paralel i întinderea faimei stare ului. Semn bun i minunat, dar i pretext s nu mai apuce s fac spovedaniile, s nu mai poat r spunde pu ine cuvinte la numeroasele scrisori. Au trecut a a cam cinci ani de zile.

De acum înainte toate au devenit mai grele, dar i mai minunate. Urcu ul ascetic al stare ului a devenit mai brusc, iar harismele lui mai impresionante. Picioarele îi erau umflate i negre. Flebita nu glumea. Umbla cu greutate. Ca i cum nu ajungeau acestea au venit i problemele inimii i ale respira iei. Sau mai degrab s-au intensificat. Insuficient cardiac , insuficient coronar , ce s vad i ce s vindece mai întâi tiin a.

A început, de nevoie, vizitele pe la spitale, înainte de a intra i de cum ie ea din ele st tea pu in timp la familia Teodor i M ria Mikeli. Amândoi îl aveau la mare evlavie, i-i purtau mult recuno tiint . Cu putini ani mai înainte. M ria, din pricina unei na teri grele, ar fi murit împreun cu pruncul. A salvat-o P rintele Iacov cu mult rug ciune, spre marea uimire a medicilor. F r s le spun despre problema lor a cunoscut-o i s-a rugat 48 de ore, zi i noapte, îl vedeau urcând în vârful muntelui cu Crucea i când l-au întrebat cum i ce, le-a r spus:

- M duc acolo sus, fiule, ca s fiu mai aproape de El i ca s -L rog pentru M ria noastr . A doua zi a luat un taxi i s-a dus la Atena s -i citeasc . Stare ul a ajuns la timp i M ria cu

pruncul au fost salvati. Ea este Maria cea care, micu fiind, nu avusese s -i dea putin pâine i câteva drahme.

La fel i cu Teodor, care era inspector pe un vapor. La 15 august 1979 p rintele Iacov a spus:

-Dac nu s-ar pierde Teodor ast zi... trece o mare cump n ... m duc s fac Paraclisul.

Într-adev r Teodor se primejduia. A c zut cu vasul în ni te stânci în Marea Ro ie. Cu toate c era inspector, a luat responsabilitatea vaporului i d dea mereu ordine, pe care, logic nu le controla, dar ie ir toate corecte. Sim ea c ascult de o oarecare putere. Astfel s-a salvat i el i ceilal i ai vasului.

În ceasurile i zilele petrecute în casa Mikeli tr ia ca un înger f r trup. Nu f cea zgomot, nu cerea nimic, nu deranja... nu cerea nici un pahar de ap ca s - i ia medicamentele. Îi pl cea cafeaua, dar o primea numai dac Maria insista mult, dup care îi mul umea mereu pân la amiaz . De i-ai fi oferit ceva cât de mic, ar ta o adânc recuno tin .

Teodor avea o icoan istoric i f c toare de minuni. Aceast icoan o avea de la bunicul s u care atunci când a ie it cu numeroasa sa familie din M n stirea lui Arcadie din Creta, când grecii erau omorâ i de turci, a luat-o cu el. Punând icoana înaintea lor, turcii au orbit nu i-au v zut si a a au sc pat. La aceast icoan se ruga ceasuri nesfâr ite bunicul lor, pustnicul, stând în genunchi.

Maria îl ruga s stea pu in i în buc t rie, unde ea avea treburi, ca s nu fie singur. Dar stare ul se ru ina. Dup un timp a cedat i s-a dus. A g sit acolo un sc unel mic de lemn, l-a pus într-un col si st tea acolo ca un copil de refugiat cuminte i ruinos. Deoarece exista sc unelul, fotoliul era pentru el un lux care nu se potrive te monahului. Avea i la chilia lui un scaun nenorocit, dar nu st tea pe el niciodat . Dar în casa Mikelilor stare ul trebuia s stea cuviincios dac venea vreun oarecare str in. St tea pe marginea unei canapele. Cam cu dou luni

înainte¹⁶ a mers la familia Mikeli doamna S.P. A întrebat unde stătea stareul. I-au arătat. S-a așezat în același loc. Peste puțin timp a simțit o mireasmă, a luat aminte mai bine, era o mireasmă năpustă. A prins curaj și a explicat ceea ce simțea. Soții Mikeli au zâmbit și i-au confirmat nu numai aceasta, dar i-au spus și faptul că adeseori, atunci când stareul era la ei și vorbea, din gura lui ieșea o mireasmă dumnezeiască. “Ne apropiam mai mult de el, chipurile din simplitate, dar de fapt căsăsim în mai multă acea mireasmă. Acela pricepuse, se strângea de suflet și făcea pe neștiutorul...”

La fel se întâmpla și cu hainele lui, cu flaneaua lui. Oricât ar fi purtat-o, nu se murdărea. Și nu numai atât. Mirosul plăcut. Căci nu “se slăbea” înșă, precum remarcă și fericitul părinte Porfirie, spunea monahilor care, în vremea bolii lui îi cereau să-și spele hainele:

- Le-am spălat. Părinte, nu au nimic.

Adică înuse în ascuns năpustă, când cea particulară, când cea generală, dar strălucea de curățenie. Iubea mult pe copila ei, îi vedea că pe niște îngerași, și ruga pe Maria cu gingășie, nu cu vocea sa cea poruncitoare cunoscută nouă:

- Maria, nu certa copila ei, nu pot...

Într-o dimineață micul Constantin plângea. Nu voia să meargă la coală, învățtoarea le-a arătat dansul calama-tian* și le-a spus că luni să-l țină. Cel mic nu l-a învățat și mama lui nu tia să-i arate aceasta practic. Cel mic nu cedă. Stareul a auzit plânsul și împotrivirea celui mic și a spus Mariei:

- Bine, Maria, dar nuții sădansezi?

și fără greutate a luat de mână pe cel mic și pe Maria și cântând “Un pahar de apă, doamnă Vanghelia”, i-a învățat cu răbdare cum să-l danseze.

¹⁶ Cartea s-a editat în 1993.

Dup ce a aranjat copiii, Maria a luat pe stare ca să-l duc cu autobuzul la spital pentru consulta ii. St teau pe scaune i cum privea stare ul afar vede doi tineri s rutându-se:

- Uite, Maria, ce fr iori iubitori sunt!

- P rinte, sunt o pereche...

- M i, m i... adev rat.... acolo a ajuns neru înarea.

Se uita iar i pe fereastr i se minuna de îmbr c mintea uniform i f r elegan a tinerilor. Erau to i cu pantaloni blugi i cu geac . Odat a spus unui grup de tineri ce venise la m n stare:

- Copiii meu, voi to i cump ra i de la acela i magazin, nu v c lca i h inu ele voastre?

Pustnicul cel atât de aspru i rupt de lume avea un sim estetic atât de dezvoltat, îi voia pe oameni c lca i, bine îmbr ca i, cu gust i cuviin , nu-i pl cea îmbr c mintea extravagant .

Au ajuns la spital. L-au v zut medicii. Cardiologul D. Kremastinos a cl tinat descurajator din cap. Era nevoie imediat de aparat pentru reglarea inimii. Iar starea lui general era nenorocit . Stare ul nu s-a mâhnit pentru boala lui grav i c în continuare va suferi mult mai mult. Ci se mâhnea peste m sur c va trebui s mai plece o dat ,.de dou ori din m n stare - a a credea - în timp ce a trebuit s plece de mai multe ori.

Ie ind din spital n-a stat nici o zi în casa familiei Mikeli. S-a dus imediat la m n stare. A f cut sta ie la Procopi ca s se închine la dumnezeiescul Ioan Rusul m rturisorul i împreun lucr torul s u. îl trimetea împreun cu Cuviosul David acolo unde era mare nevoie ca s ajute, s stea de fa . niciodat nu putuse trece prin Procopi i s nu se abat pu in ca s se închine lupt torului cel prea viteaz din r zboiul cel nesfâr it împotriva r ului.

A ajuns la m n stare obosit. Zguduiturile ma inii pe drumul cel greu i plin de gropi de la Robies pân la m n stare i-au pricinuit probleme la inim . Pe lâng faptul c avusese nenorocul s i se fac r u în ma in . S-a închinat în biseric i ure în chiliu a sa.

Nu apuc bine s - i scoat rasa, c îi i b tur în u . Erau p rin ii unui copil dr g la de cinci ani. Copila ul nu vorbea. L-au dus mai întâi în Rusia i acum se întorceau din America, dar f r nici un rezultat. I-au explicat totul p rintelui Iacov i I-au rugat. Acela, f r uimire i mâhnire le-a spus:

- Dragii mei, acesta este un lucru simplu. S mergem (în biseric). Ruga i-v i voi i m voi ruga i eu. i copilul va vorbi.

A a s-a i f cut. S-au rugat i el a f cut peste copil semnul crucii cu capul Cuviosului David. Copilul a ie it s se joace în curte cu al i copila i i peste zece minute vorbea ca i cum nu s-a întâmplat nimic.

Ultima noapte la Pe ter

S-a întors la chilie și si-a îng duit puțin odihn . Avea un motiv special s - i d ruiasc această puțin odihn . L-a înfrico at medicul, spunându-i c altfel starea sa se va înr ut i. Mu tia dac mai târziu va mai reu i, de aceea în aceia i noapte a hot rât s mearg la Pe ter , acolo sus, unde se rugase ani întregi Cuviosul David. Mai înainte mergea i stare ul Iacov, dar acum era destul vreme de când încetase s mai mearg regulat. i a încetat deoarece l-au priceput. Un oarecare cioban l-a v zut pe când se întorcea de la Pe ter la m n stare înainte de a se lumina de ziu . A spus i altora. Din vorb în vorb s-au creat rele interpret ri. Apoi voia ca monahii s nu afle despre asta. nu voia s fie pricin de sminteal pentru rani i nici nu voia ca monahii s tie despre marea lui nevoie . A adar a preferat s înceteze mersul la Pe ter , în care tr ise cele mai încânt toare experien e ale vie ii sale.

Acum, n-a fost ca atunci, de demult. Avea o lantern s -i lumineze c rarea. Piu trebuia s mai cear de la Dumnezeu s -i trimit o stea ca s -i lumineze calea. A ajuns, dar înainte de a coborî spre Pe ter , a privit ca din întâmplare spre dreapta. Se vedea unghiul întunecat al stâncii i vârful “Sentonaki” al Cuviosului, nici acum, dar nici alt dat nu va mai putea urca acolo, sus.

S-a umplut de nostalgie, aducându-si aminte de nop ile cu lun când urca acolo sus și se ruga cu ceasurile, singur cu stelele și cu Stare ul lui, cu Cuviosul David. Acum,

numai pân la Pe ter ... înc i asta era mult. în mod normal nu trebuia s mearg atât de mult, mai ales noaptea i pe c r ri primejdioase, în caz de ceva nici nu-l puteau g si. Se gândise c , poate era ultima oar când merge la Pe ter . i a fost ultima...

S-a rugat neîmpiedicat, nu l-au tulburat nici diavolii, nici inima. Se bucura în l untrul s u de pace. i când s-a umplut în întregime de ea, l-a r corit adierea duhovniceasc , care i-a îndulcit si ultima celul . A devenit în întregime har dumnezeiesc. Tr ia, zbura, respira, vorbea cu Cuviosul, îl cercetau îngerii cu aripi, cu chipurile lor copil re ti... slavoşlovea împreun cu ei pe Dumnezeuul Cel în Treime, Sfin ii l-au f cut p rta al lor, st tea cu strângere de inim împreun cu ei, cu to ii vedeau slava lui Dumnezeu... i ce n-a tr it în noaptea aceea, fie în trup, fie afar de trup, nu tia... nu- i putuse explica.

S nu vorbeasc despre cele ce v zuser

Știa că diminea trebuia să se întoarcă la Mânăstire. A prins utrenia, după ce a săturghisit el însuși. Dar în dimineața aceea a săturghisit oarecum altfel. Citea, spunea rugăciunile, spunea ecteniile cu voce tare și simțea că o altă putere le spunea dintr-untrul lui. Un oarecare altul, mare și dulce era prezent în inima lui, care vorbea și îl umplea de plină cere dumnezeiască. A ajuns la heruvic. Atunci nu-și mai putea da seama dacă ceea ce se văd este o face cu mâini trupești, cu buze... A făcut Ieremia cea Mare și doi din cei prezenți s-au cutremurat. Liturghisitorul înainta spre altar fără să calce pardoseala... mergea cu Sfintele la o jumătate de metru în lăime. A ieșit și împartească lumea, “cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați...”. Lumea se apropia. O demonizat, căzută pe brânci de mult vreme, cu fruntea pe dumea, fără să ridice capul strigă deodată din partea dreaptă a bisericii:

- Unde te duci tu, proasto, să te împartești... cu îngerații aceia... Tu, proasto, care ai dormit ieri cu cumnatul tău...

Atunci toți cei din biserică au văzut o tânără îmbrăcată în negru, pe care demonizat n-a văzut-o, că pleacă înfricoșat din biserică exact în clipa când trebuia să-o împartească p rintele Iacov.

S-a terminat Liturghia, s-a citit “Mulțumirea” și p rintele Iacov a ieșit din altar. Văzând acolo doi oameni de-ai lui a prins curaj și le-a spus:

- Ce liturghie frumoasă a fost astăzi!...

Aceia însăși au luat-o înainte și l-au întrebat de ceea ce au văzut la Intrarea cea Mare. Atunci a înțeles și le-a făcut semn:

“Nu spune i nic ieri i nim nui nimic“. Nu trebuia s vorbeasc , dar aceia au spus la una-dou persoane i acum spun tuturor.

i-a b ut cafeaua în trapez , închin torii s-au apropiat de el ca s aud ceva din gura lui, sau cel pu în s vad acea fa lin i pa nic . Erau mul i care mergeau numai i numai s -i vad fata, capul lui cel sfânt sprijinit pe un schelet. Abia se distingea de sub dulam i ras , de sub rasa cea str lucitor de curat ...

Am v zut vizitatori i închin tori care nu voiau s -l întrebe nimic, c rora le p rea r u chiar s -i cear s se roage pentru ei... Le ajungea numai să-l vad . Numai vocea lui s-o aud , dac astfel nu s-ar fi obosit... Pentru c vocea aceea nu era a lui. Nimeni n-ar fi garantat c vocea care cânta, care sf tuia era a nevoitorului s rac, în alt parte era i din alt parte venea harisma, darul lui Dumnezeu. Nevoitorul avea con tiin a c acesta era dar dumnezeiesc. O tia îns i diavolul i de multe ori a îndr znit s -l ispiteasc .

Cum s-a f cut asta i o comb tea stare ul? Era Joia Mare a anului 1989. A vrut s cânte un tropar din cele proprii ale acelei zile. i l-a cântat ca un înger, biserica a fost inundat de melodia sfânt i de mireasm dumnezeiasc . Cânt re ii i ceilal i credincio i n-au mai auzit ceva mai frumos, n-au mai tr it o astfel de psalmodie. i deodat stare ul s-a oprit pu în dup jum tatea troparului, pe care l-a continuat un altul. A doua zi diminea însu i acel cânt re l-a întrebat de ce s-a oprit din cântarea acelui tropar. Stare ul a explicat c l-a ispitit diavolul deoarece îl cânta atât de frumos.

“ i dac am citit-o bine, pentru Domnul meu am citit-o“

Dar nici în noaptea învierii nu l-a l sat diavolul. Era obosit peste m sur . Neregularitatea b t ilor inimii i presiunea din piept l-au doborât. P rintele Kiril s-a dus “s fac învierea“ la dou s tute e. L-au v zut pe P rintele Iacov c transpir i se învine e te.

Va reu i s termine Liturghia învierii? în mod firesc lucrul se vedea cu neputin . i cu toate acestea a avut o d ruire în timpul Liturghiei care nu se poate descrie. Mâinile îi tremurau, picioarele - îl vedeai - nu-l mai ineau. St ruia s biruiasc firea. i a biruit-o, pentru c Liturghia trebuia s se s vâr easc . A ajuns la sfâr it. A ie it la “Cu fric de Dumnezeu, cu credin i cu dragoste...” Era un martiriu s tin Sfântul Potir... I-au pus un scaun. A început s împ rt easc lumea. Din fericire atunci a ajuns i P rintele Kiril, care a luat Sfântul Potir. Stare ul s-a întors i a c zut pe scaun pe jum tate mort. Acolo i-a revenit pu in. S-a ridicat i a terminat Liturghia. i nu numai atât. în ceasul acela, cu toat starea lui de martiriu, a voit s citeasc minunatul cuvânt - ce se roste te doar în acea noapte - al Sfântului Ioan Gur de Aur: “De este cineva binecredincios i iubitor de Dumnezeu...” Pentru stare f r aceasta învierea n-ar fi fost complet . Trebuia s-o spun i a spus-o. Dar acea pronun are, acea voce vestitoare a învierii, erai sigur c venea din cer si te învia, te umplea de triumful biruin ei, te umplea de Hristos Cel înviat, de i ie ea de pe buzele smeritului p rinte Iacov. Dup jum tate de or , pe când serveam prânzul pascal, doamna S.P., care tia bine arta dictiei, i-a spus mai de-o parte:

- P rinte Iacov, a i citit foarte frumos Rug ciunea Sfântului Ioan Gur de Aur.

Iar acela i-a r spuns cu glas sc zut:

-Da, tiu. Dar m-a ispitit satana, îns i-am spus i eu: i dac am citit-o bine, pentru Domnul meu am citit-o.

ÎMe întoarcem în 1986. Milostenia lui se întindea din ce în ce mai mult. Sub patul s u î i avea traista. Sacul de aur i minunat, în el pune banii ce i se d deau, iar el la rândul s u lua bacnotele, le f cea mosora e i pune pe fiecare câte o hârtiut prins cu elastic, pe care scria numele c ruia i se cuveneau. De multe ori d dea i zece i dou zeci de mii. Iar atunci când era nevoie mare, sau când tinerii mergeau la opera ie sau s se stabileasc în str in tate, d dea o sut i dou sute i cinci sute de mii. Se întâmpla uneori s trimit la intervale de timp sume mari de bani la bolnavii lui, la cei pe care îi lua sub protec ia sa.

i traista lui nu se golea niciodat , precum încredin a el însu i:

- Dau cinci, îmi aduc cincizeci... i traista are tot deauna bani în ea, niciodat n-am g sit-o goal .

Miluind pe cineva stare ul Iacov sim ea bucurie si ceva mai mult: recuno tin fa de cel pe care îl miluia. îl puteai vedea cum prime te pe cel pe care îl ajutase. i dac cel c ruia i-a f cut bine îi ducea un oarecare dar mic, o dovad neînsemnat a marii sale recuno tin e, atunci el o spunea i o r spunea, îi mul umea de multe ori, ca i când acela ar fi fost lucrul cel mai pre ios pentru stare .

De altfel mul umirile i recuno tin a le avea pentru to i. Numai si numai pentru faptul c cineva vizita M n stirea, stare ul îi mul umea din toat inima sa. i fa de acei clerici i mireni care aduceau grupuri de închin tori la m n stire ar ta recuno tin ca fa de ni te f c tori de bine i-i l uda mult. Stare ul f cea aceasta deoarece oricât l-ar f obosit vizitatorii ace tia, prin prezen a lor, sl veau pe Dumnezeu i îi cinsteau pe Sfin i. i Stare ul d dea totul ca s vad pe oameni sl vind pe Dumnezeu i cinstind pe Sfin ii Lui. numai

asta îl odihnea în relația sa cu închinătorii. Toate celelalte îl lăsa sau indiferent. Și dacă s-a ostenit atât de mult cu reînnoirea închinătorilor și mărirea numărului lor, în sfârșit a făcut-o mai ales pentru ca închinătorii să afluă un punct în care se odihnească până la vremea slujbei și a Liturghiei, Nu avea nici ieri nici un lucru de lux. Fiu numai chilia trebuia să fie nespulș de simplă, ci întreaga mănăstire.

Egumenia și traista care nu se golea

Trei ani mai târziu unii i-au propus să facă o egumenie și rețetă, pentru că în stare nu avea să facă ceva. Pe cei străini, de la diacon până la patriarh și de la aproș până la ministru îi primea de obicei într-o trapeză strâmtă, simplă și răcoroasă, acolo unde mâncau și mănâncă monahii. O cameră cu puține scaune bune ce o avea la etaj era și ea neîndestulătoare. Nu i-a plăcut ideea egumeniei mari și când l-au silit să spună oarecum aspru:

- Ascultă. Eu n-am dorit nici egumenie, nici slavă, nici cinstiri, nici cinstituri. Am dorit raiul! Sfântul David, care a trăit în peșteri și în pustietăți și nu le-a avut pe acestea, ce a făcut? Cu simplitate și smerenie a dobândit raiul. Ai citit în vreo viață de sfânt care a făcut cutare egumenie, cutare cinstiri și a dobândit raiul? Ci s-au jertfit, s-au rugat, au postit, trăind în bordeie de pământ și în altele asemenea. Au căutgat virtuți și prin ele au dobândit raiul.

Eu vreau măcar un colț în rai, vreau într-o margine...

Și cu toate acestea ar fi găsit bani pentru egumenie... Trăistu asta te-a mereu la locul ei, întotdeauna plină :

- Vin și racii mei - spunea - și le dau și ea nu se golește. Mă întorc și o aflu plină.

Ca să nu uite de multele situații pe care le avea unde socotea că trebuie să trimită bani, și-a făcut cataloage.

Le-am găsit în chilia a fericitului stare. Și deoarece uneori trebuiau sume mari de bani, spunea închinătorilor înșurii, la modul general:

- Dumnezeu nu ne dă bani pentru noi.

Și lucru minunat era că de cele mai multe ori trăistu se umplea fără ca el însuși să pună ceva în ea. Și suferea și o vadă

plin . tia foarte bine c pentru a se umple singur , el trebuia s dea mereu.

Într-o zi l-a chemat pe p rintele P. i i-a dat mai mul i bani pentru cineva care f cuse opera ie în str in tate. P rintele P. i-a adus aminte c “am dat cu câteva zile mai înainte“ i c este înc prea devreme pentru o nou ofrand .

-Cei pe care i-am trimis s-au terminat. tiu ce spun. S cule ul meu s-a umplut din nou. Ce s fac? Dau cinci, vin cincizeci..

“Bre, ai văzut cum m-a priceput pe mine?”

Prin toate acestea faima se întindea în mod firesc și la cei mai simpli. Astfel, trei bătrâne povesteau foarte reprezentativ și în dialectul local ce i-au cerut, deoarece auziseră că este luminat și “prooroce te” și voiau să se încredințeze:

- Părintele, ia spune-mi câți copii am făcut, câți mi-au murit și câți mai trăiesc? - l-a întrebat cea dintâi.

Firește, starețul i-a răspuns că acestea le știe numai Dumnezeu. A doua bătrână, cam descurajată de răspuns spusese celorlalte în fața starețului:

- Bre, să nu-mi spune îmi mie că acesta prooroce te. Atunci a treia bătrână l-a întrebat:

- Părintele, pe mine cum mă vezi? Starețul i-a răspuns zâmbind:

- Ascult, tu ești Sfânt și te vom pune în racla lângă strana arhierescă și o să ne închinăm ție.

- Bre, ai văzut cum m-a priceput pe mine? - a răspuns bătrâna entuziasmată.

Povesteau deasemenea cum se adresa cuviosului David o bătrână beată care fura bani de la pangar ca să cumpere vin ca să bea. Foarte adesea și foarte firește închinătorii îi spuneau că este bun și altele asemenea. Acela protesta, insista că n-a oferit nimic lui Hristos, că este “netrebnic” și “nebun”. Și ca să se demantele pe sine, le povestea ce spuneau între ele bătrânele din satul Kalamudi, unde slujise mai demult:

- Bre, ce spuneți că Iacov este bun? E rău. L-am văzut în altar cum face cafea (vedeau ibricul folosit pentru a încălzi la Sfânta Liturghie). Iată, acesta este Iacov!

“P rinte, s te duci acum, repede, la Londra“

Anul 1986 a trecut în chip minunat, dar în acela i /“ă timp i greu. Oameni întrista i i grav bolnavi se pau la rug ciunile p rintelui Iacov. Avea zilnic linie deschis cu Cuviosul David i cu dumnezeescul Ioan Rusul. Nu era zi, nu era ceas în care s nu i se cear s se roage pentru t m duirea sau mângâierea cuiva. Pe to i îi mângâia, pe to i îi înt rea i pe mul i îi t m duia. în aceea i clip trimitea pe unul sau pe amândoi sfîn ii s ajute pe cel bolnav, adic s cear t m duirea lui de la însu i Dumnezeu.

Puterea t m duitoare vine de la Dumnezeu. i de obicei oamenii o cer de la Sfîn i, de la membrii Bisericii Biruitoare, c rora Dumnezeu le-a h r zit îndr zneala; adic le-a h r zit prilejul s cear de la Dumnezeu Cel atotputernic ceva pentru un oarecare membru al Bisericii lupt toare, iar Dumnezeu, foarte adesea, r spunde afirmativ la cerere. Aceast regul sfânt pe care a pus-o Dumnezeu, o tia bine fericitul Stare Iacov. El tia c nu este absolut necesar ca to i cei ce au tr it virtuos în via a lor p mânteasc sau au înv at ortodox sau, poate, le-a h r zit Dumnezeu oarecari semne dumnezeie ti, s fie Sfîn i ai Bisericii, adic înzestra i cu harisma îndr znelii la Dumnezeu. Dumnezeu judec si hot r te cine dintre cei care au tr it în cuvio ie sau au înv at ortodox va r mâne rug tor pentru Biserica i dup moartea lui. Când Biserica vede c un cuvios mângâie în chip minunat i s vâr e te semne dumnezeie ti i dup moartea sa, numai atunci este sigur c Dumnezeu a ales pe acest cuvios ca Sfânt, Îl vrea s liturghiseasc pentru cre tini ca Sfânt. De acum înainte unuia ca acestuia trebuie i i pot adresa cererile lor credincio ii, i acesta are îndr zneala s le prezinte Domnului.

A adar, P rintele Iacov i-a pus pe Sfîn i mijlocitori i minunile ce se s vâr eau erau nenum rate. Nu are nici un sens

să consemnăm minunile pe care Dumnezeu le-a făcut prin rugăciunea lui. Pentru toate cazurile se ruga mult, citea paraclise, se ruga cu "Doamne Iisuse!" și postea mai aspru. Astfel a vindecat un mare număr de bolnavi de cancer sau suferinzi de alte boli fără leac.

Intervența eficientă pentru aflarea obiectelor de mare valoare pierdute, pentru împănarea în familii, pentru eliberarea demonizatorilor, pentru izbăvirea din naufragii sigure, pentru evitarea accidentelor de mașină inevitabile.

Toate acestea sunt cu neputință să se scrie, pentru că se întâmplau zilnic, și nu se îngrijea să le consemneze. Dacă închinătorii îi cereau să le povestească vreo minune, povestea una sau unele din ultimile minuni. Și pe toate - absolut pe toate - le prezenta ca minuni ale Cuviosului David, pe care stareul îl folosea ca mijlocitor între el și Dumnezeu, ca pe împreună lucrătorul pe care îl asculta Dumnezeu.

Cu mulți cunoscuți ai stareului se întâmpla următorul fapt. Cereau, la îndemnul stareului, ajutorul Cuviosului David și în somnul lor sau în veghele apăsătoare, ca mângâiere sau tălmăcire, Cuviosul David în chipul stareului Iacov. Aceasta s-a petrecut de multe ori în Australia și America. Din scrisorile către stare și din rarele referiri ale lui însuși. De altfel acest semn dumnezeiesc curios l-a trăit de multe ori și însuși stareul, îi apărea Cuviosul David în chipul bunului monah Eftimie, odată că s-a deschis poarta, altădată pentru altă pricină. În acest fapt ciudat s-a răspândit mult în Mănăstire. Astfel din 1988 și după aceea, Cuviosul monah Serafim, care a venit în mănăstire la o vârstă înaintată, după moartea soției lui, vedea foarte adesea pe Cuviosul David întodeauna sub înfățișarea stareului Iacov. Aceasta a început odată când era obosit și descurajat. Atunci l-a rugat pe Sfânt și să se arate ca mângâiere și întărire. Stătea pe treptele de la ușa de dinafară a altarului și peste puțin timp vedea că trece pe dinaintea lui printr-un Iacov cu multă mângâiere. S-a ridicat

să-l urmeze, dar chipul a disp rut. Stare ul se afla în chilia sa. Alt dat iar i p rintele Serafim aprindea candelile i vede pe stare c se închin la icoane. S-a dus s ia binecuvântare de la el, dar acela s-a f cut nev zut. Când s-a întâmplat pentru prima dat faptul acesta, p rintele Serafim l-a întrebat pe stare i a primit r spunsul: “a ap rut Cuviosul, a a cum ai cerut”, dar în chipul p rintelui Iacov.

Fericitul stare era atât de sigur c Dumnezeu îl ascult pe Cuviosul David i sim ea o astfel de intimitate cu el, încât adesea devenea aproape preten ios i exagerat de gr bit. Astfel într-o dup - amiaz i-au telefonat din Londra. Se dezmembra o familie, era deja dezmembrat . S-a tulburat, deoarece credea adânc în sfin enia c s torici i a familiei. A aprins lumânarea, a citit în genunchi, ca întodeauna, paraclise - nu doar unul - dup care a coborât în biseric s -l roage pe Cuviosul David i înaintea sfin itului s u cap. A intrat în Biseric si n-a v zut c fratele m tura într-un colt din apropierea altarului. S-a dus la cutiu a cu Sfintele moa te, a stat înaintea capului Cuviosului David si fratele a auzit din altar:

-Acum repede, te rog, e nevoie s mergi P rinte (David) la Londra. Fiu întârzia de loc, pentru c se distrug oamenii... Mu trebuie..!

Fratele a r mas uimit, l-a cuprins frica si a r mas f r glas într-acel colt. P rintele Iacov a închis cutiu a cu sfintele moa te i voia s plece. A v zut îns umbra, a luat aminte mai bine i l-a descoperit pe fratele:

-Aici e ti tu...? Ah, fiule, dac îmb trâne te omul nu mai tie ce spune, îi scap vorbele... Piu le da impor tant ...

Cinci ani și opt zile cu aparat de reglat bătăile inimii

Inima s-a hodorogit. Piu mai mergea. Crizele erau succesive și de multe ori s-a primejduit să se sfârșească. Se ruga pentru alții și se vindecau, împreună -lucrătorii lui. Sfinții David și Ioan, nu alergau în ajutorul bolilor lui. Stareul tăia asta de la Sfântul Apostol Pavel. L-a rugat și el pe Dumnezeu să-l scape de boală, de boală, și a primit răspunsul: “îți ajunge harul Meu, căci puterea Mea se desvârșește în slăbiciune”. A rămas a adăra și pînțele Iacov cu harul lui Dumnezeu, care îi era de ajuns. Și fiindcă îl avea, nu-l deranja faptul că bolile lui se vor termina numai odată cu viața sa și pînțeleasce. Și era sigur că Dumnezeu a hotărât așa. De aceea, nimeni nu l-a auzit vreodată să ceară de la Dumnezeu să-l slobozească cu desvârșire de multe sale boli.

Apoi citea adesea Viețile Sfinților și în ele a aflat multe cazuri de Sfinți care vindecau pe mulți, rugându-L pe Dumnezeu, dar ei înșiși sufereau nespuse de mult din pricina uneia sau mai multor boli, din pricina cărorău și murit. A adăra și pînțele Iacov călătorea pe urmele acestor bătrâni sfinți.

I-au explicat că trebuie să-și pună aparat pentru inimă. Dar stareul nu-l voia. L-a rugat pe Cuviosul David, dar n-a primit răspuns și i-a spus mîhnit:

- Se vede că n-am slujit cum trebuie în acești treizeci de ani.

Atunci când a ieșit hotărât pentru aparat și trebuia să plece la Atena, s-a întors spre Cuviosul și i-a spus:

- Acum stai aici și cântă singur!

L-au dus la Atena, la Spitalul Central de Stat. Grupul profesorului Kremastinos s-a pregătit și l-a pregătit pe stare

pentru opera ie la 13 noiembrie 1986. Nu exista alt solu ie. l-au f cut anestezie local . Mu l-a prins bine i-l durea înfrico tor.

La un moment dat medicul Kre-manstinos l-a întrebat:

- P rinte, te doare?

- Ah, cum s nu m doar !

- i de ce nu vorbe ti?

- i pe Hristos îl durea pe Cruce, dar nu a spus nimic. Mici în clipa aceea n-a încetat s gândeasc i s tr iasc ca ascetul, care trebuie s le sufere pe toate f r murmur. Acolo în spital unii s-au oferit s -i pl teasc aparatul. A mul umit cu c ldur i n-a primit. Problema s-a rezolvat. S-a oferit atunci i mitropolitul Hiceii, Gheorghe, care era internat atunci la acela i Spital. i îmi aduc aminte c atunci stare ul mi-a spus c acest episcop bun nu se va vindeca. Ceea ce s-a i f cut, în ciuda speran elor medicilor.

Când i-a revenit din opera ie i a dep it primele greut i ale acomod rii organismului s u, s-a gr bit s mearg la m n stare. Dar îl a tepta grozava c l torie a întoarcerii. Mu b nuia c această c l torie va deveni mar-tirică din pricina aparatului din inim . i de acum înainte va trebui s fac adeseori această c l torie nenorocit din pricina acelu aparat.

Deci a ajuns la Procopi, de unde ma ina a luat-o pu în la stânga si s-a oprit la Biserica Sfântului Ioan Rusul. Stare ul s-a dus la racl , a îngenunchiat si i-a spus toate. l-a mul umit pentru toate chinurile lui si l-a rugat s ceara de la Domnul s -l ierte pe Iacov "cel de lut", nici nu s-a gândit nici n-a cerut u urare de boal . Dumnezeescul Ioan i-a r spus, în timp ce st tea înaintea lui în genunchi, a v zut cum sfintele moa te s-au întors într-o parte. Au v zut asta i al ii. Dar s-au si cutremurat de aceea stare ul i-a lini tit:

- Nu v înfrico a i. Sfântul s-a întors numai.

i-a continuat drumul. Din Robies începe drumul de ar pestf care au pus pietri . Dar ma inile mân au f cut mereu urme

adânci, care s-au transformat în nesfârșite gropi. Astfel mă înăface pe aici o continuă zguduitură, care răscălește în chip primejdios organismul celui ce suferea de inimă. Oferul trebuie să se oprească foarte des, pentru că starea lui s-a revințat spre a-și putea suporta martiriul. Și când te gândești că medicii dăduseră porunci severe pentru o desvârșită liniște și odihnă, astfel ca să nu se tulbure deloc, nici trupele, nici duhovnicele. Dar ca să ajung în raia lui, în marea stare, n-a luat în seamă nici zguduirile, nici altceva.

Din noiembrie 1986 toată viața ei firească - au cunoscut că "sfârșitul este aproape". Oare cât va mai putea rezista, mai având el și alte probleme înfricoșătoare care nu-i ajutau deloc inima? Circula în sângele lui la picioare se făcea cu greutate. Picioarele îi erau totdeauna vinete. Stăruia în postul său aspru cu toate greutățile ce le avea. Iarna adăuga și altele, închinătorii se înmuleau, pentru că toată ziua îl ascultă și cei mai mulți se mîrturisească. Mîrturisirea, care pentru duhovnic este o slujire sfântă dar și istovitoare, dura de multe ori până la primele ceasuri ale dimineții, până la ora unu, două sau trei dimineața, niciodată n-a putut refuza spovedania vreunui creștin. Pentru ei Mănestirii, din porunca medicului și din dragoste față de satre, îl luau de multe ori din mijlocul lumii sau îi îndepărtau pe cei mai mulți care cereau să se mîrturisească. O făceau potrivit poruncii doctorului, deoarece doreau ca starea lui să mărită. Păzitorul cel mai sever al lui era părintele Serafim, apoi părintele Ilarion, dar și toată ceilalți în felul lor. Starea lui se supăra și protesta:

- Oamenii sunt îndurerați, chinuți... nu ești duhovnic și nu ții...

Pentru lucrul cu mâna nu mai exista timp. Trebuia înșurmea pe jos. Dar și lucrul acesta cerea timp, care nu-i rămânea deloc de la rugăciune și spovedanie.

Marea lui desf tare: vorbirea cu p s relele i rug ciunea în scorbur

Fiul meu, inima mea este gr din . Aceasta o spunea adesea monahilor i celor care îl iubeau mult. i ti se p rea un lucru aproape comic s -ti spun aceste lucruri omul care mergea cu atâta greutate i respira i mai greu. i nu numai din comuniune adânc cu sfin ii i cu lucrurile dumnezeie ti spunea c are bucurie continu în inima sa, ci i din dragostea ce-o avea fat de natur , de animale, de p s ri...

De aceea, de îndat ce s-au topit z pezile lui Gerar i ale lui Martie 1987 a f cut primele ie iri de relaxare. Trebuia s mearg pu în pe jos pentru picioarele i inima sa, dar avea nevoie i de mângâiere.

Prin fereastra chiliei sale vedea o p rticic de natur în partea de sud-est. Dar asta nu ajungea. A adar a coborât sc rile, a luat-o la stânga i s-a închinat în biseric la icoane. A ie it prin poarta de miaz -zi a M n stirii, a luat-o la dreapta i a mers pân la bisericu a Sfântului Policarp, pe care a zidit-o în amintirea fericitului colonel Zois Policarp, pe care îl considerase binef c torul s u. De altfel, în toat perioada vie ii lui de dinainte de a se face monah, dar i pân a devenit duhovnicul harismatic renumit, protec ie i ajutor n-a aflat decât de la so ii Zois. În partea de jos a Bisericii ei cobora râul ce începea de sus, de la Kastania. Prim vara înaintase bine cu toate ale ei i totul era veselie ochilor i urechilor. Stare ul înainta pe c rare i în fa a i în dreapta lui avea toat m re ia lui Dumnezeu. Al turi p durea de pini i brazi, mai jos în râu platani de i, precum i al i copaci ce ie eau din ape. Acela îns înainta drept înainte, spre apus. Trecu de atelierul de fier rie de azi, urc apoi un sui lin

i ajunsesse la apeductul M n stirii, ce aducea ap din bazinul vechi, într-acolo era raiul. Al turi de apeduct era o c rare, acum acoperit cu iarba. La dreapta i la stânga erau copaci mari i mici, mul i dintre ei planta i de el însu i cu mul i ani înainte.

Un fag uria f cea începutul, apoi chiparo i, cumari, ari, liofati, platani mici, dafini... i în jurul lor tot felul de plante i d deau vl starele ca s înfrumuse eze locul. Stare ul înainta i duhul i se bucura. Inima i s-a deschis privind i rândunelele. Concert în deplin armonie! Toate acestea l-au emo ionat foarte mult. i-a ridicat ochii spre platani, s-a l sat cucerit de concert i f r s - i dea seama a strigat tare:

- P s relele mele iubite, i voi slavosloviti pe Dumnezeu? numai noi nu-L sl vim.

S-a oprit înainte de jum tatea c r rii ce ducea pân la bazinul de ap , ca s se odihneasc . Dou sute de metri i nu mai putea merge s rmanul. Trebuia s se opreasc . S-a a ezat pe pragul apeductului i-a pus capul pe genunchi i se preg tea. Slavoslovea, slavoslovea împreun cu p s relele, dar încet-încet l sa lumea, natura i se aduna în sine, în inima sa. La putini metri, înainte de pârau, în partea stâng era un platan. Un platan uria care avea în partea sa de jos o scorbur mare. Stare ul s-a oprit, a privit înapoi i n-a v zut pe nimeni. S-a prins cu grij de trunchi i a s rit în untru. S-a întors spre r s rit, a îngenunchiat si a început. S-au dus florile, s-au dus copacii s lbateci, a uitat si de p s rele...

Imediat a luat leg tua cu Cuviosul David, cu Cuviosul Ioan Rusul si cu Sfânta Paraschiva... Se ostenea si se lupta s -i în în inima sa prin paraclisele ce le tia pe de rost.

Duhul Sfânt Se întraripa în fiin a lui si nu mai tia de timp si loc. Aceasta se întâmpla tot mai adesea si simptomele deveneau greu de explicat.

Plimbarea aceasta a f cut-o stare ul i alt dat . i se oprea de multe ori s se roage în scorbur . Acum îns , când

avea acest aparat, monahii s-au nelinițit de întârzierea mare a stareului. Un frate a ieșit să-l caute. A trecut pe cârpe, a ajuns la scorburi, a trecut pe lângă bazinul de apă strigându-l pe stare, dar nu l-a văzut și nu l-a aflat nici ieri. Și numai atunci când se termina rugăciunea obișnuită și starea harismatică a stareului acesta apărea, nimeni nu știa de unde, înaintea monahului sau mireanului uimit, care ieșea să-l caute. Plimbarea se termina la bazinul de apă. După scorburi era pârâul, care aici se îngusta. Avea apă în care erau două pietre mari pe care călcase și trecuse de cealaltă parte. Aici pârâul era din castani, brazi, platani, pini, dafini... tot așa. Monahii de mai înainte făcuseră în partea stângă un bazin mare de apă, în care adunau apa pentru grădini și animalele Mănăstirii.

În ultimii săi ani, plimbarea aceasta însemna pentru stare singura lui desfătare, singura lui distracție. Și din când în când Dumnezeu îi făcea vedenii și descoperiri nespuse în sa rădăcina scorburi a platanului. Dar nu putea ieși adesea la plimbarea aceasta paradisiacă. Uneori din pricina iernii și a bolilor, iar alteori din pricina nesfârșitelor spovedanii. Și spunea cu durere:

- Ah, prietenilor, am zece zile de când n-am ieșit puțin afară.

Ca să dea curaj monahilor care lucrau mai multe ceasuri la grădină sau în altă parte, le spunea că-i învidiază deoarece se află în mijlocul naturii. Dar îi sfătuia să-și aibă mintea lor la rugăciunea lui Iisus.

Când nu mărișea ieșirea, încet-încet mergea până acolo unde lucrau monahii. Și aceasta până în ultima lună a vieții lui.

La grădină, la pârâu, la atelierul de fierărie, la bucătărie... Cobora în grădină și se făcea că sapă în jurul vreunei legume:

- Ah, p rin ilor. Sfin iile Voastre lucra i i Dumnezeu v
va r spl ti. Eu îns m nânc pâinea degeaba... Ah, Iacove
netrebnicule!

Iar dac vedea pe vreun monah foarte obosit, îl lua deoparte,
chipurile s -i spun ceva:

- Vino, dragul meu, s - i spun ceva.

Îi spunea câteva lucruri i când vedea c s-a odihnit zicea:

- Eu fiule, sunt numai vorbe. Hai s te las, s nu te
fac s - i pierzi vremea...

De la vreo fereastr sau vreun monah trec tor îl vedea
pe stare c mergea mai departe la lucr tori. St tea pu in i-i
binecuvânta f r ca s -l vad si î i continua drumul.

Câteodat cobora încet-încet la râul din partea nordic a
M n stirii. i acolo era un râu, desigur mai mare,, cu mai
mult p dure i ap . îns pe aici trece drumul spre
M n stire si spre Drimona, satul din apropiere. Aici nu po i
sim i des vâr ita singur tate ca sa te rogi.

Scoate diavoli i este oc rât de ei

Înc devreme, de atunci de când diavolii l-au b tut i l-au l sat în nesim ire a început s i se dea i un alt har. S scoat diavolii din oameni. Metoda Satanei e veche. Chinuie te f r mil i-l preface pe om în organul lui sinistru i orb. Mai ales între anii 1980-1990 adeseori aduceau demonizati în M n stare pentru ca p rintele Iacov s le citeasc exorcisme i s -i însemneze cu capul Cuviosului David.

Începând cu 13 septembrie 1987 un diavol îl chinuia pe Gheorghe -, un tân r de 22 de ani. în fiecare zi situa ia lui se înr ut ea, în octombrie mama i fratele lui l-au adus pe Gheorghe la M n stare. L-au implorat pe p rintele Iacov s se roage i s -i citeasc exorcisme. Aflându-se înaintea bisericii, diavolul din el se împotriva înfrico tor, înjurând i vorbind murdar, dând din mâini i amenin ând. Intrând în biseric împotrivirea se f cu i mai aprig . P rintele Iacov a deschis cutia cu sfintele moa te, a scos capul Cuviosului i a început s citeasc exorcisme. Atunci s-a auzit un ip t venit de la mama copilului:

- Dumnezeu meu, ce v d ochiii mei! O, de s-ar face bine copilul meu!

Sfâr indu-se exorcismele Gheorghe s-a eliberat de diavol i s-a lini tit. Mama lui de îndat ce a ie it din biseric a explicat unui monah cum L-a v zut pe p rintele Iacov, atunci când scosese acel strig t.

L-a v zut tot timpul cât a citit exorcismele ridicat cam cu o jum tate de metru deasupra p mântului i c lcând pe un pitic negru, cu coarne i coad .

La M n stare aduceau demoniza i, dar aduceau i bolnavi psihici de diferite grade i feluri de schizofrenie. De multe ori este foarte, chiar nespus de greu s deosebeasc cineva când

anume nefericitul om sufer de schizofrenie i când este st pânit de diavol. P rintele Iacov avea harisma s disting i potrivit cu cazul ce-L avea, spunea:

- Acesta trebuie s mearg la medic.

- Acesta, fiul meu, are diavol (a adar are nevoie de exorcisme).

Mul i ascultau aceste exorcisme i unii au consemnat dialogurile dintre p rintele Iacov i diavoli. Diavolii vorbeau prin gura demonizatilor, care înjurau urât i adeseori, precum fac diavolii, ar tând c tiu lucruri pe care oamenii nu le tia. Demonizata Panaghiota se lovea pe sine i nu voia s mearg la p rintele Iacov, pe care spunea c o s -I orbeasc în noaptea aceea ca s nu mai poat citi. Diminea a stare ul a întrebat-o de numele ei i ea a r spuns: Osman. Alt dat demonizat a r spuns c o cheam Veliar. Atunci stare ul îi spuse:

- Tu, Veliar i tat l t u sunte i ni te mincino i. i tat l t u este Beelzebul.

- Da, a a se nume te i m bate ca s fac r u; nu mai pot r bda - a adevrit aceea.

- Acum - porunci stare ul - vreau s pleci din Panaghiota.

- S plec - spuse Panaghiota - s plec bâtrânule ramolit?

- S te duci în mun i - continu stare ul. Atunci Panaghiota spuse cu tupeu i insisten :

- S nu m duc în mun i, s m duc în vreun om... Stare ul îi puse capul Cuviosului pe capul ei.

- Îmi rupi coarnele... Te r zboiesc de 65 de ani. Nu te pot arunca în nici un p cat ca s te duc în iad. V ruga i la acest B trân (la Cuviosul David), altfel v-a fi distrus.

Apoi diavolul a schimbat tactica i a strigat stare ului:

- E ti sfânt... Ave i un sfânt aici i nu v da i seama. Dar stare ul i-a închis gura imediat:

- Spui astea s m în eli, dar nu po i... Sunt p mânt i cenu ... Sunt un om smerit...

Diavolul tia bine acestea, dar a m rturisit cu r utate:

- Smerenia asta, m i încornoratule, m arde... pleac de aici...

În aceea i vreme, ni te p rin i i-au dus la M n stare pe fiica lor care nu voia s între în Biseric . Atunci a ie it stare ul cu capul Cuviosului. Iar îndr cit a r bufnit:

-Taci, s nu te aud ramotitule. S piei (i se lovea înfrico tor fata). Sunt iitorul lumii (striga diavolul cu gura ei). în Atena în mâinile mele... Ceea ce am vrut am f cut... I-am tuns pe preo i... R zboiesc de mul i ani m n stirea, v p ze te marele (cuviosul David) aici în untru. Piu v pot împiedica. Iat picioarele tale! i-au putrezit picioarele (într-adev r venele picioarelor stare ului erau putrede i nu circula sângele prin ele). S-o mai încetezi, spune c e ti sfânt i te duc în iad.

Atunci interveni stare ul:

- Piu sunt sfânt, ci Domnul a spus “fi i sfîn i“. Fac ce pot. Sunt un om de lut.

- Ce s -ti fac, apule de pop - spuse îndr cit cu o nou r bufnire -, ai smerenie si ai în untrul t u pe Hristos, altfel te-as fi distrus. Atâtea boli (am pus pe tine) i tu mai insi ti...

Un alt demonizat vestea cu fal :

-Am opt mii de vr jitori sub ascultarea mea. Stare ul l-a întrebat cum intr si el a r spus c într în oamenii “care nu au credin , ca un fum“.

Odat citea exorcisme unei demonizate adus la stare de so ul ei, care era poli ist. Se p rea c s-a lini tit i stare ul a întins mâna s-o salute. Atunci aceea a spus cu mânie:

-Diavolii apuc mâna preotului care liturghise te? Doi tineri au adus din Veria pe mama lor demonizat .

S-a întâmplat să fie în Mănăstirea Mitropolitul Samosului. La un moment dat când se pregătea să liniștească spusese batjocoritor:

-Ramolite Iacove... Părinte Iacov ești sfânt. Lumea te cinste te ca sfânt.

Atunci stareul a spus cu vocea ridicată :

-Sunt om de lut și ămărit.

După puțin femeia se făcuse agresivă și zgârie pe mulți pe față. A încercat să facă la fel și stareul, dar a oprit-o cu capul Cuviosului.

Un alt demonizat ce reacționa și tremura la rugăciunile stareului, strigă :

-Taci Iacove, taci ramolitule... ca un fum intru în om și ca un fum ies... Mă tem și mă cutremur de Cruce... dacă o fac (creștinii) fug... Când plec harul lui Dumnezeu, intră în noi (diavolii).

În toate cazurile de demonizare, fără excepție, stareul citea exorcismele având capul Cuviosului, în felul acesta se pregătea și pe sine de lauda oamenilor. Nu puteau spune că însuși stareul îi scoate pe diavoli, deoarece totdeauna îl puneă înainte pe Cuviosul David ca să vorbească.

Dramatic pentru toți cei de față devenea situația atunci când demonizatii luau alte chipuri, înfricoșătoare și deznădăjduite de rugăciunile părintelui Iacov, luau deodată chip de câine sălbatec negru, de lup înfricoșător sau de pasăre răpitoare. Alteori lătrau sau urlau ca fiarele să răspândească frică pe toată.

Demonizatii care se eliberau de satana, cercetau adesea Mănăstirea ca mulțumire și ca să se închine, numai că mulțumirile nu sunt un lucru atât de simplu, într-o zi monahii s-au mirat când stareul n-a luat bani pentru traista sa de la mama unui copil, pe care l-a slobozit de diavol. Diavolul s-a dus la bani, a observat stareul.

- Eu am scos diavolul din copil și tu vrei să-l bagi în mine.

Aceast harism de a-l elibera pe om de diavol este o biruin foarte semnificativ . Ea constituie dovada vdit c st pânirea satanei în lume, în om i în natur este vremelnic i se poate desfiin a. i fiindc prin minunea Cuviosului ea se desfiin a în mod vdit - în cazul izgonirii diavolilor din oameni - însemna c într-adev r Cuviosul tr ie te împ r ia lui Dumnezeu i arat puterea acestei împ r ii în lume. A adar împ r ia lui Dumnezeu exist i se poate realiza zilnic, fie si în parte.

În fiecare clip venea moartea. “Cine e ti tu, bre analfabetule Iacove?”

Dup 1987, moartea îl a tepta în fiecare clip . Multiple boli de inim , tromboze i altele îl amenin au în fiecare zi. tia asta, dar nu le ceda deloc. Prioritatea o d dea rug ciunii i m rturisirii. A ajuns la punctul, chiar i în halul în care se afla, s nu doarm - atunci când voia s liturghiseasc . Priveghea rugându-se. De aceea în orele de diminea , dup rug ciunile îndelungate, nu voia s fie inut de vorb . Tr ia înc iin inima sa dulcea a experien elor nespuse.

Dar i când nu liturghisea de multe ori mergea la Biserica t cut, f r s vad si s ia aminte la cineva. St tea în strana st re ease din fa a icoanei Domnului i a Sfântului Ioan Botez torul. Mintea i inima sa erau în alt parte i vedeau altceva. Fa a îi era nemi cat . Radia o lumin mai intens decât cea obi nuit , în astfel de momente fa a lui te inea înlemnit, nu îndr zneau s -l deranjezi. Venea vremea i cânt cu vocea lui simpl i dumnezeiasc “Cuvine-se cu adev rat”. i a a cum cânta, cu o astfel de expresie a fe ei sale, erai sigur c o vede pe Prea Sfânta n sc toare de Dumnezeu înaintea lui. Aceste lucruri dumnezeie ti le “suferise” i alt dat , în vremea slujbei de diminea îi i l sa strana, se închina la Sfântul Ioan Botez torul i se ducea s stea cu evlavie lâng cutia cu capul Cuviosului David, f cea închin ciuni i se întorcea spre u cu respect, îl v zuse pe Cuviosul David viu, plecând i venind... i se dusesese s -i fac închin ciune, îns , de cum termina, ca s nu fie surprin i fra ii de cele ce le face la cutia cu sfintele moa te, pleca nep s tor pref cându-se c ar c uta - chipurile - ceva în sertarele pangarului sau aprindea vreo lumânare. Dup

aceea se întorcea la stran , în anul 1990 spunea monahului I. despre aceste descoperiri ale sale din biseric :

- Dacă a spune cele pe care le v d aici în untru i le aud de la Sfântul... ar trebui s se crie cârti întregi... Nu se pot scrie... Dacă vi le a spune, a i fugi to i din Biserica .

Dup Sfânta Liturghie i i bea cafeluta, d dea binecuvântarea monahilor pentru ascult ri i se retr gea. De multe ori îl vedeau nelini tit. Se întreba cu voce tare sau întreba dacă a venit cutare sau cutare. Fra ii se mirau, deoarece nu a teptau nici pe unul nici pe cel lalt. Ace tia îns veneau cu siguran , fie i cu întârziere, într-o zi, f r s -i telefoneze, a venit la m n stare domnul D. T., consilier la Curtea de Casa ie, întârzia. P rintele Iacov a mers în biseric i l-au auzind spunând:

-P rinte, du-te te rog, nu cumva s se fi întâmplat ceva i s aib nevoie de ajutor.

Într-adev r, pe drum au trecut printr-o mare primejdie, dar Sfântul David a preîntâmpinat r ul i oamenii au ajuns cu bine la m n stare.

Dup -amiaz , în acela i mod a a teptat pe p rintele A., care venea la M n stare s întrebe despre o oarecare problem . Stare ul a teptat la poarta M n stirii si ajungând p rintele A. i-a spus cum s procedeze, f r ca acela s -i spun ceva. Citea înc i gândurile cele mai intime i se întâmplase s spun multora:

- Asta pe care o ai în minte s-o faci.

- Aceea pe care o gânde ti s n-o faci.

i în untrul M n stirii, închis în s r c cioasa lui chiliut i neputând merge u or, tia ce se întâmpla i ce nu se întâmpla, într-o zi s-a întâmplat ceva i stare ul, sup -rându-se pu în, a spus:

- Dar eu ce fac aici în untru. P rinte? Pe toate le v d. Pe cei ce vin din curiozitate... telefoanele... ce spune i închin torilor... toate le v d din chilia mea.

îi crizele cu în bu iri î n du eli continuau. Dar era hot rât pentru toate. Dac îl întrebai: “Ce face î, P rinte Stare ?” -, totdeauna î i r spunea “bine”. Câteodat mai ad uga:

- Am desigur o strângere în piept î m cuprind sudorile...

Dar, nu-i nimic, unul de o boal , altul de alta, to i vom pleca din lumea aceasta vremelnice . î vom merge în ceruri înaintea Dreptului Judec tor. Lucrul cel mai r u pentru mine e c n-am f cut nimic pentru Domnul î ce r spuns voi da lui Dumnezeu...

Dar Dumnezeu avea alt p rere î o ar ta prin harisrnele pe care le d dea stare ului. Din când în când î bun mireasm ie ea în vremea spovedaniei. î sunt mul i cei care au tr it aceasta î o m rturisesc. De fiecare dat când vedea c îl viziteaz persoane distinse î cu nume mare, spunea monahilor:

- A î v zut, a î v zut cât lume adun Cuviosul David; cât îl cinste te lumea.

Iar înaintea celor cu renume începea s - î fac autocritica:

- î ti î ce îmi spun, atunci când vad c vin î îngenunchiaz înaintea mea (pentru spovedanie): Cine e ti tu, bre analfabetule î neînsemnatule Iacove, c vin î îngenunchiaz înaintea ta atâtea persoane înalte, profesori universitari, consilieri la Curtea de Casa ie, func ionari la Curtea de Apel?

Înaintea clericilor, fii lui duhovnice ti, autocritica mergea mai departe î spunea despre sine:

- Ah, p c toase Iacove, e ti un netrebnic î lumea crede c e ti ceva...

Cât despre minunile vindec rilor, ele se înmul eau continuu.

Fotiniei, care suferea de mul i ani de o boal nevindecabil , la sfâr itul spovedaniei i-a spus:

-Nu te mâhni, Fotinia, pân mâine se va rezolva, într-adev r, diminea a nu mai exista nici o urm de boal , în

acela i fel s-a vindecat o preoteas tân r ce avea patru copii. Un copil de 13 ani avea cancer la limb . A f cut semnul crucii peste el i s-a f cut bine.

S-a rugat pentru multe perechi de tineri ce nu aveau copii i au dobândit copii, cu care mergeau apoi la M n stare s -i mul umeasc . Cerea îns i de la cei interesa i rug ciune i nevoint duhovniceasc .

Unei tinere perechi din Halkida, înv tori amândoi, le-a spus s posteasc , s se roage mult i în sâmbete, Sfânta Liturghie*... “ i ve i veni cu copila ul la m n stare“. i s-au dus cu copila ul.

Unei alte perechi, ce au cerut ajutorul stare ului, le-a spus:

- Termina i biserica ce a i început-o i ve i face copii.

- Adic s suporte toate cheltuielile Sfintelor Liturghii de la sfâr itul s pt mâinii.

i au dobândit i ace tia copii. Aceste semne dumnezeie ti, precum i ajutorul minunat fa de credincio ii îndurera i erau foarte multe i continue.

Adesea vedeai intrând în M n stare oameni plângând sau mergând în genunchi prin curte pân ce îl întâlneau pe p rintele Iacov. î i rev rsau recuno tin a lor. într-o zi într cineva în m n stare în pijama. To i s-au mirat, dar omul era profund emo ionat. Pân s coboare p rintele Iacov i-a explicat lui G. D. situa ia lui. El avea o problem foarte serioas la picior. Trebuia s i-l taie, s i-l cure e i apoi s i-l lipeasc din nou. Bolnavul, a a cum era programat, s-a dus la spital ca s -i taie piciorul. Medicul responsabil a cerut s -l vad pentru ultima dat i a r mas buimac. Nu- i credea ochilor. i-a revenit i s-a mâniat crezând c bolnavul s-a dus în alt parte i i-a f cut opera ia. A întrebat apoi imediat cu asprime dar i cu mirare, cine i-a f cut opera ia. Bolnavul i-a explicat c “nimeni“.

- N-am fost nic ieri, am venit s mi-o face i Dumnea voastr .

Medicul a examinat cu luare aminte i s-a încredin at nu numai c opera ia a fost f cut , dar t ietura i lipitura ar ta c s-a f cut de cel mai bun chirurg din lume, i i-a spus numele. Bolnavul, un om serios, s-a pierdut cu totul. Atunci medicul l-a întrebat:

- Înainte de a veni aici, ai fost pe la vreo m n stare?

- Da, a r spuns bolnavul.

- Atunci, a a cum e ti, ia un taxi i du-te la acea mân tire s mul ume ti.

Astfel omul a luat un taxi i, în pijama, a ajuns la M n stare s mul umeasc fericitului stare Iacov, care s-a rugat s se fac bine i f r opera ie.

Când stare ul nu se mai putea mi ca din pricina crizelor sau când lipsea, atunci P rintele Chirii citea rug ciuni la bolnavi i însemna cu capul Cuviosului David în chipul crucii. Astfel în 1987 s-a vindecat un ofi er ce avea cancer la pl mâni, caz ce nu se vindec , nici nu se opereaz . P rintele Chirii l-a însemnat cu capul Cuviosului David i ofi erul a sim it c ceva iese din el. Se i vindecase deja.

În vara anului 1988 a vizitat M n stirea mitropolitul de atunci al Calcedonului, Vartolomeu, acum patriarh ecumenic. Stare ul i-a d ruit o icoan , iar patriarhului Dimitrie i-a trimis o ramur de busuioc ca “s se roage pentru m n stirea noastr “. Gata s spun tuturor un cuvânt bun.

“Elefterie nu va muri”!

La începutul anului 1989 s-a mahnit mult datorită încercărilor prin care treceau persoanele iubite de el. Au telefonat din Procopi. Abia se întorsese din America - unde se operase - pentru rinitele Ioan, preotul Bisericii Cuviosului Ioan Rusul. Operaia de inimă a reușit în mod neașteptat. Cuviosul Ioan se afla acolo și supraveghea intervenția. Medicul titular mustrându-l că o oarecare putere conducea mâna lui. În ciuda iernii și a sănătății lui nenorocite a pornit să-l viziteze pe preotul Ioan și ajungând la el i-a cerut iertare:

- Ierta-mă că vă deranjez, dar n-am putut să nu vin la slujitorul dumnezeiescului Ioan.

Oamenii au avut impresia că a intrat în casa lor un înger, fără greutate, fără volum. Avea numai chip și lumină paucă. Voia să vadă de unde-i scosese vinele și s-a plecat - a căzut la podea - și a cuprins picioarele preotului, care a rămas ocat de mișcarea și de insistența stareului. Fericitul stare era aproape de moarte, dar cinstea pe preot și mai mult decât îi cinstea atunci când era copil, pe când credea că nu au trupuri și nevoi materiale.

După 15 zile din Halkida au venit vești rele. La începutul lui februarie lui Elefterie M. i s-a manifestat o boală de sânge înfricoșătoare, care a progresat în leucemie și septicemie. Medicii erau deznădăjduiți pentru starea lui Elefterie, teolog și cântăreț, fiu duhovnicesc foarte iubit al stareului. Prietenii lui au alergat la marea veste și au spus opinia medicilor: “Elefterie va muri. Pentru rinite”. I-a lăsat pe toți și s-a dus la Biserică. A citit paraclisul, s-a rugat mult și s-a întors către prietenii lui Elefterie:

- Elefterie nu va muri, va trăi și peste două luni și jumătate va veni să cânte la marea veste.

Într-adevăr a a s-a făcut cu ajutorul terapiei ce i s-a aplicat. Dar chinurile lui Elefterie nu s-au terminat. Medicii au indicat ca ultimă soluție de tratament transplantarea mîduvei spinării în această la un centru special din Paris, înainte de a pleca la Paris, după Paștile anului 1990. Elefterie s-a dus la stare, cîrăia, în chilia sa, i-a explicat situația. Un val de mîhnire acțunat pe fața stareului care i-a spus socrmanului Elefterie sosește. Iar stareul acțunat în genunchi i s-a rugat multă vreme înaintea Mîntuitorului răstignit. Ce l-a spus n-a auzit, nici n-a înțeles Elefterie. După un timp stareul s-a ridicat urât i a spus cu siguranță :

- Fiul meu Elefterie, nu se va face transplant.

i a repetat aceasta de trei ori cîntare. Elefterie îns i-a explicat că toate sunt pregătite, i donatorul a teapt ...

- Piu, fiul meu. i-a fi putut spune să nu mergi deloc (la Paris). Dar du-te, pentru că i medicii sunt oamenii lui Dumnezeu! Îns transplantul nu se va face.

La Paris au făcut consultații noi i au constatat că pricinile nu mai sunt valabile i toate cele de mai înainte s-au schimbat. Aadar nu mai era nevoie de transplant.

Priveli tea raiului

“Nu-i lipseau stare ului nici altfel de daruri. Avea o mică pregustare a raiului prin privirea frumoasă a ilor naturale și desfătări lăuntrice. Lucrul acesta s-a făcut pentru prima dată, se pare, în 1989. Îl chinuia gândul și a cerut de la Dumnezeu să înțeleagă semnificația cuvântului Domnului: “în casa Tatălui Meu multe locașuri sunt”. Dumnezeu i-a răspuns și în lăuntru chiliei sale, stând în genunchi cu picioarele încrucișate, la fel și cu mâinile i-a povestit cu nespuse veselii pe scurt lui D. T.:

- Ieri, iubitul meu Dimitrie, m-am văzut că sunt în ceruri într-o grădină frumoasă, unde erau violete de multe culori și diferite alte flori. Mă aflam acolo, dar nu călcăm pe pământ, ci stăteam în aer. Era acolo și un alt monah, cu ras, care îmi arăta niște culesuri frumoase și îmi spunea: “înaintează, Iacove”. Dar cum să înaintez, căci nu era drum și a fost călcat și stricat florile. Dar un altul, de asemenea purtând ras, mi-a spus: “Tiu te teme, florile acestea nu se strică, înaintează!” Am înaintat și florile nu s-au stricat.

Glasul său, spunea D. T. era schimbat, fata lui era numai pace și slăvoslovie având acel surâs liniștit de neuitat.

I-au fost hărzite multe experiențe de acest fel, cu cât se apropia mai mult de sfârșitul vieții lui vremelnice. Și cugetând la ele nesocotea orice desfătare lumească... chiar și pe cea mai firească, sau pe cea mai neprimejdioasă. Din recunoștință, Lăsa i-a dus și i-a pus înaintea icoanei Domnului răstignit un covoraș, căci după atâtea ore zilnice de rugăciune făcut în genunchi mai că se tăvălelea pe jos din pricina durerii de genunchi. Dar de îndată ce a văzut covorașul s-a supărat și l-a scos afară: - Eu sunt călugăr! Iacov 40 de ani... și acum să pun covor?

“Vei deveni Patriarh...”

Disprețuia orice aducea desfășurare sensibilă și materială. Se nevoia și căuta numai desfășurarea duhovnicească. Și i-o dădea Dumnezeu în timpul nopților prin experiențe sfinte, dar și prin închinători. Unul dintre acestea a fost și mitropolitul Calcedonului, Bartolomeu, al Patriarhiei ecumenice. La 2 octombrie 1989 a liturghisit în Mănăstirea Stareul s-a bucurat în mod special și i-a “proorocit” cu siguranță încă de atunci, când patriarhul Dimitrie nu avea vreo problemă deosebit de sănătate:

- Prea Sfinția Voastră veți deveni Patriarh! Veți povesti Biserica lui Hristos și vă doresc ca să cercetați Mănăstirea Cuviosului David și ca Patriarh.

Peste doi ani s-a ivit problema alegerii noului patriarh. Smeritul Dimitrie adormise, în octombrie 1991 stareul l-a întrebat pe p rintele P. și a aflat că multe din cele referitoare la alegere depind de faptul dacă guvernul turc va terge numele mitropolitilor sinodali din catalogul candidaților. Atunci a coborât în Biserică și s-a rugat Cuviosului David. A ieșit și a spus p rintelui P.:

- Eu, p rintele meu, am făcut rugăciune către Cuviosul David și i-am spus: “Tu, Sfinte David, m-ai ascultat în toate cele ce ți-am cerut. Nu știu ce vei face, dar du-te în Turcia și încercă-ți pe turci și hâtiile lor. Și îngrijește-te ca p rintele Bartolomeu să iasă patriarh”.

Mai târziu, când l-au înținut că Bartolomeu a fost ales patriarh strălucea de bucurie, s-a ridicat în picioare, și-a făcut Crucea și a spus de trei ori: “Slavie, Dumnezeule!”

Fiind tânăr, în 1961 a prăznuit canonizarea Sfântului Hectarie. Și de atunci Sfântul întotdeauna îl mângâia pe p rintele

Iacov, în multe feluri. A făcut-o și la pomenirea lui, la 9 noiembrie 1989, atunci când stare ul liturghisea în paraclisului Sfântului Hectarie din m n stare, în diminea a aceea, până s spun “Binecuvântat este împ r ia, a Tat lui i a Fiului a Sfântului Duh” st tea în genunchi înaintea icoanei lui Hristos. A început i a terminat Sfânta Liturghie. Dar i pentru el însu i i pentru pu inii ce erau în biseric Liturghia a fost deosebit . To i au tr it o participare str lucit , urm rind pe stare cum liturghise te. i el însu i a dat explica ia:

- Spre sfâr itul Doxologiei, fiilor (în timp ce era înc în genunchi înaintea lui Hristos), l-am v zut, ierta i-m , pe Sfântul Hectarie. Era vesel i a cântat i acela împreun cu noi “Sfinte Dumnezeule...”; dup aceea, v da i seama cum am eu continuat Liturghia...!

Într-un chip asem n tor îl vedea în Biseric i pe Cuviosul David. într-o duminic , în timp ce îi cânta troparul, îl vede în chip de c lug r binecuvântând de lâng icoana Domnului r stignit. Stare ul vedea foarte adesea sfin i i i d dea impresia c faptul acesta constituia hrana lui. Tr ia numai pentru asta. Astfel se explic de ce neglija atât de mult hrana material , care îi era pu in i se împu ina din ce în ce mai mult. Tr ia ca un înger. i s-a întâmplat ca, de multe ori, unii s îl vad pe stare ca sfânt sau înger, mai obi nuit în al doilea chip. Voi cita un caz caracteristic.

În ajunul riasterii Domnului tân rul monah E. se afla afar , lâng buc t rie. Aruncând o privire în cealalt parte, spre chilia stare ului i a p rintelui Chirii, stare ul actual, l-a v zut pe stare c merge spre bisericu a Sfântului Haralambie. Acolo s-a oprit - spune el. S-a întors spre u a bisericu ei si spre curte. Deodat a str lucit, s-a transformat în înger i s-a f cut cu totul lumin i slav minunat . Peste pu in timp stare ul cobora sc rile ca un om normal.

Mucenicie trupeasc , dar i stihuri

Anii 1989 i 1990 au trecut mucenice te. Crizele care le suferea se înmul eau. A merge la trei luni odat la Atena la spital era chinuitor pentru el. Acolo îl cercetau mul i. Se obosea nespus de mult, dar nu-i respingea pe oameni. Primea pe mul i stând în pat, le asculta durerea, se ruga s se vindece i d dea i bani atunci când era nevoie. Sub pern într-un plic erau bani, pe care îi l sau vizitatorii. Acolo l-a spital mergeau s -i mul umeasc oameni care s-au vindecat prin rug ciunea lui sau care au trecut peste diferite greut i. To i voiau s -i cear ceva sau s -i mul umeasc într-un oarecare fel.

Medicii nu tiu ce s fac , în ce fel s procedeze. Vedeau c în organismul lui nimic nu func ioneaz cum trebuie. i cu toate acestea stare ul tr ia. i înc tr ia la munte, unde era z pad , gheat i umiditate. Medicul Kremastinos D. a fost nevoit s spun c “Bunul Dumnezeu îl tine pe stare în viat “. i nu era numai inima, în picioarele lui învine ite i negre nu se f cea circula ia sângelui. Le âra i le mi ca ca pe ni te corpuri str ine.

A început i anul 1990. El a început cu o minune: t -m duirea lui Costache Papapolihronie. Acesta este nepotul p rintelui Hrisostom (din Sparta) pe care stare ul îl iubea foarte mult. în ajunul Anului Nou micu ul Costache a prezentat o urticare cu sânge, o boal înfrico toare, de care scap unul la zece mii. P rin ii lui au f cut Anul Nou cu plânset i bocet. A a i-a aflat p rintele Hrisostom, care a alergat la stare plângând. Acela, la rândul lui, a alergat la Cuviosul David i i-a spus:

- B trâne, coboar acum, ia-l i pe Sfântul Ioan i duce i- v la nepo elul p rintelui Hrisostom.

Când au făcut a treia consulta ie medicii au fost teribil de oca i. Costache era vindecat cu des vâ r ire.

P rintele Hrisostom îi era foarte iubit, de aceea s-a ivit atunci prilejul ca stare ul s - i exprime talentul s u de o sensibilitate nea teptat . Faptul c laconicul cuvânt scris al stare ului, a a cum îl cuno team din multe scrisori pe care le-a scris, avea frumuse e, îl tim. Faptul c frumuse ea aceasta dep e te foarte mult cuno tiintele colii primare, este iar i clar. Dar a scrie stihuri i la subiect presupune un talent care în alte condi ii ar fi putut spori spre un alt fenomen, mult mai important. Astfel, atunci când p rintele Hrisostom a plecat mâhnit de la M n stare, stare ul i-a scris ni te stihuri spre mângâiere. Unele noi, altele preschimbate dup cele pe care le-au înv at p rin ii lui în îndep rtatul Libisi i pe care le rosteau la Farakla ca s mai uite de necazuri.

Iat trei dintre acestea:

A plecat Hrisostomelul meu
Acolo-n munte, în dep rtare.
i i-am rugat pe arbori s -i tin umbr
C ci dânsul este
Anafor sfânt pe disc de argint.

Copacii to i, copaci r mân i toate apele, ape sunt. Dar de la om la om Deosebiriile sunt mari.

Chinurile mele sunt multe Precum z pada de pe Pilios;
Pân s se topeasc cea de dedesubt O alt nou se depune.
Am c utat acelea i stihuri sau întru câțva asem n toare în dialectul libisian, a a cum le-a adunat i publicat M. Delisavas (Folclor din Makri i Libisiul Likiei din Asia Mic , Atena, 1988), Fi-am aflat vreo leg tur tematic direct . Aceasta înseamn c stare ul alc tuia stihuri, dac voia, cu oarecare u urin . Desigur peisajul pitoresc al

muntelui Pilios stare ul nu poate s i-l fi amintit, poate, dintr-un oarecare alt stih, pe care cândva l-ar fi auzit de la p rin ii lui.

Lua aminte mult la mahnirea oamenilor care îl vizitau. tia bine c ea constituie boala cea dureroas a lumii. i asta i-a spus-o însu i Cuviosul David într-o zi, pe când l-a v zut ie ind din icoana lui:

- Ast zi cea mai mare boal este mahnirea.

Când îl vedeai pe stare vesel, în ciuda bolilor lui înfrico toare i incurabile, atunci în elegeai c a biruit lumea i mahnirea ei. De altfel aceasta o spunea adesea, f r s-o explice teologic:

- Mie, inima îmi este gr din .

Cum îi era gr din cu atâtea chinuri o tia numai el, Cuviosul David i Dumnezeu. Ajunsese la o astfel de m sur a nep timirii duhovnice ti, încât se mahnnea pentru durerea celorlal i i nu-i mai p sa de durerea sa. Este caracteristic faptul c îl auzeau în vreme de iarn grea, când el însu i suferea mult, vorbind cu o p s ric :

- Cât de mult mi-e mila de tine, c ti-e frig! Eu port ciorapi, am acoper mânt si c ldur . Ah, de-as fi putut s v adun pe toate într-o camer , s v dau de mâncare i s v înc lzesc... Dar, vede i, v teme i de mine...

Dup aceea a v zut cum p s ric i-a b gat capul sub arip i a continuat:

- Dumnezeu s-a îngrijit i de voi... V-a dat aripi...

Aproape z vorât, dar cu mult har dumnezeiesc?

Pe m surs ce anul 1990 trecea pe atât se m reau i greut ile. Fie i numai puțin mi care îi pricinuia probleme înfrico toare. Sufoc rile, insuficientele respiratorii, n du elile... erau f r sfâr it. Ie ea din chilie din ce în ce mai pu in i cel mai r u lucru pentru nevoitor, care alt dat nu se culca nici 2 ore în 24, era c acum trebuia, de nevoie, s doarm . Desigur, nu înceta s spun rug ciunea lui Iisus, dar se sim ea foarte r u. De *aceea*, de cum î i revenea, se ridica, î i punea epitra-hilul, îngenunchia i începea paraclisele i celelalte rug ciuni. Rug ciunea îi era simpl . în ea metania în mâna stâng , pleca pu in capul spre dreapta, î i alipea adeseori cotul drept de dulapul de lemn si ore întregi spunea: “Doamne, lisuse Hristoase, miluie te-m pe mine, p c tosul“ Monahul care îl slujea îl auzea spunând cu sete rug ciunea. Uneori îi auzea rug ciunea cum iese cu mare silire, ca si cum se dezlipea toat fiin a lui. Alt dat , deschizând cu grij u a, îl vedea cum rug ciunea îi ie ea pa nic, u or, odihnitor, ca i cum s-ar desf ta de cuvinte. Atunci îl vedea schimbat. Ochii, fruntea... aveau senin tate, bucurie... i barba sa bogat i alb îi str lucea... Monahul st tea i îl privea cu sfial , îns stare ul îl sim ea i-i spunea:

- Fiu m urm ri, fiule! Am f cut i eu o simpl cerere! Monahul îns revenea silit de situa ii. Telefonice sau veni i din dep rtare mul i îi cereau s se roage pentru ei stare ului, c ruia monahul îi explica pe scurt cazul bolnavului de cancer, al celui ce nu avea copii, al bolnavului psihic, al celui grav bolnav sau al dezn d jduitului... Atunci stare ul î i ridica mâinile în sus:

- Pomene te, Doamne, pe robul t u, care sufer de boala cea rea în Londra... Tu tii cum îl cheam .

Monahul r mânea uimit de modul acesta de rug ciune i într-o zi l-a întrebat cu curaj:

- Dar bine, P rinte, a a te rogi?

- Fiule, Dumnezeu nu vrea flec reli, ci vrea inim curat i simplitate.

De altfel, cererile deveniser atât de multe, încât nu mai prididea, oricât ar fi dorit, s d ruiasc timp suficient fiec rui caz. Se afl la strâmtorare cu scrisorile ce i se adresau cerându-i-se rug ciunea pentru mii de subiecte i boli. R spunea în scurt la multe i se ruga. Dar altele r mâneau. Pe acestea le lua, le ducea la Cuviosul David i îi cerea s -i fie mil i s alerge la diferitele nevoi ale oamenilor.

- Vezi, P rinte, cele pe care le cer oamenii! tii i numele lor, le am aici... îngrije te-te s aranjezi toate problemele...

A început s vad oameni mai pu ini i pentru mai pu in timp. Ei insistau, dar era cu neputin , închin torii ce plecau din M n stare reu ind s -l vad pe stare sim eau c pleac dintr-un fel de rai. Atât de mult încuraja prezen a - fie i scurt - a stare ului i atât de mult conta lipsa lui.

Inunda ie de bun mireasm vreme de trei zile

Tânărul monah N. trise sub oblăduirea stareului. Toi monahii trebuie să aibă încredere desvârșită în stareul lor îndreptare. Ei cu adevărat aveau. Puțin mângâiere întrete totdeauna și lucrul cel mai desvârșit. Dar iată că Monahul N. areu și o aibă aproape ca pe o furtună timp de trei zile neîntrerupte.

Era într-o duminică după-amiază, pe 17 iunie 1990 și trebuia să aranjeze magazia de alimente. Pe când lucra acolo, stareul a intrat pe neașteptate. Părintele N. i-a făcut metanie și a luat binecuvântare de la el. Dar în aceeași clipă în toată magazia s-a făcut simțită o mireasmă nesperată. Monahul, uimit, se întoarce să cerceteze... dar stareul deja dispăruse. Era pentru prima dată când monahul trăia o astfel de stare și mintea și s-a umplut de semne de întrebare.

În seara aceleiași zile, la masă, fiind prezenți numai părinții, a mers și stareul. La un moment dat monahul n. a fost inundat de o bună mireasmă, care persista și se întărea. Atunci a întrebat deodată :

- Părinților, simțiți cumva o bună mireasmă ?

Toi l-au privit cu uimire și i-au spus "nu". Atunci, ca din întâmplare, i-a aruncat o privire întrebătoare stareului pe care l-a văzut coborându-și privirea ca un vinovat.

Ziua următoare, adică luni, au citit - precum făceau de obicei - pavecernia în chilia stareului. La sfârșit, s-a plecat și părintele n. ca să-și scrie mâna stareului. Dar din mâna stareului a ieșit iar o mireasmă puternică. I-a întrebat pe ceilalți dacă simțeau și ei așa ceva și i-au spus că "nu".

La această a treia izvorâre de mireasmă monahul n. s-a înfricoșat, că nu cumva să fie lucrarea satanei. Se gândea să-l întrebe în acest sens pe părintele, dar nu știa cum să-o facă. În cealaltă

zi, mar i, a cerut stare ului s -i spele o mic bucat de mu ama, pe care stare ul î i punea picioarele sale învine ite pentru frectie sau pentru ca s i le examineze medicul. Mu amaua era curat i stare ul n-a voit. Dar monahul n. insist i stare ul ced . Monahul o lu i se duse la ci mea ca s o spele. Mergând cugeta cu umilin c pe acea mu ama au stat “picioarele cele îndurerate i chinuite ale stare ului meu celui sfânt“. n-a apucat s - i termine gândul si s ajung la ci mea, c iar i a izvorât o mireasm puternic . i venea în fat ca un vânt puternic de iarn , care îns nu era rece. S-a umilit mult, a fost r scolit, aproape c plângea. S-a întors la chilia stare ului i i-a explicat ce a sim it trei zile la rând:

- Este de la Dumnezeu, P rinte Stare ?... P rinte Stare , e ti sfânt!...

N-a terminat, deoarece l-a oprit stare ul i i-a spus cu mult seriozitate, plecându-si privirea în jos:

- Fiul meu, noi s ne facem Cruce... i ce va spune Dumnezeu, fiul meu.

Vedenia de la praznicul Schimbării la Fată

Lunile iunie și iulie s-au scurs cu obișnuitele chinuri. Monahii S. și I. au devenit prizonierii cei aspri ai stareului pe care îl luau din mijlocul lumii, care îl înconjura de cum îl vedea. Luna lui august a venit cu bucuria mării și răsturnarea Schimbării la Fată. În Mănăstirea cu acest prilej se face praznuire mare. Vine și lume mult, mai mult decât la 1 noiembrie, la pomenirea Cuviosului David. Când stareul vedea multă lume în Mănăstirea se bucura nespus de mult. Se bucura când vedea lumea închinându-se Domnului și cinstind pe Sfântul.

Începând de la amiază zilei de 5 august venea multă lume. După amiază și mai mult. A ieșit din chilie și a stat o clipă la poartă privind lumea. S-a umplut curtea, s-au umplut și balcoanele. S-au umplut și acela se bucura. Și deodată a început să se roage:

- Sfinte David, vino și binecuvântează !

Peste puțin a coborât încet-încet la vecernie, care se săvârșea în chip sărbătoresc. Au făcut litanie, s-au întors și s-au oprit înaintea bisericii pentru rugăciune și litie. Acolo însuși, în timp ce se săvârșea rugăciunea și litia, stareul îi avea ochii ațintiți în partea cealaltă, spre gard. Stătea atras de ceva și fața lui avea o luminozitate ciudată.

S-a terminat litia și au intrat din nou în altar. Stareul era atât de inundat de bucurie încât nu s-a putut abține să nu spună unui diacon:

- Părinte, Cuviosul David este viu și este prezent binecuvântând mulțimile, îmi vine să iau microfonul și să strig, ca să aud lumea. Dar... smerenia. Să nu vorbesc...

Dar a sim it îndat înl untrul lui un val mai mare de entuziasm sfânt i s-a pierdut...

- Pentru c de voi vorbi, îi voi pune jos pe predicatorii i teologii ce sunt afar , eu, Iacov cel analfabet.

S-a gr bit îns s preîntâmpine ispita smintelii pentru tân rul diacon ad ugând:

- Acestea nu le spun din egoism i din arogan . Ci le spun din râvn , pentru c îl tr iesc pe Cuviosul David în mine însumi. i când îl chem, vine. C ci, v zând dup -amiaz mul imile îndreptându-se spre M n stare am spus: “Vino, sfinte al meu David i binecuvânteaz !”.

A spus “vino“ i Sfântul s-a gr bit s vin . Ce lucru mai mare s cear nevoitorul nostru? i ce alt lucru mai important s mai a tepte ca s se bucure în via a aceasta trec toare? Pentru c , a a cum ne spunea totdeauna, ca s nu ne împu in m cu sufletul din pricina chinurilor:

- Aici suntem ca s ne trecem zilele noastre. i vor trece..

**“Sfinte al meu David...
vreau să-mi iei sufletul și să-l duci la Hristos”.**

A trecut și vara cu toate chinurile. Toamna i-a pricinuit probleme de netrecut. Dumnezeu și Sfinții nu-i luau chinurile, îi dădea numai răbdare care era, negreșit ca a lui Iov. Poate văzând cineva aceste iucruri legate de persoana fericitului stare Iacov poate fi cuprins de un sentiment de ironie. Fericitul stare vede pe Sfinți cum îi ajută pe ceilalți oameni, roagă el însuși pe Sfinți pentru ceilalți și mulți se vindecă sau îi rezolvă problemele lor. Dar el însuși nu scapă de bolile înfricoșătoare și peste puține zile îl vor apuca crizele morții și-l vor aduce, într-un hal de nedescris, la spital și chiar la urgență. Oare aceasta este ironie?

Nu, cu desigur nu. Dumnezeu nu vindecă pe toți aceia care Îl se roagă singuri sau prin sfinți. Vindecă puțini, atât numai cât să slăvească numele Lui și să se întrească oamenii în credință.

Și dacă nu se vindecă toți, însuși se mângâie toți, așa că toți îi rezolvă problemele lor. Domnul astfel a învățat și așa a făcut, așa au propovăduit Apostolii după aceea, așa au teologhizat și Sfinții Părinți mai pe urmă, încât prin cele spuse și tâlcuite să ne putem rezolva problema de temelie.

Și ea este că aici suntem trecători, că bolile și greutățile vieții lucrează ca încercare, ca pedagogie a dragostei dumnezeiești, care ne va povăui către împărăția lui Dumnezeu. Fiindcă omul a căzut din raiul în care îl pusese Dumnezeu este firesc ca el, mai mult sau mai puțin, să se chinuiască în viață. Aadar el trebuie să rabde cu bunădejde viața și chinurile ei, pregătindu-se în Biserică pentru raiul cel ce mai înainte i-a fost pregătit.

A a a f cut i fericitul P rinte Iacov. Nu s-a t m duit, dar problema sa i-a rezolvat-o în Biserica i prin Sfin ii ei, i de aceea nu se nelini tea orice i s-ar fi întâmplat.

Iar aceasta s-a v zut în toat via a lui chinuit , dar cuvioas . Dar mai curat au v zut-o în noaptea critic de 23 septembrie. A fost cuprins de o criz înfrico toare. B t i neregulate ale inimii. O strângere insuportabil în piept. Apoi respira ia i-a devenit foarte cjea. Chin descurajator. De pe la ceasurile 10-11 din noapte i-a sim it pl mâinii închi i. P rin ii M n stirii nu-l puteau ajuta. Se pierduser . Au alergat la biserica Sfântului Haralambie i au f cut Paraclisul. Au telefonat medicului Haralambie Kotta. îns r ul înainta neoprit. Peste pu in stare ul a amor it i imediat a început sfâr itul de moarte. A mai putut îns spune:

- În noaptea aceasta voi muri. Aduce i-mi Sfântul Cap ca s -l pun aici pe inim , pe piept... Fiu pot respira... Este ultima mea noapte...

Teodor i-a pus capul Cuviosului pe piept i stare ul a rostit cu greutate i întreruperi:

- Sfinte al meu David, eu de 40 de ani te slujesc în m n stare... Am venit la 30 de ani si am ajuns la 70 în M n stirea ta... Tu ti, Sfinte al meu David, cât te-am iubit... Orice am p it, boli... le-am suferit pentru dragostea ta... Sfinte al meu, ajut -m ! Dar dac a venit ceasul meu ca s plec... ei, am tr it 70 de ani pe p mânt... Dac mi-a venit ceasul vreau numai s -mi iei sufletul i s -I duci la Hristos, la care ai îndr zneal ! S te înf i ezi la tronul lui Dumnezeu i s -l spui:

-Vreau ca pe acest Iacov, pe acest p c tos, s -I ier i deoarece a stat 40 de ani în m n stare. Sunt i eu om... Oare am tiut carte?... Am fost vreun ritor? Cum m-ai luminat a a am f cut... (Acestea le povestea i dup ce s-a f cut bine) Cuviosul David l-a înt rit pe Iacov, slujitorul s u. Cam într-un sfert de or i-a revenit cumva. La unu dup -amiaz a ajuns i

medicul. Diminea a l-au luat pe stare i l-au dus la Spitalul de stat din Atena. L-au dus la urgen . Au f cut sfor ri supraomene ti. Trebuia s se regleze aparatul de la inim , s le controleze pe toate, îns toate se aflau într-o stare îngrozitoare. A stat acele 15 zile în timpul c rora a p it i altele: infarct i imediat edem pulmonar. Dar supravie uirea lui era minunea minunilor.

- i, o minune! - spunea - m-am f cut bine i am venit, î i mul umesc Sfinte... numai s -mi ier i p catele mele. Iar eu voi trece zilele mele în rug ciune i înfrâ- nare. Minunile Cuviosului David sunt foarte multe. Se pot scrie multe c r i, nu ajunge nici hârtie, nici cerneal . Sfântul este un mare f c tor de minuni i viu.

L-au l sat pe stare la urgen i în urm toarele zile, ca s -I protejeze de multele vizite. Dar a noua zi noaptea a trebuit s elibereze rezerva cu un pat de la urgen , deoarece îi trebuia lui Andrei Papandreu, eful partidului PASOK. Cineva i-a spus lui i so iei lui: “Te vei face bine, pentru c pe acest pat a stat un om sfânt“. So ia lui A. Papandreu a cerut s -l vad pe acest “om sfânt“. L-a aflat în camera de al turi i i-a cerut ajutor. Fericitul stare a primit cu pl cere s binecuvânteze i s însemneze cu semnul crucii pe bolnavul oficial. L-a dus cu c ruciorul pân la rezerva bolnavului, în untru erau doi gardieni, pe perete erau dou icoane, a Mântuitorului i a Maicii Domnului. Bolnavul era cu pansamente pe trup, cu masca de oxigen pe gur ca s respire. Stare ul intrând încet i binecuvântând a zis:

- Fiul meu, v p zesc bine... So ia a crezut c prezen a celor doi gardieni a deranjat pe stare i le-a f cut imediat semn s plece, dar stare ui a apucat înainte:

- Fiic , pe cine alungi? Dumneavoastr ave i pe Hristos i pe Maica Domnului care v p zesc.

S-a apropiat de bolnav, l-a însemnat cu semnul crucii i i-a spus:

- Domnul meu Andrei, te vei face bine. Nu te teme, te vei face bine. Îmi eu am fost pe acest pat al durerii, în trei zile te vei face bine și te vei duce la casa ta. Te vei face bine! Să faci bine acolo unde ești.

Bolnavul a încercat să se miște și să-și scoată masca de oxigen. L-au ajutat. A sărutat mâna stareului, a optit "mul umește" și o lacrimă și-a rostogolit din ochi. Plecând, Stareul l-a asigurat:

- Voi face paraclis la Sfântul David căruia îi slujesc ca să te faci bine în trei zile, așa cum îți-am spus.

După patru zile A. Papandreu a ieșit din spital și s-a dus acasă. A ieșit și stareul din spital și a stat puține zile în casa lui Teodor și Mariei Mikeli, la Maria, fiica Anastasiei, sora stareului. La fel ca și la spital, așa și aici nu l-au lăsat în pace. Unul ca să-îi ceară un sfat, altul să-îi ceară să-îi citească rugăciunea, iar altul numai să-l vadă.

Pe la mijlocul lui octombrie Teodor l-a luat cu mașina și mergând încet l-a dus la Mănăstire, la raiul lui. Simțea atâta bucurie și plăcere că se întorcea la mănăstire, încât glumea, cânta și spunea chiar și stihuri, ca să-l distreze pe ofer. Astfel, de cum au coborât în fermecătoarea vale a râului Kirea, puțin mai înainte de satul Procopi a rostit cântând stihurile:

Râul Mantudios

Plouă, nu plouă, el curge.

Greu, dar foarte bucuros, a prăznuit pomenirea Cuviosului David la 1 noiembrie. Și în aceeași zi a făcut o minune. Dimitrie Iancos suferea de tranchilizare de valvulă și în aceeași zi a cerut binecuvântarea stareului. Stareul a pus capul Cuviosului David pe inima lui Dimitrie și i-a prezis:

- Domnul meu Dimitrie, medicii îți vor spune să faci operație. Nu te nelinițești, toate vor merge bine. Îmi eu, cum mă vezi, am făcut multe operații.

Într-adevăr, trebuia să fac opera ie. Deoarece cazul era complicat, opera ia s-a făcut la Londra și a reușit, însă au apărut dureri și temperatură ridicată timp de trei zile. Atunci femeia lui l-a rugat cu căldură pe Cuviosul David și în timpul nopților l-a văzut pe stare cu capul Cuviosului sfânt lângă patul soției ei. Diminea a bolnavul era cu desvârșire bine. Atunci când s-au întors în Grecia s-au dus și mulțumesc Cuviosului David, iar starea lui mai înainte ca aceia să-i spun ceva, i-a heretisit astfel:

- Vezi, domnul meu Dimitrie, Cuviosul David nu v-a lăsat. A mers și la Londra și în unul din saloanele de opera ie a intrat și la patul tău a venit...

Înainte de a se termina luna noiembrie, a vindecat și pe Penele Soura, care făcuse opera ie la rinichi și acum îi ieșise un mare abces în unul din abdomenului. Starea lui i-a citit o rugăciune, l-a însemnat cruci cu Capul Cuviosului, l-a uns cu bumbac înmuiat în candela de la Cuviosul Ioan Rusul și i-a spus:

- Harul lui Dumnezeu și al Sfinților să te ajute.

Abcesul, cu desvârșire în mod inexplicabil pentru medici a ieșit în afară și s-a curățat, în ciuda insistențelor medicilor, Soura nu a mai făcut altă opera ie... Cu rugăciunile starea lui s-a făcut bine cu desvârșire.

În noiembrie 1990 a împlinit 70 de ani. Trupele erau o ruină, nimic nu-i stă drept, numai oasele îi stăteau drept și-și ieșeau afară la umeri lăsând impresia că rasa lui cea veche și neîncrăcită este agățată în două oase. Ceea ce rămăsese neschimbat de chinuri era numai fața lui. A rămas curat, luminat ca și cum ar fi fost imaterial. Ea exprima o bună tăcere covârșitoare și o pudoare copilărească. Și mai ales un zâmbet reînnoit, care era îngeresc și nevinovat... Era destul numai să-și amintească la ea... și ai fi dat mult ca să te învrednicești de zâmbetul îngeresc al acelei fețe luminate.

Cu toate acestea nici zâmbetul nu era întâmplător, nici intenția vizitatorului inexplicabil. Pentru că zâmbetul acesta

constituia o splendoare. O iradiere a izvorului fierbinte. Inima și mintea fericitului stare erau inundate de dragoste pentru Hristos și de bucuria pe care o dă Hristos. Iată deci, cei care fie și pu în se pricepeau în cele duhovnicești, nu se saturau de vederea fericitului nevoitor, nu voiau să scape din ochii lor sfânta lui fațetă.

Sfârșitul era aproape... dar “nu-mi strica nevointa”.

Iarna anului 1990/1991 a trecut în chip martiric. Suferea îngrozitor acolo în muni, datorită frigului și umezelii. Ieșea mai puțin din chilie. Rar putea coborî la Trapez. Iar atunci când ieșea, trebuia să se întoarcă repede, deoarece nici picioarele nu-l încăleau, și nici inima nu-i îngheța. Foarte adesea îl înecau stângeri în piept. Avea crize și ziua, nu numai noaptea. Cu ajutorul lui Dumnezeu treceau, dar din ce în ce mai greu. Și foarte des trebuia să ia medicamentele... Dar medicamentele aveau nevoie de hrană, și încăleau, ca să nu vată stomacul. La asta stare el se împotriva. Reacționa însuși la stomacul, care s-a îmbolnăvit grav și-l chinuia la cea mai mică mișcare.

Prinții mănăstirii vedeau acestea și se mâhneau, neștiind cum să-l ajute. Medicii insistau să nu se obosească, să nu spovedească, să nu liturghisească și să mănânce bine datorită medicamentelor. Dar nici faptele lui cele Sfinte nu le putea lăsa, nici nevointa să-și împușcă. Aceasta îi era de neconceput. Postea cu asprime de la sfârșitul lui februarie și toată luna lui martie, adică Postul Mare. S-a epuizat în chip periculos. Stomacul îl durea foarte tare din pricina medicamentelor, în Lunea Mare, la 1 aprilie, văzându-i primejduindu-se grav, prinții i-au adus puțin fasole cu câteva picături de untdelemn. Cum a înțeles, s-a mâhnit nespuse de mult. hăvru să mănânce și a protestat:

- Nu-mi strica nevointa!

În timp de patru zile n-a pus nici o fărâmitură în gură, în ciuda situației lui. Numai în Joia Mare, după Sfânta Liturghie a mâncat ceva. Învierea Domnului a prăznuit-o cu o strălucire lăuntrică de nedescris. I-au fost hărăzite experiențe duhovnicești foarte

veselitoare a văzut înătră bucurii minunate... Puteau fi văzute pe fața lui strălucitoare în lin... Bucurie cerească, lumină triumfătoare... Fața lui devenise o strălucire de rai.

În toate lunile care au urmat l-au însoțit pe stare fericite experiențe dumnezeiești și martiriul trupesc. Și nu numai atât. S-au mîrșit și la pînă răvna pentru o adevărată întrecere duhovnicească.

S-au înmulțit experiențele dumnezeiești și harismele? S-au mîrșit și durerile, s-au înmulțit și micile infarcturi. S-au înmulțit cei vindecați cu rugăciunile lui? S-au înmulțit și bolile lui și ispitele în mîndră.

În aceste luni tot mai mult timp l-a dăruit rugăciunii minții. Spunea în tăcere aproape mereu "Doamne, iei Hristoase, miluie-te-mă pe mine, pe cîntosul". Uneori în genunchi, rezemându-și cotul drept pe dulapul de lemn, alteori întins - atunci când era absolut nevoie - iar alteori în genunchi cu epitrahilul de gât înaintea icoanei Domnului. N-a vorbit niciodată despre rugăciunea minții. N-a explicat, n-a sfătuit. Poate nu l-a silit nimeni să vorbească despre aceasta, despre felul cum se face această rugăciune, despre ce se întâmplă în cei ce o practică și mai ales despre cele ce le cântă cei sporiți în ea. Dar de ei nu vorbea cu buzele, vorbea cu întregul său chip. Și poate mai gritor. Pe fața lui un monah vedea roadele rugăciunii minții. Lacrimi, strălucire peste tot, și pe față și pe barbă. A fost nespuse de sfânt clipa când rugăciunea minții a devenit a inimii, înuntrul lui a izvorât bucuria negrită și l-a strălucit lumina senină.

Pentru că, firește, rugăciunea cu mintea, mai mult sau mai puțin înăfacem toți. Dar la puțină ea se adîncește și devine a inimii. Putini se ostensească peste măsurile normale și putini primesc experiențele dumnezeiești, care se nasc în latura inimii și inundă toată ființa.

A venit un arhonte pe un tron slav.

A venit i vara. n d jduia s i se mic oreze chinu-. Dar cum s se fac asta cu picioarele invine ite, în ale c ror vene sângele nu mai circula? Cum s func ioneze inima cum trebuie, când ea era hârbuit ? Ie ea pentru pu in timp i pu ini erau cei care îl puteau vedea, îns insista s spovedeasc , s asculte patimile oamenilor, s sf tuiasc neîntrerupt i s se roage pentru durerile tuturor. Mai scria înc scrisori. Mai mult de zece pe zi. Iar atunci când nu se sim ea bine, încât s nu se poat ruga separat pentru toate cazurile, lua scrisorile ce i le trimiteau i le ducea la Cuviosul David:

- Aici, P rinte, sunt problemele oamenilor. Tu tii ce scriu ei. F ce po i. Nu-i l sa. Pe tine te am...

Spre sfâr itul ultimei veri, i s-a întâmplat ceva foarte important. N-a specificat dac a fost un somn sau în trezie. Spunea c se afla în ceruri înaintea unui arhonte plin de m re ie, care edea pe un tron m re i luminat. Al turi de el i mai jos st tea un secretar. ineo o carte mare în mâini i întorcea toate foile, pân ce a aflat o oarecare fapt bun a ieromonahului Uicov. Apoi secretarul a spus: “P rintele Iacov nu mai are nimic altceva”.

Atunci Cel ce edea pe tronul slavei a insistat: “Cum nu mai are nimic? Are! întoarce la pagina 365”. Acela a deschis i a aflat o cutiu frumoas . Fericitul stare s-a gândit i i-a adus aminte. Când era înc în Farakla, sfâr- indu-se r zboiul, a aflat o cutiu mic , metalic , probabil o cutie de rachete luminoase. Era foarte frumoas l-a impresionat mult si f r s pregete a dus-o la Biserica . Acolo nu aveau o cutie potrivit pentru t mâie i de aceea i-a d ruit-o preotului cu toat inima sa.

“Zilele acestea voi pleca... precum o păsărică”.

A început toamna cu greutățile ei pentru bolile fericitului stare. Hu mai putea suferi. Episoade unul după altul, mici infarcturi. Vrând nevrând la sfârșitul lui septembrie l-au dus la Atena. Imediat l-au internat în spital, într-o rezervă de urgență. Au consultat organele care nu funcționau, au reglat aparatul de la inimă, au întărit organismul său cel extenuat și de nevindecat... Au încercat, dar nimeni nu mai găsea nimic. Kremastinos i-a spus iarăși deschis că nimic nu funcționează... în fiecare clipă se primejduia o tromboză... puterea dumnezeiască îl îneca pe bătrân...

Simptomatic, rezerva de la urgență îi trebuia iarăși celui PASOK-ului. Iarăși l-au pus pe stare într-un salon și i s-a cerut din nou să-l binecuvânteze pe A. Papandreu. De data asta l-a binecuvântat pe bolnav de dinafară și îi urgenței, pentru că în untru îi făceau un test.

- Nu-i nimic, - a spus stăruitor - îl voi binecuvânta de aici ca să se facă bine și să se ducă la casa sa.

În bolnavul s-a dus acasă. A ieșit din stăruitor din spital și a stat puține zile la familia Mikeli. În dimineața când trebuia să plece la mănăstire i-au cerut să le facă o aghiazmă în casă. S-au sculat cu toții la ora 4 și au început. Dar toți - de fapt era în monahia Teodora - îl vedeau pe stăruitor mai îngeresc ca altădată și peste puțin timp s-a răspândit peste tot o bună mireasmă nespălată. De îndată ce au simțit-o au început să plângă cu toții.

Ajungând la mănăstire a suferit o infecție primejdioasă. Puțin mai târziu, la începutul lui octombrie, starea lui a avansat la pneumonie. Măi probleme și primejdia s-a sfârșit din clipă în clipă. Medicul, Kottas care îl cerceta adesea și îl

respecta mult, l-a rugat insistent s mearg din nou la spital. Stare ul n-a cedat:

- Orice vrei, fiul meu, numai nu m trimite la spital. De altfel plecând de la spitalul general de Stat, l-au programat pentru 4 decembrie, când trebuia s -l consulte din nou în am nunt. Acela îns spunea:

- Nu voi merge iar i acolo... nu voi mai apuca...

i n-a apucat, în felul acesta a spus multora de mai înainte despre adormirea sa i chiar cu exactitate. Oamenilor care în luna octombrie i noiembrie îi spuneau: "P rinte, vom veni i te vom vedea în decembrie", sau "la Cr ciun", le r spunea cu siguran :

- N-o s mai apuca i.

P rintelui Iacov din Larisa i-a spus:

- S vii la m n stare, dar pe mine nu m vei mai afla. i chiar mai mult, cu trei sau patru zile mai înainte a spus Fotiniei:

- Zilele acestea voi pleca. Dar tii cum voi pleca? Iat , a a... ca o p s ric (i a suflat în palm ca s arate cât de simplu i u or î i va da duhul s u).

“M cred prost i nebun”.

Toată luna octombrie l-a durut i a suferit neîn-chipuit de mult. Devenise foarte palid, de pe fata sa pieria orice urm de via i p rea ca un mort. l-au interzis orice fel de îndeletnicire, s spovedeasc i s coboare la slujbele bisericii. Dar acela cum îi revenea pu in i spovedea i la biseric venea.

Se ruga mai ales pentru problemele oamenilor care îi cereau rug ciunea. Vindec rile se înmul eau i tot mai mult lume venea la m n stare. Dar nu veneau numai oameni cumin i i evlavio i. Erau unii care gândeau i spuneau lucruri necuvenite despre stare , cum c într-un-mod propriu lui cuno tea lucrurile. Pentru asta s-a mâhnit i într-o zi n-a mai r bdat i a spus:

- P rinte, m cred prost, nebun... dar dup ce voi muri vor vedea cine este Iacov... Mu spun asta din egoism i mândrie, ci o spun spre slava lui Dumnezeu.

i într-adev r, cu cât i se apropia sfâr itul, de i implora neîncetat mila lui Dumnezeu, de i spunea i iar i spunea c “n-am f cut nimic pentru Hristos“, câteodat l sa s -i scape ceva i despre harismele ce i le-a dat Dumnezeu.

-Am ascultare i smerit cugetare. De ce s n-o spun, dac Dumnezeu mi le-a dat?

Alt dat iar i, într-un mod mai ocolit, voind s încredin eze c le uit pe toate cele ce i le m rturisesc oamenii, a spus:

- Dumnezeuul meu, mi-ai dat multe harisme. Te rog s -mi mai dai una: s uit toate cele ce mi se spun la m rturisire.

Ceva înc i mai mult. între 15 i 20 octombrie p rintele Chirii l-a auzit vorbind cu sine:

- La înmormântarea mea se va aduna lume. Vor veni ca frunza și iarba... Va veni multă lume și ce dacă voi face asta ca să îi binecuvintez...

Într-adevăr, atunci când, la ieșirea din biserică, au ridicat sicriul lui la înălțime, ca să-l vadă pe stăruiele de oameni, unii au mormăturisit că l-au văzut pe stăruiele în picioare binecuvântând pe cei de față.

În această perioadă din urmă era nelinițit în privința episcopului locului. De mult timp nu mai comunicase cu Prea Sfințitul Mitropolit Hrisostom al Halkidei și căuta prilej să o facă. A luat legătura cu episcopul său, i-a cerut binecuvântarea și pentru aceasta a simțit o bucurie adâncă. Fericitul stareț trăia o viață bisericească tradițională și curată. Avea conștiința slujirii liturgice a episcopului și cinstea pe toți episcopii, îl mârșnea și condamna faptele urâte făcute împotriva episcopilor, oricare ar fi fost ei. “Este episcop”, spunea el “nu încetează să fie arhiereu”.

Folosea mult cuvântul arhiereu și numai modul cum îl pronunța, arăta că înțelegea profunzimea lui. De aceea a condamnat toate tulburările bisericești din ultimile luni.

Liturgise te împreună cu sfinții și îngerii...

Noiembrie, ultima lună a vieții stărilor, a început cu intenții bune. Erau destule clipele și ceasurile în care se simțea suportabil. Avea și bucuria întronizării Patriarhului. Vartolomeu al Halkedonului a urcat pe tronul ecumenic, precum ceruse stărilor de la Cuviosul David. Patriarhul Pavel a hotărât să meargă la Constantinopol, la întronizare și s-a gândit să treacă și pe la mănăstire. L-a aflat pe stărilor în chilie într-o bună dispoziție. A discutat în legătură cu întronizarea și stărilor l-a întrebat:

- Oare mă va lua în nume de rău Patriarhul dacă îi voi trimite un mic dar?

I-a trimis o mică sumă de bani “pentru a oferi câte o prăjitură celorlalți sinodali la alegerea sa” precum a spus Patriarhul Pavel. Prea Fericitul a primit foarte mulțumit “micul dar” spunând, cu plăcere, cuvintele stărilor rostite cu mult smerenie: “iertă-mă”.

Dar nu s-au scurs multe zile din luna noiembrie și orele vieții lui au devenit tiranice. Cuviosul nevoitor suferea din ce în ce mai mult. Dar și harul îl adăuga tot mai mult. Deși era chinuit de trupe, se nevoia să privegheze și să se roage. Se dăruia în întregime rugăciunii și singurul lucru pe care îl ceruse de la Dumnezeu era să se poată ruga neîncetat. Dumnezeu a îngăduit să-l tiranizeze atâtea boli, dar i-a dăruit și o vigoare nemăsurată în rugăciune. Otrăvirea și se desfășura în ea în chip pascal. Adeseori se lăsa pradă lacrimilor de bucurie și de recunoștință față de Dumnezeu, noaptea sau dimineața, înainte de a trece la Biserică, monahii treceau pe la chilie să îl vedea plângând, curgându-i lacrimile ca pâraia ele, înșă expresia sa era tot mai luminoasă. Monahul tânăr ce îi slujea s-a înfricoșat atunci când l-a văzut așa pentru întâia dată și îngenuchind înaintea lui l-a întrebat:

- P rinte Stare , ce ai? Te doare?

Ce s r spund v z torul de Dumnezeu? Cum s -i explice tân rului vl star al petrecerii îngere ti cele pe care i le- a h r zit Dumnezeu?

- Nu fiule, ci m aflam i împreun liturghiseară cu sfin ii i cu îngerii... La jertfelnicele ce nu se pot descrie...

Mu putea s explice multe, nu era teolog, îns era cu adev rat v z tor de Dumnezeu. l putea exprima experien a vederii dumnezeie ti i s-o arate prin puterea i cugetarea sa. niciodat n-a crezut c poate rosti predici, îns el însu i era o predic vie. Pentru cei ce aveau adev ra i ochi ca s vad , el constituia prezenta lui Dumnezeu pe p mânt. Pentru cei ce aveau inim cump tat , el constituia în întregime descoperirea lucr rilor dumnezeie ti. Cuvintele ce le rostea, sfaturile pe care le d dea închin torilor care insistau s asculte ceva din gura lui erau simple i practice, nu analize i explica ii. Ci o propozi ie scurt , un cuvânt verbal i de multe ori incomplet. Dar atunci când îl cuno tea cineva i urm rea ce îl întreba i felul cum le r spundea, cugeta f r s vrea: “De ce îl mai întreab ? Nu-l v d? C suficient c îl v d...” nu era nevoie s -i vorbeasc ca s te folose ti. Ci era destul s apar i s -l prive ti... rar desf tare, binecuvântarea lui Dumnezeu, pl cere sfânt ... i toate acestea sunt adev rate, a a cum este adev rat c toate cuvintele lui aveau putere i înrâurire sfânt . To i le sorbeau ajungând în inimile lor ca o mângâiere, ceva ca o lumin . Sim mântul acesta era general i deloc întâmpl tor. El are leg tur cu harul i cu cuvio ia stare ului. Energiile dumnezeie ti îl inundau i cuvintele lui constituiau rev rsarea r sufl rii dumnezeie ti, pe care cel ce o primea o sim ea binef c toare. Cuvintele au ecou atunci când se rostesc de o persoan insuflat de Dumnezeu i sunt expresii seci, lingvistice, atunci când se pronun din obi nuin , tipiconal. R sunetul, lucrarea binef c toare a cuvintelor nu se datoreaz cuvintelor înse i, ci

persoanei care exprim cuvintele. Deoarece persoana este purtătoare a generatorilor dumnezeiești.

În cazul acesta aveau ceva asemănător cu ceea ce se petrece în Taina Mărturisirii. Acolo preotul cere prin cuvinte iertarea credinciosului ce se pocăiește, care se eliberează de greutatea păcatului și, firește, trăiește și simte în multe feluri această eliberare. Tot astfel, cuvintele unui harismatic insuflat de Dumnezeu se aseamănă cu cuvintele unei rugăciuni sau al unui paraclis citit de preotul care săvârșește rugăciunea.

Cuvintele Evangheliei, rostite de buzele dumnezeiești ale Domnului aveau un răsunet binefcător, în timp ce rostite de un oarecare nu aveau nici unul. Fericitul stare avea conștiința acestor stări. Aceasta se vedea din faptul că uneori insistă și poruncește „că cel ce avea stăpânire“, în stăpânire duhovnicească. Paralel, precum am spus, el însuși nu avea sentimentul că prezintă o oarecare învârtur deosebită. Ci era vorba de sfaturi simple, cu scopul de a mângâia.

Luând aminte la cuvintele lui, ne încredinșăm de un alt fel de înțelepciune a sa. Adică cele mai multe din cele pe care le spunea închinătorilor nu aveau înfrântă învârtur într-o problemă sau alta. Erau povestiri ale unor minuni și semne dumnezeiești, care erau fapte -precum spunea - de Cuviosul David și de Sfântul Ioan Rusul. Prezentarea minunată a minunilor Sfinților constituia modul de bază prin care învârtă el însuși era un comentator convingător al minunilor acestora și, prin urmare, al „înviurii“ lui. Sfârșind povestirea despre felul cum s-a pocăit unul, sau cum s-a vindecat altul prin rugăciune, sau cum un alt treilea s-a eliberat de diavol prin atingerea lui cu capul Cuviosului David, afla prilejul să dea un oarecare sfat potrivit cu cazul persoanelor ce îl ascultau.

Ultima zi a vie ii sale

Noaptea de 20 noiembrie - diminea a lui 21. A venit ceasul s - i sfâr easc mucenicia acestei vie i. Erau destule bolile, era destul i nevoia a marelui silitor, însu i fericitul stare o tia bine. A c zut cortina peste lumea cea mic i s-a deschis pentru nem rginit, pentru lumea cea f r sfâr it, a fericirii i a slavei. Pentru lumea aceea c reia îi sunt meni i cei ce au suferit mult i cei ce au iubit pe Domnul f r limite.

Fericitul stare Iacov a privegheat de cu sear în rug - ciune. Dar istovitul n-a uitat pe cei îndurera i. A citit ultimele scrisori i a r spuns la vreo 15. A mângâiat, a sf tuit dup caz. Era 21 noiembrie. Luminându-se de ziu începea s rb toarea Intr rii în Biseric a Maicii Domnului. S-a preg tit toat noaptea. Era gata s coboare la Biseric , în mod normal nu trebuia, dar el dorea mult, atât de mult încât nimic n-ar fi putut s -l opreasc de la ultima lui împ rt anie. A coborât cu mult osteneal , era înc întuneric. Unii monahi au observat o alt expresie pe fa a stare ului. Fa a lui avea o luminozitate nem - surat , rev rsa numai dragoste, iar zâmbetul lui îngeresc nu se mai termina. S-a s vâr it slujba de diminea . A cântat stând în genunchi cu atâta u urin i m re ie, de ziceai c nu este bolnav.

Glasul lui dumnezeiesc a umplut biserica cu o melodie minunat , de ziceai c auzi cântarea mai multor îngeri împreun . Acea zi a fost sfânt i pentru p rintele Ilarion, pentru c în diminea a aceea a fost hirotonit iero-diacon la Filla de mitropolitul Halkidei. Se vedea c Liturghia aceea nu era una obi nuit . Cu toate acestea nici n-a spus, nici n-a ar tat ce a tr it în timpul ultimei lui Liturghii. A v zut iar i heruvimi i serafimi? A v zut sfin i în jurul s u? A v zut Sângele cel Prea Sfânt al

Domnului sau pe Iisus Domnul ca miel pe Sfânta Mas , ca alt dat ? Nu tim nimic.

Liturghia terminându-se cu pu in înainte de ora 9 a ie it din biseric i s-a dus la buc t rie având o dispozi ie bun i a b ut o cafea, îns îl a teptau pentru spovedanie. S-a ridicat, a ie it încet-încet, a coborât sc rile pân la poarta central a m n stirii, a trecut în partea cealalt i a urcat putinele sc ri ale celeilalte aripi a m n stirii. La câ iva metri era bisericu a Sfântului Haralambie. De obicei acolo spovedea. La fel a f cut i acum. La ora 10 l-a spovedit pe diaconul aghiorit Ghenadie, c ruia i-a spus bine dispus i ap sat:

- Bine c ai venit! Nu pleca, s fii aici când m vor schimba.

Diaconul a protestat spunând diferite fat de cele pe care le auzise de la stare despre moartea sa, dar acela insist .

Sfâr ind spovedania, s-a sim it obosit, dar p stra o dispozi ie vesel . S-a ridicat, l-a luat pe diacon de mân i au ie it din Bisericu . Au coborât sc rile i au intrat în Biseric . i-a f cut rug ciunea, a s rutat toate icoanele, a mul umit i a preasl vit. Dar deja tr ia alte st ri. Cele din untrul i cele dinafar ale sale se luminau de lumina dumnezeiasc - de aici i veselia i str lucirea fetei sale. Aceast stare duhovniceasc s-a învrednicit s-o vad numai un singur monah, Efrem. Cur tea sfe nicele i l-a v zut pe fericitul stare întrând schimbat la fat . Str lucea în întregime i r spândea bucurie i veselie. A stat nemi cat i l-a observat în aceast stare, fiind inundat i el însu i (Efrem) de veselie i uimire.

A ie it din biseric i împreun cu diaconul au înconjurat m n stirea pe din untru. A mers peste tot, pe la to i monahii, îi binecuvânta i le transmitea veselia ce se rev rsa din bel ug de pe fata lui îngereasc . Dup ce a terminat înconjurul acesta a dorit s ias afar din m n stare. A ie it prin poarta de miaz zi. A luat-o încet-încet la dreapta. S-a oprit la atelier i a

binecuvântat cu nespuse dragoste pe monahii de acolo. A luat-o iar și la dreapta oprindu-se la biserică și în fine când cruce de multe ori. A urcat mai sus, spre nord-est. A cerut de la diacon să-l ajute să mai urce puțin. De acolo se vedea toată marea stirea ca din avion. Era frumoasă, reînnoită, îngrijită... O aflase în ruină, distrusă, dărărmată și foarte mică. Acum era și reînnoită și plină de monahi buni.

O privea de acolo de sus și nu se sătura. Privirea sa era plină de multă dragoste pentru marea stire. A stat destul timp privind-o. Oare cugeta la cum a aflat marea stire atunci când a venit? Cred că nu, pentru că de pe fața lui n-avea dispărut deloc bucuria. Nu era vreme de amintiri neplăcute... Acum slavoslovea numai, căci clipele mai erau puțin și le afierosea unor lucruri mari...

Picioarele nu-l mai țineau.

- Hai, fiule, să mergem.

S-au întors pe cealaltă parte. Era aproape amiază.

Amiaza zilei de 21 noiembrie.

Rupt de oboseală, după amiază s-a retras puțin în chilie sa. Între timp apare printr-o Alexie, care trebuia pentru prima oară să facă o înmormântare. Noul preot nu avea nici tipicul, nici cum să cânte. Fericitul stare îl așeză cu răbdare cum să facă asta, cum cealaltă. Și a început să cânte stihurile slujbei de înmormântare. Cânta printr-o Alexie, dar stare îl cânta foarte frumos, minunat și se bucura din ce în ce mai mult. La un moment dat printr-o Alexie a crezut că a învățat să cânte slujba înmormântării și a vrut să plece, mulțumindu-se luând binecuvântare de la stare. Dar acela a insistat să-l cânte toată de la început. Așa s-a făcut. A cântat-o în întregime și stare îl era numai bucurie și încântare.

P rintele Alexie a plecat dup ora 2 i stare ul a r mas singur. La 3 i 15 minute i-au b tut la u pentru cafea i i-au spus c a venit Gherasima. i de i primea cu mare greutate în chilie a spus:

- S vin . Copilul acesta are nevoie. Trebuie s-o v d. A primit-o pe Gherasima pentru spovedanie. i-a pus epitrahilul, s-a a ezat pe marginea patului, ca s vad pe Cel r stignit i a început. A ascultat-o cu aten ie, a sf tuit-o, a încurajat-o... i deodat , cu o înf i are schimbat , îi spune:

- Aici, fiica mea, este Cuviosul David... i Sfântul Iacov fratele Domnului... Cânt -le troparele!...

Între timp minutele treceau i agonia stare ului cre tea înl untrul s u. Voia s apuce s -l vad diacon pe ucenicul s u Ilarion, care în acea diminea , la Liturghie, fusese hirotonit ierodiacon de mitropolitul Hrisostom al Halkidei.

F r s aud vreun zgomot, la 4 i 15 minute îi spuse Gherasimei:

- Fiic , deschide u a c au venit p rin ii.

Într-adev r, p rin ii ajunseser la u . în clipa în care Gherasima a deschis u a stare ul a încercat s se scoale, s stea pe picioarele lui... Dar în acea i clip a spus “ame esc, ame esc...” i s-a pr bu it, pierzându- i echilibrul. Fata a apucat s -l tin pu în pe stare i l-a ajutat s nu se loveasc tare c zând pe podea. R suflarea îi era foarte greoaie, în acela i timp au intrat p rin ii în frunte cu p rintele Ilarion. Imediat s-a creat z p ceal , fric , panic , plan etc. P rintele Chirii a îngenunchiat i a început s -i frece mâinile... iar al i monahi au alergat la bisericu a Sfântului Haralambie i plângând, au citit paraclisul. Un altul a alergat s telefoneze la medic. Pulsul marelui nevoitor era firav, imperceptibil... Fata a luat puțin culoare ro ie... A r mas lini tit, f r agonie... i dup pu in timp de pe buzele sale sfinte s-a auzit o mic r suflare...

A a a fost. i-a dat duhul ca o p s ric . Toate s-au terminat. La ora 4 i 17 minute dup amiaz , fericitul stare a l sat lumea cea stric cioas a durerii. A intrat în cortul cel fericit al lui Dumnezeu Cel în Treime.

P rin ii m n stirii nu voiau s cread c stare ul a plecat, încercau s -i dea ceva... Se creiase o înv lm al de nedescris. Vorbeau plângând... i cu greu se puteau în elege. A adar toate s-au sfâr it.

Înmormântarea

Acolo jos pe podea l-au îmbrăcat. Era de fată și diaconul Ghenadie, căruia de dimineață îi ceruse să rămână și să fie de fată când îl vor îmbrăca.

Nevoitorul, care în toată viața sa a fost veghetor, a liturghisit, a lucrat sau s-a războit cu diavolii, acum zace nemi-cătat, fără suflare. Măinile lui care binecuvântau și dădeau necurmat, acum stau nemi-căte pe piept și tot îl plâng pe cuviosul, însă în inimile monahilor, în adâncul lor își face cuib mângâierea pe care o dau Sfinții. Și nu numai pentru că au cunoscut că stareul lor a fost un cuvios, dar și pentru că vedea aceasta pe fata lui sfințit. Imediat a dispărut acea puțină roșeală, ce apăruse pe fata lui în primele minute, întip rindu-se o înfrigare cuvioasă și mângâietoare de culoare galben deschis.

Desigur, minunata înfrigare a cuviosilor nu se poate descrie, însemnătate are faptul că tot îl au văzut-o. Ea a rămas aceeași și în ziua următoare, când a avut loc înmormântarea. Au trecut multe ceasuri, dar fata sfințit a fericitului stare avea o luminozitate inexplicabilă. Cu toții au simțit că trupul stareului se află într-o strălucire.

Spre lumea din afară au fost date foarte puține telefoane. Se pot măsura pe degetele unei mâini, însă unul a chemat zece, după care au devenit mii. În scurt timp au devenit iască, foc care s-a întins și a pricinuit durere în mii de inimi. Tot îi transmiteau noutatea înfricoșătoare la cât mai mulți. Și era ca și cum însuși stareul trăgea clopotul. Invitația era personală, însă și stareul îi chema pe oamenii lui dragi.

Când oamenii au început să se înfrigeze între ei era noapte, erau zile de lucru și tot erau plecați la treburile lor..., iar marea știre era departe, la capătul lumii, sus în munte. Toate

acestea erau adev rate, dar vestea a pricinuit o zguduitur puternic . Cei care l-au cunoscut au început s plâng oriunde erau atunci când au aflat, chiar i pe drum... i se înmuiau picioarele i c utau s se sprijine de ceva... i se sim eau r u dac în jurul lor al ii nu în elegeau.

Cu toate acestea stare ul a sunat clopotul i o mare nesfâr it de lume s-a pornit spre sfintele moa te. Au hot râ s mearg orice s-ar întâmpla. Au l sat treburile, au l sat copiii, au l sat pe b trâni... i alergau spre Halkida. Apoi din munte în munte au urcat pe muntele Sec. Iar de pe vârful muntelui se coborau la m n stare, acolo unde a teptau moa tele sfinte ale stare ului lor, ale nevoitorului Iacov, f c torul de minuni. Mul i au ajuns noaptea i au privegheat i s-au rugat împreun cu monahii.

Înc din zorii zilei, drumurile s-au umplut de ma ini. O mul ime nenum rat a ajuns pe drumul r u ce ducea la m n stare. Toate c r rile erau pline de o mul ime nesfâr it de fii duhovnice ti ai stare ului care iroia blocând drumurile. Mul i poli ai se osteneau s fac rânduial . To i voiau s se închine cu evlavie stare ului.

Mii de oameni au mers pe jos kilometrii întregi, pentru c ma inile nu mai înc peau. Dar to i au ajuns, chiar i cei de departe, i i-au f cut metanie stare ului cerându-i binecuvântarea.

Curtea cea mare a m n stirii era plin pân la refuz. Balcoanele mari, ca ni te verande, din interiorul cl dirilor m n stirii erau în pericol s cedeze. Afar i în jurul m n stirii erau iar i mii de oameni. Episcopi, preo i, diaconi i monahi au inundat biserica, care nu mai înc pea i pe mireni, în untrul i înafara bisericii to i plângeau cu durere, lacrimile tuturor curgeau ca râurile... ici i colo, cu bocete.

Iar fericitul stare p stră înf i area galben deschis a cuvioiei, care îi mângâia în întristarea general . Nu te mai saturai privind acea strălucire a sfîin itei lui fe e.

Fericitul devenise... mai viu decăt atunci când era viu. i mai adaug c , mort fiind, era mai frumos i mai luminos.

Dumnezeu, Care i-a dat harisma înf i rii luminate a cuvioiei, i-a dat i altceva. La stare s-a desfiinat legea natural , n-a în epenit, precum se întâmpl totdeauna cu mor ii. Măinile lui cuvioase au p strat moliciunea i temperatura lor fireasc . To i le s rutau cu evlavie i to i s-au încredin at de aceasta. La orele 12 ale amiazei zile urm toare, cu pu ine ceasuri înainte de înmormântare, mitropolitul Procopie al Kefaloniei, care se spovedise la stare , c uta înc atât de mult binecuvântarea stare ului, încât a f cut un lucru de mirare. A luat mâna dreapt a stare ului, i-a unit primele trei degete i a ridicat-o la fruntea sa ca s -l binecuvânteze. Dup aceea a pus mâna neînsufle it a stare ului iar i pe pieptul s u, unind din nou cele dou degete în form de binecuvântare, în cazul acestei mrimi nesfâr itei iubiri de oameni s-au desfiinat legile naturale.

În Biserica m n stirii se cânta slujba înmormântării, în timp ce multe mii de monahi treceau s -l heretiseasc i s -l s rute pe stare . Dar pentru ca i miile de credincioi s -l poat urm ri i s vad sfintele moa te ale cuviosului, fie si de departe, au scos sicriul afar din biseric . Au cântat i afar slujba înmormântării pe scurt. i unii cretini, de i nu to i, au v zut pe fericitul stare zburând pe deasupra mul imilor i binecuvântându-le.

V zând sfintele moa te i auzind stihirile de înmormântare, lumea a con tientizat mai profund adormirea cuviosului stare , pierderea cea înfrico toare. Sim mintele au biruit si pe cei cu sânge rece. Inimile credincioilor erau ap sate, lacrimile curgeau, nimeni nu se putea ab ine. To i încercau s se apropie de sfintele moa te... îmbulzeal i z p ceal ... numai o privire s arunce, s -l

vad pe cuviosul pentru ultima oară ... Doi clerici, primatele Dionisie și primatele Pavel, au vorbit foarte frumos despre fericitul stare Iacov. Cuvântul lor a pătruns în inimi. A sosit și clipa cea mare. Puțin minute mai aveau înaintea lor sfintele moarte.

În clipa aceasta, înaintea a mii de oameni, mitropolitul Procopie al Kefaloniei a poruncit să se înalte sicriul, să-l ridice la înălțimea ca să-l vadă și credincșii pe cuviosul. Și de cum au înălțat sicriul și îndată ce au fost vizuate de toți sfintele moarte, din miile de inimi a ieșit un strigăt mistic. Și-au deschis buzele și s-a umplut incinta și au fost inundați toți munții de strigătul: “Sfânt, Sfânt... Sfânt ești!” S-a deschis cerul și a primit mărturisirea unanimă, izvorâtă din mii de guri ca un tunet. Acum însă nu mai era un strigăt de jale, nici de protest pentru adormirea lui. A fost un strigăt de biruință, o doxologie.... Sfânt, sfânt strigau toți și simțeau că spun: “viu este Domnul Dumnezeu”, Care întotdeauna ne dă ruine și sfârșit!

Continuare

Mormântul fericitului stare Iacov se află în partea de mijloc a Bisericii, între biserică - unde a liturghisit de nenumărate ori și s-a învrednicit de semne dumnezeiești - și chilia sa, unde s-a nevoit mai presus de om.

“Analfabetul” și multchinuitul Iacov s-a odihnit în anurile lui Dumnezeu Tatăl, dar n-a lăsat pe oameni. De aceea nu l-au lăsat nici ei. Supraveghează viața marelui stăruitor, îi întreține pe frații. Liturghisește și liturghisește împreună cu ei. A spus-o el însuși unei persoane cunoscute. Se arată și îmbărbătează. A rânduit pe urmașii săi. L-au văzut viudă ruind Crucea de egumen pe rîntelul Chirii. A denumit, prin arătarea sa, chiar și pe al doilea urmaș al său... în marele stăruitor toate se fac după voia sa.

Închinătorii nu încetează să înunde marele stăruitor. Acum vin și mai mulți. Mai mulți deoarece, după adormirea fericitului stare, au conștientizat tot mai eficientă harismelor sale dumnezeiești. Tot ei au fost pe deplin încredințați că stareul a avut îndrăzneală la Dumnezeu și la Sfinții Lui. Începe și mai mult: cu tot timpul, din experiență personală sau din istorisiri, că stareul are mai mare îndrăzneală la Dumnezeu după adormirea sa. El continuă să vădă toate semnele dumnezeiești mai dese decât atunci când trăia pe pământ. Aparițiile sale nu se mai pot număra. Mulți îl cheamă și stareul se grăbește să-i ajute. Se vindecă bolnavi, mulți sunt ajutați în înfruntarea problemelor duhovnicești în lume... Peste tot răspândește mângâiere.

Deoarece semnele dumnezeiești s-au vădit după moartea unui cuvios constituie criteriul hotărâtor al sfințeniei lui, am judecat cu prudență că acum s-au prezentat aparițiile de după moarte, temerile și intervențiile bineficioare ale fericitului stare. Trebuie evitată orice rea interpretare posibilă. Biserica, în timp,

încet și cu prudență, va adevăra ceea ce harisră a dat sau va da Dumnezeu fericitului stare Iacov și atunci va propovădui ceea ce a constatat.

Acum însă ne vom referi numai la două vedenii:

În noaptea de 4 spre 5 aprilie luminându-se de ziu spre Duminică, preotul responsabil al bisericii Sfântului Ioan Rusul l-a văzut pe fericitul stare aflându-se în Biserică și cerându-i să-i aducă racla Cuviosului Ioan ca să se închine. l-a adus-o și s-a închinat cu veselie rostind rugăciuni cu cuvinte deosebit de frumoase, care înveseleau neșpus pe cei din jur. La un moment dat, stareul a terminat și a spus: "Lua-i-l pe Cuviosul". Atunci preotul și alții ce erau cu el s-au plecat să se închine și ei, ca apoi să ia racla. Dar, uimiți, văzură că în raclă era stareul Iacov, iar nu cuviosul Ioan. Tot în dimineața acelei duminici scriitorul cărții de față, frâniți o înținere, s-a dus către Procopi și Farakla să adune date despre stareul Iacov.

Un stare aghiorit, care era la îndoială dacă fericitul stare s-a sfințit sau nu, a văzut în vedenie că se închină unor moarte bine mirositoare, care aparțineau pîntelui Iacov.

și încă ceva foarte important. Fericitul stare s-a arătat unei femei sporite duhovnice te și i-a spus că altădată ruga pe Cuviosul David să meargă la Dumnezeu să mijlocească pentru oameni; acum însă "mă duc eu însumi". De aceea și semnele dumnezeiești de după adormirea sa sunt cu neașemănare mai multe. și se fac din ce în ce mai multe pentru credincioșii cei ce se nevoiesc și suferă, astfel ca noi toți să ne mângâiem și să se slăvească Dumnezeu.

În loc de postfa

«Inima mea este gr din » - m rturisea unui fiu duhovnicesc apropiat Cuviosul Iacov cu pu în vreme înaintea fericitului s u sfâr it. Oare unde am mai auzit noi nu demult cuvinte întrucâtva asem n toare? «Simt în mine ca un fel de rai» - se dest inuia Gheron Iosif (t 1959) ucenicilor s i nu cu mult înaintea fericitei sale mut ri dintru vremelnicie. Deoarece - dup ce am parcurs filele c r ii de fa - cititorii no tri au v zut c toat via a fericitului Stare nu a fost decât o silire i o ad ugire crescând de sfinte nevoine spre o agonisire tot mai deplin de sfinte virtu i, adev rate r s diri i arvuni ale raiului, desigur c s-a v dît tuturor faptul c gr dina pe care el a dobândit-o întru sine, dup o via de aspre nevoine, nu este alta decât cea din care au c zut odinioar , prin neascultarea lor i viclenia arpelui, cei întâi zidi i.

i cum ar fi putut s nu ajung aici acela care - cu o simplitate dezarmant pentru to i potrivnicii s i, v zu i i nev zu i - a parcurs f r abatere calea cea b t torit de to i Sfin ii P rin i, a ascult rii i a t ierii voii pân în sfâr it, prin care a dobândit cele patru mari virtu i atotcuprinz toare, mântuitoare i sfin itoare: cur ia, smerita cugetare, r bdarea i dragostea. Astfel minunatul Iacov a dovedit tuturor c a fost cu adev rat vrednic s fie îndrumat, sprijinit, cercetat i mângâiat din pruncie i pân la adânci b trâne i de Sfânta Paraschiva, Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Sfin ii David i Ioan Rusul, Sfântul Sfin itul Mucenic Haralambie, Sfântul Apostol Iacov. Sfin ii Arhangheli Mihai i Gavriil, de Prea Sfânta n sc toare de Dumnezeu i de însu i Mântuitorul Hristos, Mielul lui Dumnezeu Cel Ce ridic prin jertfa Sa mântuitoare p catele lumii, al C rui Sânge Prea Sfânt l-a v zut aevea.

Astfel stând lucrurile, nu mai poate surprinde pe nimeni că al doilea giganț al Ortodoxiei contemporane, ajuns și de asemenea la prea înaltul munte duhovnicească. Fericitul Porfirie († 1991) și Fericitul Paisie Aghioritul († 1994), l-au caracterizat pe Egumenul Mănăstirii Cuviosului David, cel dintâi, ca fiind «unul dintre cei mai mari sfinți ai secolului nostru», iar cel de-al doilea ca având «harismele Sfântului Ierarh Nectarie de Eghina».

Milostivirea arată de harismaticul Părinte - de înaintea viziunii, de cunoștința tainică, de izgonitorul și biruitorul diavolilor, de îndurătorul sufletelor și al trupurilor, de miluitorul și mângâietorul tuturor celor întru nevoi - mulțimilor care l-au căutat cu dorire în timpul vieții sale pământești, ne umple de neajde multă veselitoare căci acum, ca unul ce stă cu îndrăzneală în mijloace neîncetate înaintea Prea Sfintei Treimi, va soluți de sus mile și îndurări bogate și îmbelugate peste toți cei ce prăznuiesc cu smerită râvnă strălucirile birușilor ale Sfinților lui Dumnezeu, în aprigul și neîncetatul război împotriva puterilor întinericului.

15 Aprilie 2001

La prăznuirea Sărbătorii sărbătorilor,
prea luminată, strălucitoare Sfânta înviere
a Domnului și Dumnezeului
și Mântuitorului nostru Iisus Hristos
Editorii

Fericitul Iacov Tsalikis

de

Stelian Papadopoulos

FOLOSITI TEXTUL DOAR DACA AVETI CERTITUDINEA
CA ESTE CONFORM CU ORIGINALUL ROMANESC
EDITAT DE SCHITUL LACU, 2001. PENTRU ACEASTA
PROCURATI-VA LUCRAREA DOAR DE LA PERSOANE DE
INCREDERE CARE AU VERIFICAT INTEGRITATEA
TEXTULUI, SAU DESCARCATI-O DE PE SITEUL

<http://www.angelfire.com/blues2/carti/>

Rugati-va pentru cei ce au trudit la realizarea
acestei versiuni digitale.

APOLOGETICUM

2003
